

ULUSLARARASI

**TURİZMDE ALTERNATİF EĞİLİMLER VE
YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR KONGRESİ**

BİLDİRİLER KİTABI

(ÖZET METİN)

Proceedings Book

(Abstract Texts)

MORE
INFO

turizmkongre.sinop.tr

www.sinop.edu.tr

sinopuniversity

[sinop Üniversitesi](http://sinop-universitesi)

SİNOP ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

SİNOP ÜNİVERSİTESİ

TURİZMDE ALTERNATİF EĞİLİMLER VE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR KONGRESİ

Innovative Approaches and Alternative Trends in Tourism Congress

BİLDİRİ KİTABI (ÖZET)

Proceedings Book (Abstracts)

30-31 Ekim ve 1 Kasım 2025

30-31 October and 1 November 2025

Sinop / TÜRKİYE

Sinop / TÜRKİYE

SİNOP ÜNİVERSİTESİ'NİN 73. BİLİMSEL YAYINIDIR.

This is the 73 scientific publication of Sinop University.

e- ISBN: 978-625-96460-3-9

<https://turizmkongre.sinop.edu.tr/>

Bu kongre Sinop Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'nce desteklenmiştir. Proje Numarası: TRZF-1901-25-004, 2025.
Sinop Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğüne teşekkür ederiz.

This congress was supported by the Scientific Research Projects Coordination Unit at Sinop University. Project number: TRZF-1901-25-004, 2025.

We would like to thank the Scientific Research Projects Coordination Unit at Sinop University

Bildiri kitabında yayımlanan makalelerin tüm içerik sorumluluğu yazarlara aittir. Bildiri kitabındaki metinler izinsiz olarak başka bir yerde kısmen ya da tamamen yayımlanamaz.

All content responsibility of the articles published in the proceedings book belongs to the authors. The texts in the proceedings book may not be published partially or entirely elsewhere without permission.

İletişim | Communication

Korucuk Mahallesi Selanik Caddesi No: 21 - 57000 Sinop / TÜRKİYE

Tel: +90 (368) 2715757| Faks: +90 (368) 2715763|

web: <https://turizmkongre.sinop.edu.tr/>

KURULLAR

KONGRE ONURSAL BAŞKANI | HONORARY PRESIDENT OF THE CONGRESS

Prof. Dr. Şakir TAŞDEMİR

Sinop Üniversitesi Rektörü | Rector Of Sinop University

KONGRE BAŞKANI | PRESIDENT OF THE CONGRESS

Prof. Dr. Rıza Bayrak

Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekanı | Dean Of The Faculty Of Tourism, Sinop University

DÜZENLEME KURULU | ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Gül ERKOL BAYRAM, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ali Turan BAYRAM, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Olca SEZEN DOĞANCILI, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Tahsin KAVLAK, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Sajid Rahman KHATTAK, Peshawar Üniversitesi, Pakistan

Dr. Öğr. Üyesi Muthmainnah MUTHMAINNAH, Universitas Al Asyariah Mandar, Endonezya

YÜRÜTME KURULU | EXECUTIVE COMMITTEE

Doç. Dr. Emrah ÖRGÜN, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Emre ÇİLESİZ, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ercan KARAÇAR, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Handan ÖZÇELİK BOZKURT, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Hasibe YAZIT, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Kübra AŞAN, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Alpay TIRIL, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Aysun GARGACI KINAY, Sinop Üniversitesi, Türkiye

Öğr. Gör. Emre AKMANOĞLU, Sinop Üniversitesi, Türkiye

BİLİM KURULU | SCIENTIFIC COMMITTEE

- Prof. Dr. Ali YAYLI, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. Bilgehan GÜLCAN, Kapadokya Üniversitesi Nevşehir, Türkiye
- Prof. Dr. Cafer TOPALOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla, Türkiye
- Prof. Dr. Ece KONAKLIOĞLU, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. Emre Ozan AKSÖZ, Anadolu Üniversitesi Eskişehir,Türkiye
- Prof. Dr. Evren GÜÇER, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. Fatma ARSLAN, Necmettin Erbakan Üniversitesi Konya,Türkiye
- Prof. Dr. İrfan YAZICIOĞLU, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. M. Alparslan KÜÇÜK, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. Muharrem TUNA, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. Mustafa AKSOY, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Prof. Dr. Nilüfer ŞAHİN PERÇİN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Nevşehir,Türkiye
- Prof. Dr. S. Gül GÜNEŞ, Kapadokya Üniversitesi Nevşehir,Türkiye
- Prof. Dr. Venkata Rao YEDLA, Pondicherry University Hindistan
- Prof. Dr. Yetkin BULUT, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun,Türkiye
- Doç. Dr. Alper IŞIN, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İzmir,Türkiye
- Doç. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Sakarya,Türkiye
- Doç. Dr. Emin ARSLAN, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat,Türkiye
- Doç. Dr. Hakan KENDİR, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat,Türkiye
- Doç. Dr. M. Cenk BİRİNCİ, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Erzincan,Türkiye
- Doç. Dr. Mustafa Kırca, Ordu Üniversitesi Ordu,Türkiye
- Doç. Dr. Olcay ÖZİŞİK YAPICI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun,Türkiye
- Doç. Dr. Reşat ARICA Batman Üniversitesi Batman,Türkiye
- Doç. Dr. Tufan SÜREN,Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Doç. Dr.Üzeyir KEMENT, Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Burcu Ayşenur SAKLI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize,Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Esin Aysen, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize,Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Fulden Nuray KÜÇÜKERGİN, Hacı Bayram Veli Üniversitesi Ankara,Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi H. Can AKTUNA, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Türkiye,Rize
- Dr. Jeremy ZWIEGELAAR, Oxford Brookes UniversityOxford, İngiltere
- Dr. Alhamzah ALNOOR, Southern Technical University Basra,Irak
- Dr. Gina ALCORIZA, Partido State University Filipinler
- Dr. Jeetesh KUMAR, Taylor's University Malezya
- Dr. Rupam KONAR, Taylor's University Basra,Irak Kurulu

KONGRE AKADEMİSYEN TEMSİLCİSİ
ACADEMIC REPRESENTATIVE OF THE CONGRESS

Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi Yönetim Kurulu'nun 18 Haziran 2025 tarihli toplantısında alınan 2025/86 sayılı karar doğrultusunda, 30-31 Ekim ve 1 Kasım 2025 tarihleri arasında düzenlenen Uluslararası Turizmde Alternatif Eğilimler ve Yenilikçi Yaklaşımlar Kongresi kapsamında Doç. Dr. Olca SEZEN DOĞANCILI akademisyen temsilcisi olarak görevlendirilmiştir.

TAKDİM

Bilimsel bilginin hızla dönüşüm geçirdiği ve turizm sektörünün küresel dinamiklere bağlı olarak sürekli yenilendiği günümüzde, akademik üretimin uluslararası düzeyde paylaşılması hiç olmadığı kadar önem kazanmıştır. Bu doğrultuda Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi tarafından 30–31 Ekim – 1 Kasım 2025 tarihlerinde düzenlenen **Uluslararası Turizmde Alternatif Eğilimler ve Yenilikçi Yaklaşımlar Kongresi**, turizm alanında ortaya çıkan yeni yönelimleri bütüncül ve disiplinlerarası bir bakış açısıyla ele almayı amaçlayan önemli bir bilimsel platform olarak hayata geçirilmiştir.

Kongremiz; sürdürülebilirlik, dijitalleşme, kültürel mirasın korunması, gastronomi çalışmaları, turizm teknolojileri, deneyimsel öğrenme, rekreasyon ve alternatif turizm türleri gibi geniş bir yelpazede güncel tartışmaları bir araya getirmiştir. Ulusal ve uluslararası akademisyenlerin, araştırmacıların ve sektör temsilcilerinin yoğun ilgisi, bu etkinliğin bilimsel niteliğini güçlendirdiği gibi geleceğe yönelik yeni işbirliklerinin de önünü açmıştır.

Elinizde bulunan bu bildiri kitabı; kongrede sunulan özgün araştırmaların akademik yazınla buluşturulması, yeni bilgi üretiminin desteklenmesi ve turizmin geleceğine dair kapsamlı bir kaynak oluşturulması amacıyla hazırlanmıştır. Kitapta yer alan çalışmalarda; turizmin sosyal, ekonomik, kültürel ve teknolojik boyutları tüm yönleriyle analiz edilmekte; alternatif turizm yaklaşımlarına ilişkin yeni modeller, yöntemsel öneriler ve kavramsal tartışmalar sunulmaktadır. Bu çeşitlilik, kongremizin çok sesli yapısını ve disiplinler arası zenginliğini yansıtmaktadır.

Bu bilimsel buluşmanın gerçekleşmesinde desteklerini esirgemeyen Sinop Üniversitesi Rektörlüğüne, akademik ve idari birimlerimize, paydaş kurum ve kuruluşlara, Bilim, Danışma ve Düzenleme Kurullarımızın değerli üyelerine, özgün çalışmalarıyla kongremize katkı sağlayan tüm katılımcılara içtenlikle teşekkür ederiz. Ayrıca bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen editör ekibine ve süreç boyunca özveriyle çalışan tüm meslektaşlarımıza şükranlarımızı sunarız.

Kongremizin, turizm alanındaki akademik yönelimi güçlendirmesini, yeni araştırmalara ilham vermesini ve Sinop'un alternatif turizm potansiyelinin ulusal ve uluslararası ölçekte görünürlüğüne katkı sağlamasını diliyoruz. Bu çalışmanın, geleceğin turizm anlayışını şekillendirecek bakış açılarına kapı aralamasını temenni eder, tüm okuyucularımıza verimli bir okuma deneyimi sunmasını dileriz.

Prof. Dr. Rıza Bayrak
Kongre Başkanı
Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi

İçindekiler

1. Türkiye’de Bisiklet Turizmi Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi	1
2. Sağlık Turizmi Yetki Belgesine Sahip Hastanelerin Web Sitelerinin İncelenmesi: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği	2
3. Her Şey Dahil Otel Sistemine Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz Ve Geleceğe Yönelik Öneriler.....	3
4. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının Turizm Sektörüne Olan Etkileri	4
5. Pesca Turizmi Literatüründe Küresel Eğilimler: Bibliyometrik Bir Analiz	5
6. Can Authentic Leadership Unlearn Bullying? Psychological Strategies for Healthier Workplaces.....	6
7. Endüstri 4.0’ın Profesyonel Turist Rehberliği Mesleğinde Sağladığı Kolaylıklar	7
8. Deneyimsel Öğrenme Aracılığıyla Kültürel Miras Aktarımı: Turizm ve Yerel Kimlik İçin Dijital Bir Oyun Modeli Önerisi.....	8
9. Mutlu Şehir Sinop’ta Yoga Turizmi.....	9
10. Doğa Tabanlı Rekreasyonun Bir Formu Olarak Pesca Turizmi: Denize Rezerve Bir Gelecek	10
11. Vize Kısıtlarının Turist Motivasyonu ve Destinasyon Seçimi Üzerindeki Etkisi	11
12. Sanal Gerçeklik Teknolojisinin Turizm Deneyimlerine Etkisi: Havalimanlarında Kullanım Potansiyelinin İncelenmesi	12
13. Gecekondu Turizmi: Türkiye ve Dünya’da Güncel Durum Değerlendirmesi	13
14. Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Kamp-Karavan Turizmi Açısından Sinop Destinasyonunun Potansiyelinin Değerlendirilmesi.....	14
15. Küçük Otel İşletmelerinde Dijital Uygulamalar	15
16. Kadın Çalışan Perspektifinden Türkiye’de Turizm Pazarlamasında Yapay Zekânın Toplumsal ve Etik Yansımaları.....	16
17. Doğal Çekiciliklerin Turizme Kazandırılması: Gerze Şelaleleri Üzerine Bir Değerlendirme	17
18. Leadership Meets Artificial Intelligence: Unlocking Employee Creativity and Innovative Work Behavior Through Top Management Support.....	18
19. Özel Gereksinimli Birey Velileri İçin Erişilebilir Turizm: Psikososyal ve Manevi İhtiyaçlar.....	19
20. Unlocking Sustainable Futures: Exploring the Key Drivers and Barriers Shaping Green Tourism Adoption in Swat Valley, Pakistan.....	20
21. Afrodisias Antik Kentinin Dinler Tarihi Açısından Önemi ve Potansiyel Turizm Talebi Üzerine Bir Değerlendirme.....	21
22. Multi-Stakeholder Perspectives on Tourism Development In Kasane, Botswana: Convergence and Conflict	22
23. Doğa Turlarında Hikâye Anlatıcılığının Önemi: Otantiklikten Sürdürülebilirliğe	23
24. Sinop’un Mitolojik Kimliğinin Turizmdeki Yansımaları: Durum Çalışması Örneği	24
25. Doğal Alanlara Yönelik Ziyaretçi Memnuniyetinin Çevrimiçi Yorumlar Üzerinden Değerlendirilmesi: Sinop Örneği.....	25
26. Dış Turizm Talebi Ve Makroekonomik Göstergelerin Yaşam Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Pandemi ve Sonrası OECD Ülkeleri	26
27. Dark Tourism in the Gaza Strip: A Critical Study of Its Role in Consolidating the Palestinian Narrative and Resisting Colonial Discourses.....	27
28. Gordion Bisiklet Turizmi Kapsamında Değerlendirilebilir Mi?.....	28
29. Suçun Kültürel Hatırası ve Adli Turizm	29
30. Kriminoloji ve Turizm Arasındaki İlişkiye Akademik Perspektiften Bakış	30
31. Sustainable Tourism, Governance, and Economic Growth in Pakistan: An Extended Endogenous Growth Model	31
32. Sultanahmet Camii Ziyaretçi Deneyimlerinin Dijital İzleri: TripAdvisor’daki E-Şikayetlerin İçerik Analizi	32

33. Exploring Tourist Perceptions of Artificial Intelligence Devices In the Hotel Hospitality Industry: Impact of Industry 4.0.....	33
34. Doğu Karadenizde Alternatif Turizm Olanakları: Trabzon Örneği	34
35. Pesca Turizminin Kuramsal Çerçevesi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği Üzerine Bir Değerlendirme	35
36. Paranormal Turizm ile İlgili Yapılan Çalışmalar Üzerine Bibliyometrik Analiz.....	36
37. Artificial intelligence and its relationship to the development of critical thinking among students from the point of view of academics in higher education institutions in the Sultanate of Oman	37
38. Belediyelerde Rekreasyon Yönetimi: Bilgi, Farkındalık ve Uygulamalar.....	38
39. Spiritüel Turizm Araştırma Eğilimlerinin Bibliyometrik Analizi	39
40. From Boycott to Revisit: The Role of Service Recovery Efforts in Restoring Perceived Value in Murree Tourism.....	40
41. Impact of Sustainability Approaches on Organizational Economic Performance: Mediating Role of Qualitative Performance	41
42. Effect of External and Internal Determinants on Performance of Shariah and Non-Shariah Compliant Firms in Pakistan	42
43. Sustainable Tourism Development in Pakistan: Economic Opportunities and Environmental Challenge ...	43
44. The Phenomenon of Fatherlessness and Juvenile Delinquency	44
45. E-Government and Public Accountability in Polewali Regency	45
46. Integrating Local Wisdom and Digital Instructional Media Innovation in Remote Schools of Polewali Mandar Regency	46
47. Village Government Strategies in Optimizing Tourism Management for Local Economic Development in Mamasa Regency	47
48. The Effectiveness of the Government Internal Control System (SPIP) in Improving Regional Financial Accountability.....	48
49. Public Policy Transformation in the Era of Disruption: Innovation, Challenges, and Opportunities	49
50. Turizm İşletmeciliği Öğrencilerinin Akıllı Turizme Yönelik Metaforik Algıları	50
51. Doğal Afetler ile İlgili Yapılan Makaleler Üzerine Bibliyometrik Analiz	51
52. Şehir Pazarlaması, Turizm Pazarlaması ve Sürdürülebilir Turizm İlişkisi.....	52
53. Deniz Turizmi Endüstrisinde Yatçılık Profesyonelleri İçin Zorluklar ve Fırsatlar.....	53
54. Effect of Social Media usage on Sustainable Development in Tourism & Hospitality: Mediating effect of Green Innovation and Moderating effect of Ethical Leadership	54
55. Beyond Resources: How Trust, Opportunity, and Leadership Drive Poverty Alleviation in Pakistani Communities.....	55
56. Film Turizminin Sinop Destinasyonuna Etkileri: Göstergebilimsel Bir Analiz	56
57. Alternatif Konaklamada Yükselen Bir Trend: Glamping Turizminin Türkiye’deki Yeri	57
58. Pesca Turizm: Kavramsal Çerçeve ve Gelişim Potansiyeli.....	58
59. Sürdürülebilirlik İletişiminde Yeşil Aklama Riskleri: Turizm İşletmelerinde Sertifikasyon-Kanıt Uyumunun Sürdürülebilirlik İletişimi Güvenilirlik Skoru ile Ölçümü	60
60. Dijital Çağda Turizm Rehberliğinin Dönüşümü: Artırılmış Gerçeklik (Ar) Destekli Rehberlik ve Sürdürülebilir Turizmdeki Rolü	61
61. Eskişehir’de Yenilebilir Bitkiler ve Gıda Olarak Tüketimi	63
62. Türkiye Kıyı Destinasyonları İçin Bisiklet Turizminin Swot Analizi	64
63. Yeşil Altın’ın Yolculuğu: Çay Turizminin Sürdürülebilir Deneyim Ekonomisindeki Yeri	65
64. Turist Rehberlerinin Hibrit Rehberlik Algısı	66
65. Henri Lefebvre’in “Mekânsal Üçlüsü” Bağlamında Sinop’un Dijital Temsili: Ekşi Sözlük Örneği.....	67
66. Political, Technological, and Policy Drivers of Investment Strategies: The Mediating Role of Perceived Attractiveness and the Moderating Effect of Risk Tolerance	68
67. Malatya İlinde Faaliyet Gösteren Otel İşletmelerine Yönelik Müşteri Yorumlarının İncelenmesi	69

68. Tüketicilerin Restoran Tercihlerinde Çevrecilik Tutumlarının İncelenmesi: Kastamonu Örneği	70
69. Sağlıklı Beslenme Kültüründe Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Rolü ve Önemi: Kastamonu Mutfağı Üzerine Nitel Bir İnceleme	71
70. Turizmin Görmezden Geline Yüzü: Karanlık Turizm Türlerinin Kavramsal Analizi	72
71. Gastronomik Ürünlerin Tanıtımında Mitolojik Öğelerin Kullanımı	73
72. Yöresel Kimliğin Korunmasında Sinop Mutfak Kültürünün Slow Food Yolculuğu	74
73. Çakal Eriğinin (Prunus Spinosa) Gazoz Olarak Değerlendirilmesi	75
74. Santa: Tarihi ve Doğal Dokusu ile Korunması Gereken Bir Kültürel Miras	77
75. Doğa Turizmi Kaynak Değerlerine Yönelik Bir Araştırma Sinop Örneği	78
76. Sürdürülebilir Turizme Yeni Bir Bakış Açısı: Hedonizmden Ödomanizme	79
77. Yerel Halkın Turistten Kurtulma Çabası: Vijilantizm	80
78. Sinop Nokulu İle Sinop Kestanesinin Bütünleşmesi: Yöresel Bir Gastronomik Turistik Ürün Önerisi	81
79. Elmadag Renkiköy Projesinin Sürdürülebilir Turizm Kapsamında İncelenmesi: Saha Gözlemleri ve Değerlendirmeler	82
80. İklim Değişikliğinin Genç Kuşak Turistlerin Seyahat Motivasyonları ve Davranışları Üzerindeki Etkileri	84
81. Mikrogravitede Gastronomi: Teknolojik ve Kültürel Yaklaşımlar	85
82. Mobil Uygulamalarla Turizm Pazarlaması: Öğrencilerin Görüşleri ve Eğilimleri	86
83. Narcissist Leader and Outcomes in the Organization: A Review of Analysis of Effects of Narcissist Leadership on Turnover Intentions Tehreem Naeem	87

Türkiye’de Bisiklet Turizmi Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Burcu GÖK OLGUN¹

Öz

Bisikletin icat edildiği günden itibaren bireysel sağlık üzerindeki olumlu etkisi, çevre korumaya olan katkısı, ekonomik olması gibi nedenlerle ulaşım aracı olarak kullanımı yaygındır. Dolayısıyla turizm sektöründe de bisiklet kullanılarak yapılan seyahatler bisiklet turizmini ortaya çıkarmıştır. Bisiklet turizmi, bireylerin bisiklet kullanarak gerçekleştirdikleri gününbirlik ya da konaklamalı seyahatleri kapsayan bir turizm türüdür. Özellikle son yıllarda bisiklet dostu konaklama tesisleri, bisiklet yolları gibi olanaklar bisiklet turizmine olan talebi arttırmıştır. Bu durum bisiklet turizmini lisansüstü düzeyde araştırılması gereken bir konu haline getirmiştir. Buradan hareketle çalışmanın amacı, mevcut tezleri inceleyerek gelecekte bisiklet turizmi üzerine yazılabilecek lisansüstü tezlere yönelik öneriler sunmaktır. Veri toplamada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Veriler Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi Elektronik Arşivi (YÖKTEZ) veri tabanından elde edilmiştir. YÖKTEZ veri tabanında “bisiklet turizmi” anahtar kelimesi ile yapılan aramaya göre Türkiye’de bisiklet turizmi üzerine yazılmış toplam yedi lisansüstü tez bulunmaktadır. Tezlerden biri izinli olmadığı için çalışmaya dâhil edilmemiştir. Çalışmada incelenen toplam tez sayısı altıdır. Tezler yayın yılı, tez düzeyi, üniversite, ana bilim dalı, konu ve yöntem açısından incelenmiş; gelecekte bisiklet turizmi üzerine yazılabilecek tezlere yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Turizm, bisiklet turizmi, lisansüstü tezler, Türkiye.

Investigation of Graduate Dissertations on Bicycle Tourism in Türkiye

Abstract

Since the invention of the bicycle, its use as a means of transportation has become widespread due to its positive impact on individual health, its contribution to environmental protection, and its economic advantages. Therefore, travels made using bicycles have given rise to bicycle tourism in the tourism sector. Bicycle tourism is a type of tourism that includes daily or overnight trips made by individuals using bicycles. Especially in recent years, opportunities such as bicycle-friendly accommodation, bike lanes have increased the demand for bicycle tourism. Thus bicycle tourism has been a topic worthy of graduate-level research. Based on this, the aim of the study is to investigate existing dissertations and offer suggestions for future graduate dissertations on bicycle tourism. The document review method was used for data collection. The data were obtained from the Council of Higher Education National Thesis Center Electronic Archive (YÖKTEZ) database. According to the search made with the keyword "bicycle tourism" in the YÖKTEZ database, there are a total of seven graduate dissertations written on bicycle tourism in Türkiye. One of them was not included in the study because it was not authorized. There are six dissertations investigated in the study. Dissertations were investigated in terms of publication year, level, university, department, subject and method; suggestions for dissertations that can be written on bicycle tourism in the future were given.

Keywords: Tourism, bicycle tourism, graduate dissertations, Türkiye.

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Ağlasun Meslek Yüksekokulu, Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, burcugok@mehmetakif.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0795-9436

Sağlık Turizmi Yetki Belgesine Sahip Hastanelerin Web Sitelerinin İncelenmesi: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği

Buse KEKEÇ²

Ahmet ŞAHİN³

Gül ERKOL BAYRAM⁴

Ali Turan BAYRAM⁵

Öz

Sağlık kavramı, insan hayatı boyunca göz ardı edilemeyecek bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Sağlık, küreselleşen dünya ile bir alternatif turizm türü olarak gün yüzüne çıkmıştır. Sağlık turizmi, uluslararası bir hareketliliği de bünyesinde bulundurmaktadır. Bu sebeple bu çalışmada, Sağlık Bakanlığı tarafından uluslararası sağlık hizmeti verebilmek için alınması zorunlu kılınmış sağlık turizmi yetki belgesine sahip 20 kuruluşun web siteleri incelenmiştir. Araştırmanın evrenini Batı Karadeniz Bölgesi'nde (Bartın, Bolu, Düzce, Karabük, Kastamonu, Sinop, Zonguldak) sağlık turizmi yetki belgesi almaya hak kazanan kuruluşlar oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tekniği ile tasarlanmıştır. Web siteleri 23 madde çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın amacı ise web sitelerini 23 madde kapsamında değerlendirerek yetkinliklerini ortaya koymaktır. Batı Karadeniz Bölgesi'nde daha önce bu konuya ilişkin herhangi bir çalışmanın yer alması araştırmanın önemini vurgular niteliktedir. Araştırmanın bulgularında ise söz konusu olan 20 web sitesinde inceleme sonucu elde edilen veriler değerlendirilmiş ve konuya ilişkin eksiklikler ortaya konulmuştur. Bu eksikliklere ilişkin bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Sağlık Turizmi Yetki Belgesi, Batı Karadeniz, Web Siteleri

Analysis of The Websites of Hospitals with Health Tourism Authorization Certificates: The Case of The Western Black Sea Region

Abstract

Throughout human life, the concept of health is considered indispensable. In a globalizing world, health has emerged as an alternative form of tourism. Health tourism involves international mobility. For this reason, this study examined the websites of twenty organizations that were required by the Ministry of Health to obtain a health tourism authorization certificate in order to provide international health services. The study population consists of organizations in the Western Black Sea Region (Bartın, Bolu, Düzce, Karabük, Kastamonu, Sinop, and Zonguldak) that have received a health tourism authorization certificate. The study employed the document analysis technique, a qualitative research method. The websites were evaluated based on 23 criteria. This study aims to evaluate these websites based on the 23 criteria and reveal their competencies. The lack of previous studies on this subject in the Western Black Sea Region underscores the importance of this study. The findings of the study evaluated the data obtained from the analysis of the 20 websites in question and identified shortcomings related to the subject. Some recommendations were made regarding these shortcomings.

Keywords: Health Tourism, Health Tourism Authorization Certificate, Western Black Sea, Websites

² Sorumlu yazar: Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Sinop, busekkc7171@gmail.com

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Sinop, ahmetasahinn@gmail.com

⁴ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Sinop, alibayram@sinop.edu.tr

⁵ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Sinop, gulerkol@windowslive.com

Her Şey Dahil Otel Sistemine Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz Ve Geleceğe Yönelik Öneriler

Gözdegül BAŞER¹

Oğuz DOĞAN²

Eda Evla MUTLU³

Caner ÜNAL⁴

Öz

Her şey dahil otel sistemi, küresel turizm pazarındaki arz ve talebin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Diker vd., 2022). Her şey dahil sistemi, tek bir fiyat karşılığında gerekli tüm hizmetlerin sağlandığı bir düzenlemeye dayanmaktadır (Alegre & Pou, 2008). Bu sistem, turistlere garantili, yönetilebilir fiyatlar sağlamanın yanı sıra, işletmecilerin nihai ürün üzerinde daha fazla kontrole sahip olması ve üretimden önce talebin belirlenmesi için tercih edilmektedir (IUF, 2003). Her şey dahil sistemi, genellikle kapsamlı bir hizmet akışı, geniş bir iş gücü ve 24 saat yiyecek ve içecek hizmetleri de dahil olmak üzere kapsamlı bir hizmet yelpazesini kapsar.

Her Şey Dahil (HD) tatillerin, sektör için önemli bir yenilik olduğu (Poon, 1998), bölge açısından önemli bir ekonomik değer yarattığı (Anderson, 2012; Arbelo-Perez vd., 2017; Poon, 1998), işletmeler için satın alma maliyetlerini düşürdüğü (Alegre & Pou, 2006) ve turist açısından ise daha düşük riskli ve daha güvenilir bir tatil imkânı sunduğu (Poon, 1998) ifade edilmektedir. Kimi değerlendirmelere göre turistler için en uygun sistem HD iken (TÜRSAB, 2018), bu sistemin Türkiye’yi ucuz bir pazar haline getirdiği ve turist ile hizmet kalitesini düşürdüğü de ifade edilmektedir (Üngüren vd., 2009; Ülger ve Ülger, 2001). Laepple (2003) tarafından altyapısı ve sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi düşük ve çevre etkinliklerinin kısıtlı olduğu yerlerde uygulanması gerektiği savunulan HD, ülkemizde de yoğun olarak uygulanmaktadır. Turizm sektöründe uygulanan “her şey dahil” (HD) hizmeti; sosyal, ekonomik ve çevresel boyutları olan, oldukça kapsamlı bir konudur ve bu hizmetin sosyo-ekonomik etkilerine yönelik çelişkili görüşler bulunmaktadır. Ayrıca, her şey dahil sisteminin müşteri memnuniyetini sağlama gibi olumlu etkileri de vardır (Özdemir vd., 2012).

Her ne kadar birçok avantajı olsa da herşey dahil sistemi, önemli miktarda yiyecek ve içecek atığı ürettiği için eleştirilmektedir. Her şey dahil konaklamaların yaygın olduğu Türk turizm sisteminde, açık büfelerin yiyecek atığına katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Türkiye Turizm Tanıtma ve Geliştirme Ajansı’na göre, sürdürülebilir turizm endüstrisine ulaşmak için, yiyecek atıkları da dahil olmak üzere atık ölçülmeli ve azaltılmalı ve mümkün olduğunda yeniden kullanım veya geri dönüşüm mekanizmaları uygulanmalıdır. Bu şekilde, herhangi bir atık bertarafının yerel halk veya çevre üzerinde olumsuz bir etkisi olmayacaktır (TGA, 2025). Yiyecek atığı, sürdürülebilir turizm için dikkate alınması gereken önemli boyutlardan biridir. Birleşmiş Milletler, 1987’de sürdürülebilirliği "gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğini tehlikeye atmadan bugünün ihtiyaçlarını karşılamak" olarak tanımlamıştır (UN). Her şey dahil açık büfe otel sistemleri de bu bakış açısıyla gözden geçirilmelidir.

Bu araştırmanın amacı, her şey dahil otel sisteminin akademik literatürde hangi boyutlar ile ele alındığını bibliyometrik bir analiz ile ortaya koymaktır. Araştırma alanı olarak seçilen Web of Science (WoS) veri tabanında, 1975- 2025 tarih aralığında, sadece İngilizce olan, “all-inclusive hotels” kelimeleri aratılarak 195 yayına ulaşılmış ve bu yayınlar araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin analizinde Vosviewer kullanılmıştır. 2011 yılından itibaren araştırmalarda artış olduğu, konunun çok farklı dergiler tarafından ele alınmasına karşın, ağırlıklı olarak, “hospitality, leisure, sport, tourism”, “business” ve “management” alanındaki dergilerde yayınlandığı görülmüştür. Bu araştırma sayesinde, her şey dahil otel sisteminin hangi boyutlarla ele alındığını, en çok ve en az odaklanılan boyutların neler olduğu gibi konular belirlenmiştir. Çalışma bulguları, gelecekteki araştırmacılar için, özellikle sürdürülebilir turizm ve sürdürülebilirlik kavramları ekseninde de öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Her şey dahil otel, Ağırlama sektörü, Turizm, Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir turizm.

¹ Sorumlu yazar: Doç. Dr. Antalya Bilim Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Antalya, gozdegul.baser@antalya.edu.tr

² Doç. Dr. Antalya Bilim Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Antalya, oguz.dogan@antalya.edu.tr

³ Dr. Öğr. Üyesi, Antalya Bilim Üniversitesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Antalya, evla.mutlu@antalya.edu.tr

⁴ Doç. Dr. Antalya Bilim Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Antalya, caner.unal@antalya.edu.tr

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının Turizm Sektörüne Olan Etkileri

Gülnisa TURAN¹

Hasibe YAZIT²

Öz

Enerjinin, günlük yaşamın hemen hemen her aşamasında farklı biçimlerde ve amaçlarda kullanıldığı bilinmektedir. Enerji kaynaklarının sürdürülebilirliği geçmişten günümüze kadar en önemli konular arasında yer almakta olduğu görülmektedir. Bu enerji kaynaklarının sürdürülebilirliği yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanabilmektedir. Turizm sektörü gün geçtikçe hızlı bir şekilde büyüyen ve gelişim gösteren dinamik bir sektör konumundadır. Sürekli gelişim göstermekte olan turizm sektöründe enerji ihtiyacının da gün geçtikçe artmakta olduğu görülmektedir. Turizm sektöründeki enerji ihtiyacının sürdürülebilir bir biçimde karşılanabilmesi için yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının turizm sektörüne olan etkilerinin tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda verilerin elde edilmesinde nitel veri toplama yöntemi olan literatür taraması yapılarak doküman analizi tekniği gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre ise, turizm sektörünün enerjiye yoğun bir biçimde bağlı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda turizm sektöründe enerji kullanımının çevreye duyarlı ve sürdürülebilir olabilmesi için mutlaka yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanması gerekmektedir. Turizm sektöründe yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı hem turizm destinasyonlarının enerji maliyetini azaltacak hem de ekonomik anlamda olumlu gelişmelere katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Enerji, Enerji Kaynakları, Yenilenebilir Enerji.

The Impact of Renewable Energy Sources on the Tourism Sector

Abstract

It is well known that energy is used in various forms and for different purposes in almost every aspect of daily life. The sustainability of energy sources has been one of the most important issues from the past to the present. The sustainability of these energy sources can be met by renewable energy sources. The tourism sector is a dynamic sector that is growing and developing rapidly day by day. It is observed that the energy needs of the tourism sector, which is constantly developing, are also increasing day by day. Renewable energy sources must be utilized in order to meet the energy needs of the tourism sector in a sustainable manner. In this context, the main objective of this study is to determine the effects of the use of renewable energy sources in Turkey on the tourism sector. To this end, qualitative data collection methods were used to obtain data, and a document analysis technique was performed through a literature review. According to the results of the study, it is evident that the tourism sector is heavily dependent on energy. In this context, in order for energy use in the tourism sector to be environmentally friendly and sustainable, it is essential to utilize renewable energy sources. The use of renewable energy sources in the tourism sector will both reduce the energy costs of tourism destinations and contribute to positive economic developments.

Keywords: Tourism, Energy, Energy Resources, Renewable Energy.

¹ Sorumlu yazar: Bilim Uzmanı, Sinop Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, <https://orcid.org/0009-0007-3653-9621>, uran_670@outlook.com

² Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, <https://orcid.org/0000-0003-1055-5192>, hyazit@sinop.edu.tr

Pesca Turizmi Literatüründe Küresel Eğilimler: Bibliyometrik Bir Analiz

Handan ÖZÇELİK BOZKURT¹

Emin ARSLAN²

Hakan KENDİR³

Öz

Bu çalışma, Web of Science veri tabanından elde edilen yayınlar üzerinden pesca turizmi alanındaki bilimsel üretimi inceleyen bir bibliyometrik analiz sunmaktadır. Sürdürülebilir ve alternatif turizm yaklaşımlarına yönelik artan ilgiyle birlikte pesca turizmi, son yıllarda literatürde dikkat çeken bir araştırma alanı hâline gelmiştir. Buna karşın, alanın gelişim dinamikleri, kuramsal yönelimleri ve disiplinler arası yapısı bugüne dek bütüncül biçimde ele alınmamıştır. Bu durum, pesca turizmi literatüründe belirgin bir sentez boşluğuna işaret etmektedir. Bu boşluğu gidermek amacıyla çalışmada, R programlama dili ve bibliometrix paketi kullanılarak 2000–2024 yılları arasında yayımlanan çalışmalar analiz edilmiştir. Yıllık üretim eğilimleri, önde gelen yazarlar, üretken ülkeler, kurumsal iş birlikleri ve anahtar kelime örüntüleri değerlendirilmiştir. Alanın entelektüel yapısını görünür kılmak üzere ortak yazarlık ağları, anahtar kelime eş-oluşum haritaları ve tematik evrim analizlerine dayalı görselleştirmeler oluşturulmuştur. Bulgular, pesca turizmine yönelik akademik ilginin zaman içinde istikrarlı biçimde arttığını ve özellikle güçlü deniz turizmi altyapısına sahip ülkelerin alana yön veren merkezler olarak öne çıktığını göstermektedir. Araştırma temaları sürdürülebilirlik, kırsal kalkınma ve deneyim temelli turizm ekseninde yoğunlaşmakta; bu durum alanın çok disiplinli karakterini yansıtmaktadır. Çalışma, pesca turizmi literatüründe teorik derinliği artıracak, yöntem çeşitliliğini geliştirecek ve politika uygulamalarına katkı sağlayacak yeni araştırmalara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pesca Turizmi, Sürdürülebilir Turizm, Bibliyometrik Analiz, R Programlama

¹ Sorumlu yazar: Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, hozcelikbozkurt@sinop.edu.tr

² Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, emin.arslan@gop.edu.tr

³ Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, hakan.kendir@gop.edu.tr

Can Authentic Leadership Unlearn Bullying? Psychological Strategies for Healthier Workplaces

Irfan Ullah¹

Sajid Rahman Khattak²

Abstract

This study examines how authentic leadership affects workplace bullying through the sequential mediating roles of psychological safety and employee self-esteem and the moderating effect of organizational identification. Grounded in social identity, victim precipitation, and self-determination theories, this study proposes a conceptual model in which authentic leadership mitigates workplace bullying by creating a psychologically safe environment that nurtures employees' self-esteem. We collected data from 568 employees working in hotels, restaurants, and tourist guides and operators in Swat, Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan. Our findings suggest that authentic leadership is negatively associated with workplace bullying. Psychological safety and self-esteem serially mediated the relationship between authentic leadership and workplace bullying. In addition, we found that organizational identification strengthens the adverse relationship between authentic leadership and workplace bullying, indicating that employees who strongly identify with their organization are more receptive to the positive effects of authentic leadership. This study contributes to the existing body of knowledge by incorporating leadership, psychological, and organizational identity perspectives and suggests practical implications for developing leadership strategies and organizational policies intended to dampen workplace bullying in high-stress service environments, such as the hospitality industry.

Keywords: Authentic leadership, Psychological safety, Self-esteem, Organizational identification, Workplace bullying

---

¹ Corresponding author: Lecturer (Ph. D), The University of Agriculture, Peshawar – Pakistan, Department of Agricultural & Applied Economics, irfanullah@aup.edu.pk

² Asst. Prof. Dr., The University of Agriculture, Peshawar – Pakistan, Institute of Business and Management Sciences, sajidtk99@yahoo.com

Endüstri 4.0'ın Profesyonel Turist Rehberliği Mesleğinde Sağladığı Kolaylıklar

Kadir Erdem BOL¹

Fatma Füsün İSTANBULLU DİNÇER²

Öz

Teknoloji ve Endüstri devrimleri yaşam koşullarını hızla değiştirmektedir. Endüstri 4.0 veya Endüstri 4.0s olarak adlandırılan bu teknolojik dönüşümün üretimde ve hizmette kullanılması sonucunda maliyet düşürücü bir etki yapması ve hata payını azaltması son derece önemlidir. Endüstri 4.0s kavramı özelinde teknolojinin ve iş yapışın insan güdümündeki teknolojik aletlerle yapılacağı öngörülmektedir. Teknolojik gelişmeler iş alanlarını etkilemekte ve mesleklerin icrasında kolaylık ve faydalar sağlamaktadır. Teknolojik dönüşümlerin sonucunda; turizm endüstrisinde de işlerin yürütülmesi konusunda birtakım değişiklikler yaşanması kaçınılmaz olmuştur. Turist rehberleri turizm endüstrisinin ön saflardaki çalışanlarındandır ve müşteri deneyimlerini etkilemesi açısından önemli bir konuma sahiptirler. Rehberlerin teknolojiden faydalanma şekilleri ve söz konusu gelişmelerin bu mesleği icra edenlerde hangi değişikliklere neden olduğu önem arz eden bir konudur. Dolayısıyla turist rehberliği mesleğinin gelecekte Endüstri 4.0'ın öngördüğü gibi teknoloji tarafından ele mi geçirileceği yoksa teknoloji ile geliştirilerek Turist Rehberliği mesleğinin devam mı edeceğini cevaplama noktasında önemli bir nokta olmaktadır. Bu bağlamda; profesyonel turist rehberliği mesleğine mensup kişiler üzerinde söz konusu araştırmanın yapılması uygun bulunmuştur. Araştırma kapsamında, profesyonel turist rehberliği mesleğini icra eden katılımcıların teknolojiyi bir yardımcı olarak kullanıp kullanmadıkları incelenmiştir. 15 profesyonel turist rehberi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla, turist rehberlerinin teknolojiden nasıl yararlandıkları irdelenmektedir. Toplanan veriler üzerinde içerik analizi yapılmış ve veriler durum çalışmasına uygun olarak derinlemesine incelenmiştir. Rehberlerin mesleki olarak teknolojiden nasıl yararlandıkları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda rehberlerin, mesleki olarak birçok anlamda teknolojiden yararlandıkları görülmüştür. Ana hedef olarak bu teknolojilerin nasıl kolaylıklar sağladığı araştırılsa da bu meslekte teknolojik gelişimin hangi perspektife yönelik kullanıldığı, mesleki kullanım örnekleri, mesleğe yardımcı uygulamalar ve teknolojiye karşı genel tutum hakkında da veriler ortaya konulmuştur. Bu araştırma Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Endüstri 4.0s, Turist Rehberliği, Teknoloji Devrimleri

¹ Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, kadirerdem@hotmai.com

² Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, istanbul@istanbul.edu.tr

Deneyimsel Öğrenme Aracılığıyla Kültürel Miras Aktarımı: Turizm ve Yerel Kimlik İçin Dijital Bir Oyun Modeli Önerisi

Mehmet EL¹

Yavuz ÇETİN²

Şerife Betül PAPAĞAN³

Emrah KORKUNÇ⁴

Başak Burcu EKE⁵

Öz

Dijital çağın sunduğu yeni iletişim biçimleri, kültürel mirasın korunması, yeniden yorumlanması ve gelecek kuşaklara aktarılması süreçlerinde yenilikçi yaklaşımların ön plana çıkmasına olanak tanımaktadır. Bu çalışma, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan Sinop kentinin çok katmanlı kültürel belleğini, bilgi temelli etkileşimli bir dijital oyun aracılığıyla yeniden yapılandırmayı amaçlamaktadır. Tasarım Odaklı Araştırma (Design-Based Research) yöntemi çerçevesinde geliştirilen modelde, tarihsel veriler tematik bir bütünlük içinde oyun senaryosuna entegre edilmiş; oyunculara tarihi roller verilerek deneyimsel öğrenme olanakları yaratılmıştır. Pedagojik açıdan çoklu duyuşal öğrenmeyi destekleyen bu yapı, sosyo-kültürel bağlamda genç kuşakların yerel kimlikle bağlarını yeniden kurmalarına katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte, kültürel mirasla etkileşimli bir bağ kuran ziyaretçilerin kentte daha uzun süre konaklamaları teşvik edilerek yerel turizme doğrudan ekonomik ve kültürel katkı sunulmaktadır. Uluslararası örneklerle yapılan karşılaştırmalı analizler, önerilen modelin dijital kültürel sürdürülebilirlik açısından evrensel ölçekte uygulanabilir ve uyarlanabilir bir çerçeve sunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel miras, dijital oyunlaştırma, yerel turizm, tasarım odaklı araştırma, dijital anlatı, sürdürülebilir turizm, turizm pazarlaması, turizm ve teknoloji

Experiential Learning for Cultural Heritage Transmission: A Digital Game Model Proposal for Tourism and Local Identity

Abstract

The communication paradigms of the digital age have redefined approaches to the preservation and transmission of cultural heritage. This study aims to reconstruct the multilayered cultural memory of Sinop, a city in northern Türkiye, through an interactive, knowledge-based digital game. Utilizing the Design-Based Research (DBR) methodology, historical and cultural data were systematically collected and thematically integrated into the game narrative. Players engage in experiential learning by assuming historically grounded roles, fostering deeper cognitive and emotional connections. Pedagogically, the model supports multisensory learning, while socio-culturally, it enables younger generations to reconnect with local identity. Moreover, by facilitating interactive engagement with cultural heritage, the model contributes to extended tourist stays and enhances local economic vitality. Comparative analysis with international examples demonstrates that the proposed model offers not only a contextually unique framework for local content production but also a universally applicable approach to digital cultural sustainability.

Keywords: Cultural heritage, serious games for heritage, experiential learning, design-based research, local tourism, cultural sustainability

¹ Sorumlu yazar: Öğretim Görevlisi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Bilişim Teknolojileri Meslek Yüksekokulu, Oyun Geliştirme ve Programlama Bölümü, mehmetel@esenyurt.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7219-6549

² Öğretim Görevlisi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Uçuş Harekât Yöneticiliği Bölümü, yavuzcetin@esenyurt.edu.tr ORCID: 0000-0002-7435-590X

³ Öğretim Görevlisi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Bilişim Teknolojileri Meslek Yüksekokulu, Oyun Geliştirme ve Programlama Bölümü, serifebetulpapagan@esenyurt.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7583-3742

⁴ Öğretim Görevlisi, İstanbul Beykent Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Oyun Geliştirme ve Programlama Bölümü, emrahkorkunc@beykent.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9261-7117

⁵ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, bburcueke@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2692-6672

Mutlu Şehir Sinop'ta Yoga Turizmi*

Olca SEZEN DOĞANCILI¹

Elif YILDIZ²

Ayşenur DOĞAN³

Öz

Bu çalışma, 'mutlu şehir' olarak anılan Sinop ilinin, turistler açısından yoga turizmi bağlamında bir çekim unsuru olarak algılanma durumunu belirlemenin yanı sıra, kentteki konaklama işletmelerinin yoga turizmine yönelik altyapı olanaklarını incelemeyi ve değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaca yönelik olarak belirlenen hedefler şu şekildedir; Yoga turistlerinin Sinop'u tercih etmesinde "Mutlu Şehir" isimlendirilmesinin etkisi var mıdır?, Sinop'ta yoga turizmi altyapısı nasıldır?, Sinop'a yoga yapmak için gelen turistlerin memnuniyet düzeyleri nasıldır?, Yoga turizmini geliştirerek kaliteli hizmet sunabilmek için Sinop'ta yapılması gereken unsurlar nelerdir?.

Çalışmanın amaç ve hedeflerine ulaşabilmek amacıyla, Sinop ilinde yer alan ve Turizm İşletmesi Belgesi'ne sahip konaklama tesisleri örneklem olarak seçilmiştir. 12 Haziran 2025 tarihinde gerçekleştirilen örneklem taramasında, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın <https://tga.gov.tr/kultur-ve-turizm-bakanligi-belgeli-konaklama-tesisleri> adresinde yayımlanan veriler doğrultusunda Sinop'ta faaliyet gösteren toplam 25 otel işletmesi tespit edilmiştir. Yoga turizmi faaliyetlerini sürdüren otellerde konaklayan yoga turistlerine, Sharma ve Nayak (2019) tarafından geliştirilen ölçekler temel alınarak oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme soruları yöneltilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yoga, Sinop, Mutlu Şehir.

Yoga Tourism in the Happy City of Sinop

Abstract

This study aims to determine how Sinop Province, known as the 'Happy City', is perceived as an attraction for yoga tourists, as well as examining and evaluating the accommodation infrastructure for yoga tourists in the city. The objectives determined for this purpose are as follows: Does the 'Happy City' designation affect yoga tourists' preference for Sinop?, What is the yoga tourism infrastructure like in Sinop?, What are tourists' satisfaction levels when visiting Sinop for yoga?, What elements need to be implemented in Sinop to provide quality service and develop yoga tourism?

To achieve the study's aims and objectives, accommodation facilities in Sinop province with Tourism Operation Certificates were selected as the sample. A total of 25 hotel businesses operating in Sinop were identified in the sample survey conducted on 12 June 2025, according to data published by the Turkish Tourism Promotion and Development Agency at <https://tga.gov.tr/kultur-ve-turizm-bakanligi-belgeli-konaklama-tesisleri>. Semi-structured interview questions based on scales developed by Sharma and Nayak (2019) were directed at yoga tourists staying at hotels offering yoga activities.

Keywords: Yoga, Sinop, Happy City.

* Bu çalışma Sinop Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'nce desteklenmiştir. Proje Numarası: TRZF-1901-25-003, 2025. Sinop Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğüne teşekkür ederiz.

¹ Sorumlu yazar: Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Rehberliği Bölümü, olcadogancili@gmail.com

² Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği, elifyldz1408@gmail.com

³ Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği, aysenurdoa@gmail.com

Doğa Tabanlı Rekreasyonun Bir Formu Olarak Pesca Turizmi: Denize Rezerve Bir Gelecek

Burcu ARI¹

Yusuf ER²

Öz

Pesca turizmi, geleneksel balıkçılık faaliyetlerinin doğa temelli rekreatif deneyimlerle bütünleştirildiği, sürdürülebilir ve alternatif bir turizm türü olarak giderek önem kazanmaktadır. Bu derleme çalışması, pesca turizminin kavramsal temellerini, uygulama örneklerini ve sürdürülebilirlik bağlamındaki rolünü incelemektedir. Literatür taraması yöntemiyle yürütülen çalışmada, ulusal ve uluslararası akademik yayınlar değerlendirilmiştir. Bulgular, pesca turizminin çevresel etkileri azaltma, kıyı topluluklarına ekonomik katkı sağlama ve deniz ekosistemlerinin korunmasına destek olma potansiyelini ortaya koymaktadır. Akdeniz ülkelerinde gelişmiş uygulama modelleri bulunurken, Türkiye’de bu alandaki çalışmaların sınırlı kaldığı ve yasal çerçevenin belirsiz olduğu görülmektedir. Derleme kapsamında, pesca turizminin sürdürülebilir turizm ilkeleriyle uyumlu şekilde geliştirilmesinin, yerel kalkınma ve çevresel koruma hedeflerine katkı sağlayabileceği vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, kamu politikalarının, yerel iş birliklerinin ve balıkçı topluluklarının aktif katılımının desteklenmesi önem arz etmektedir. Pesca turizmi, denizlere “rezerve” edilmiş bir gelecek yaratmak adına alternatif, sorumlu ve katılımcı bir yaklaşım sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Turizm, Deniz Koruma, Doğa Temelli Rekreasyon, Pesca Turizmi, Sürdürülebilir Turizm, Yerel Kalkınma

¹ Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, burcu.ariari@gmail.com, ORCID: 0009-0007-9002-5736

² Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, eryusuf@kmu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8441-4283

Vize Kısıtlarının Turist Motivasyonu ve Destinasyon Seçimi Üzerindeki Etkisi

Sevcan BİLGİMÖZ¹

Gül den EKİCİ²

Öz

Uluslararası turizm hareketleri giderek artarken, turistlerin destinasyon tercihlerini etkileyen faktörler de çeşitlenmektedir. Seyahat motivasyonu, bu süreçte temel belirleyici unsurlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte vize gereklilikleri gibi kısıtlayıcı faktörler, turistlerin seyahat planlarını ertelemesine, iptal etmesine veya farklı destinasyonları tercih etmesine yol açabilmektedir. Vize prosedürlerinin karmaşıklığı, maliyeti ve süresi, turist davranışlarını doğrudan etkileyen önemli bir engel olarak kabul edilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, vize kısıtlarının turistlerin seyahat motivasyonu ve destinasyon seçimi üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırma, farklı turist profilleri arasında vize engellerinin seyahat kararlarına etkisini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, turistlerin vize algısı ile seyahat motivasyonu arasındaki ilişki ve bunun destinasyon seçimindeki yansıması analiz edilecektir. Çalışmanın önemi iki boyutludur. Akademik açıdan, literatüre kısıtlayıcı faktörlerin seyahat motivasyonu üzerindeki etkisini ele alarak katkı sağlamaktadır. Pratik açıdan ise, turizm destinasyon yöneticileri ve politika yapıcılar için vize süreçlerinin iyileştirilmesi açısından yol gösterici olabilecek bulgular sunmaktadır.

Araştırma nicel bir yöntemle yürütülecek olup veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılacaktır. Anket, yurt dışı seyahatlerde bulunan turistlere uygulanacak ve turistlerin seyahat motivasyonu, vize algısı ile destinasyon tercihleri incelenecektir. Elde edilen veriler istatistiksel yöntemlerle analiz edilerek vize engellerinin turist davranışları üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Çalışmanın vize süreçlerinin seyahat motivasyonu ve destinasyon seçimi üzerinde belirgin bir etki gösterebileceği, karmaşık veya maliyetli vize prosedürlerinin turistleri alternatif destinasyonlara yönlendirdiği beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Vize, Motivasyon, Destinasyon

¹ Sorumlu yazar: Dr., Bağımsız Araştırmacı, sevcanbilgimoz@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, gulden.ekici@yeniuyuzuil.edu.tr

Sanal Gerçeklik Teknolojisinin Turizm Deneyimlerine Etkisi: Havalimanlarında Kullanım Potansiyelinin İncelenmesi

Gülden EKİCİ¹

Sevcan BİLGİMÖZ²

Öz

Her yıl milyonlarca yolcu ev sahipliği yapan havalimanları, yalnızca ulaşımın gerçekleştiği transit noktalar olmaktan çıkmış; aynı zamanda şehirlerin ve ülkelerin ilk izlenim noktası hâline gelmiştir. Yolcuların önemli bir bölümü, aktarma veya bekleme sürelerinde uzun saatler boyunca havalimanlarında vakit geçirmektedir. Bu süre zarfında yolculara sunulan deneyimler hem havalimanının hizmet kalitesini hem de şehrin algılanış biçimini doğrudan etkilemektedir. Son yıllarda hızla gelişen sanal gerçeklik teknolojileri, bu bağlamda şehir tanıtımına yeni bir boyut kazandırmakta ve yolcu deneyimini zenginleştirme potansiyeli taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, havalimanlarında sanal gerçeklik teknolojisinin şehir tanıtımında üstlenebileceği rolü ortaya koymaktır. Transit yolcuların bekleme sürelerini değerlendirmeleri sırasında etkileşimli içerikler aracılığıyla şehrin tarihi, kültürel ve turistik değerlerini deneyimlemeleri, şehre yönelik ilgiyi artırma potansiyeli taşımaktadır. Bu uygulamalar, yalnızca bilgilendirme işlevi görmemekte, aynı zamanda yolcuların gelecekte şehri ziyaret etme olasılığını yükseltmektedir.

Sanal gerçeklik, geleneksel tanıtım yöntemlerinin ötesine geçerek yolculara sürükleyici ve etkileşimli bir deneyim sunmaktadır. Havalimanlarında oluşturulacak sanal gerçeklik alanları sayesinde yolcular, üç boyutlu sanal turlar aracılığıyla turistik cazibe merkezlerini keşfedebilir, kültürel etkinlikleri deneyimleyebilir ve yerel mutfak hakkında bilgi edinebilir. Böylece şehir, kısa süreli etkileşimlerde dahi güçlü bir şekilde tanıtılmış olur.

Turizm sektörü açısından değerlendirildiğinde, sanal gerçeklik tabanlı tanıtım araçları ekonomik katkı sağlayabilecek yenilikler olarak görülmektedir. Yüksek maliyet, teknik bakım ve hijyen gibi zorluklar dikkate alınsa da, teknolojik ilerleme ve maliyetlerin azalmasıyla birlikte sanal gerçeklik uygulamalarının yakın gelecekte havalimanı deneyimlerinin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesi öngörülmektedir. Çalışma, uygun anket uygulamaları ile genişletildiğinde, yolcuların sanal gerçeklik deneyimlerine ilişkin algıları, memnuniyet düzeyleri ve şehri ziyaret etme niyetleri ölçümlenebilecektir. Elde edilecek veriler, sanal gerçeklik uygulamalarının yolcu deneyimini zenginleştirme, şehir farkındalığını artırma ve havalimanlarının marka değerine katkı sağlama potansiyeli hakkında ön bulgular sunacaktır. Böylece, sanal gerçeklik teknolojisinin hem havalimanı deneyimlerinin geliştirilmesinde hem de turizm sektörü için yenilikçi bir tanıtım aracı olarak değerlendirilmesinin önemi vurgulanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Deneyimleri, Sanal Gerçeklik, Havalimanları

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, gulden.ekici@yeniuyuzuil.edu.tr

² Dr., Bağımsız Araştırmacı, sevcanbilgimoz@gmail.com

Gecekondu Turizmi: Türkiye ve Dünya’da Güncel Durum Değerlendirmesi

Burçin ÖZTÜRK¹

Bünyamin GÖÇGÜN²

Sadife ŞİMŞEK³

Aydın ÜNAL⁴

Elham ANASORI⁵

Öz

Bu çalışmada, 2000’li yıllarla birlikte hızla gelişerek ilgi çeken, ama hâlâ tartışmalı bir konu olan gecekondu turizmi incelenmiştir. Altyapı ve üstyapı açıdan dezavantajlı destinasyonlarda giderek popüler olmaya başlayan gecekondu turizminin dünya ve Türkiye ölçeğinde güncel durumunun değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda ilgili alanyazın taranmıştır ve gecekondu turizminde ön plana çıkan destinasyonlara ilişkin sayısal verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Alanyazın derlemesi anlayışı benimsenerek yürütülen bu çalışmanın sonucunda; Dünyada Brezilya’daki Rio de Janeiro favelaları, Hindistan’ın Mumbai kentindeki Dharavi bölgesi ve Güney Afrika’nın Cape Town şehrindeki Langa township turları bu turizm türünün en bilinen yerleri arasında yer almaktadır. Türkiye’de ise İstanbul’daki Ayazma ve Sulukule bölgeleri ile Ankara’daki Çiçin mahallesi, İzmir kadifekale gecekondu turizmi kapsamında öne çıkan destinasyonlar oldukları tespit edilmiştir. Bulgular, bu turizm türünün ekonomik katkı sağlayabilme potansiyeline rağmen sosyal duyarlılık, kültürel temsil ve sürdürülebilirlik açısından dikkatle ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Araştırmada ayrıca gecekondu turizminin ilgili destinasyonlara ekonomik gelir sağlama, yerel halkın sosyal görünürlüğünü artırma, kültürel kimliğin tanıtımına katkıda bulunma ve kentsel farkındalık oluşturma gibi çok fazla katkı sağladığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, gecekondu turizmi hem turizm alanında hem de uygulamada daha fazla inceleme gerektiren önemli bir konu olarak dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Gecekondu Turizmi, Türkiye.

Slums Tourism: Current Situation Assessment in Türkiye and The World

Abstract

This study examines shantytown tourism, a topic that has rapidly developed since the 2000s and remains a controversial topic. The aim is to assess the current status of shantytown tourism, which has become increasingly popular in disadvantaged destinations in terms of infrastructure and superstructure, both globally and in Turkey. To this end, the relevant literature was reviewed, and numerical data on prominent shantytown tourism destinations was obtained. This study, conducted using a literature review approach, revealed that the favelas of Rio de Janeiro in Brazil, the Dharavi region of Mumbai, India, and the Langa township tours in Cape Town, South Africa, are among the most well-known destinations for this type of tourism. In Turkey, the Ayazma and Sulukule districts of Istanbul, the Çiçin neighborhood of Ankara, and the Velvet Castle district of İzmir are identified as prominent destinations within the context of shantytown tourism. The findings suggest that despite the potential for economic contribution, this type of tourism requires careful consideration in terms of social sensitivity, cultural representation, and sustainability. The research also determined that shantytown tourism contributes significantly to the destinations involved, including generating economic income, increasing the social visibility of local residents, promoting cultural identity, and raising urban awareness. Consequently, shantytown tourism stands out as an important issue requiring further investigation in both the tourism field and its practical application.

Keywords: Tourism, Slum Tourism, Türkiye.

¹ Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, brcngcgn57@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-5745-4216

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, bgocgun57@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-8320-8599

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, sadifesimsek03@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-5914-4027

⁴ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, aunal@sinop.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6377-8587

⁵ Sorumlu yazar: Dr., Doğu Akdeniz Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği, Kuzey Kıbrıs, elhamanasori27@gmail.com

Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Kamp-Karavan Turizmi Açısından Sinop Destinasyonunun Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Burçin ÖZTÜRK¹

Bünyamin GÖÇGÜN²

Sadife ŞİMŞEK³

Aydın ÜNAL⁴

Elham ANASORI⁵

Öz

Turizm sektöründeki yenilik ve değişimler zamanla farklılık gösterebilmektedir. Geleneksel kitle turizmine karşı bir alternatif olarak gelişen kamp ve karavan turizmi, bireylerin doğa ile daha yakın ilişkiler kurma, özgürce seyahat etme ve sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde deneyim yaşama isteğiyle son yıllarda dikkat çeken bir yükseliş göstermektedir. Bu konudaki temel etkenler genel olarak turistlerin istekleri ve beklentileri olurken bazı dönemlerde turistlerin elinde olmayan olağanüstü durumlardan etkilenebilmektedir. Pandemi süreciyle artan açık hava ve bireysel konaklama tercihi, bu turizm türünü daha da ön plana çıkarmaktadır. Kamp ve karavan turizmi, özellikle bireysel özgürlük ve doğayla iç içe olma arzusuyla öne çıkan turizm eğilimlerinden biri haline gelmektedir. Kamp ve karavan turizmi, sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu yapısı sayesinde doğa temelli destinasyonlar için önemli fırsatlar sunmaktadır. Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Sinop ilinin coğrafi yapısı, el değmemiş doğal alanları, eşsiz doğa manzaraları ve sahilleri bulunan destinasyon yeri kamp ve karavan turizmi için yüksek bir potansiyele sahip olmaktadır. Ancak bölgedeki altyapı ve hizmet yetersizlikleri, bu potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilememesine neden olmaktadır. Sinop ilinde turizmin planlı bir şekilde geliştirilmesi, kamp ve karavan alanlarının standartlara uygun şekilde düzenlenmesi, altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması gerekmektedir. Bu bağlamda, Sinop ili sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda geliştirildiğinde, dört mevsime yayılmış bir alternatif turizm destinasyonu olma kapasitesine sahip olacaktır.

Anahtar kelimeler: Turizm, Alternatif Turizm, Kamp-Karavan Turizmi, Sinop.

Valuation of The Potential of Sinop Destination in Terms of Camping-Caravan Tourism as an Alternative Tourism Type

Abstract

Innovations and changes in the tourism sector can vary over time. Camping and caravan tourism, which has developed as an alternative to traditional mass tourism, has seen a notable rise in recent years driven by individuals' desire to establish closer connections with nature, travel freely, and experience sustainable tourism. While the main drivers in this regard are generally tourists' desires and expectations, they can sometimes be affected by extraordinary circumstances beyond their control. The increased preference for outdoor and individual accommodations during the pandemic has further highlighted this type of tourism. Camping and caravan tourism, particularly driven by the desire for individual freedom and connection to nature, is becoming a prominent tourism trend. Camping and caravan tourism, thanks to its sustainability-compliant structure, offers significant opportunities for nature-based destinations. Located in the Black Sea Region, Sinop province offers significant potential for camping and caravan tourism, with its geographical structure, untouched natural areas, unique natural landscapes, and beaches. However, inadequate infrastructure and services in the region prevent this potential from being fully realized. Tourism in Sinop province needs to be developed in a planned manner, camping and caravan sites should be arranged in accordance with standards, infrastructure services should be strengthened, and promotional activities should be increased. In this context, Sinop province, when developed in line with sustainability principles, will have the capacity to become a four-season alternative tourism destination.

Keywords: Tourism, Alternative Tourism, Camping-Caravan Tourism, Sinop.

¹ Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, brcngcgn57@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-5745-4216

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, bgocgun57@gmail.com, ORCID ID: 0009-0005-8320-8599

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, sadifeshimsek03@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-5914-4027

⁴ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreatyon Yönetimi Bölümü, aunal@sinop.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6377-8587

⁵ Sorumlu yazar: Dr., Doğu Akdeniz Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği, Kuzey Kıbrıs, elhamanasori27@gmail.com

Küçük Otel İşletmelerinde Dijital Uygulamalar

Yücel ŞAHİNKAYA¹

Kübra AŞAN²

Öz

Dijital dönüşüm, yoğun rekabetin olduğu turizm sektöründe işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmeleri için bir gereklilik olarak kabul edilmektedir. Dijital turizm işletmeciliği literatürü, yaygın olarak büyük işletmelere odaklanmıştır ve küçük otel işletmelerinin dijital dönüşüme uyumu araştırılmayı beklemektedir. Kaynak kısıtları sebebiyle dijital uygulamalara uyumda güçlükler yaşayan küçük otel işletmelerinin, dijitalleşmeye bakışlarının incelenmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada Sinop örneğinde yer alan küçük ölçekli otel işletmelerinin mevcut dijitalleşme uygulamalarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemiyle küçük otel işletmeleri yöneticilerine dijitalleşme hakkında sorular sorularak mevcut uygulamaları hakkında veri toplanmıştır. Sinop ilinde bulunan T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı belgeli toplam 12 konaklama tesisinden görüşmeyi kabul eden 8 tesisin yöneticileriyle görüşme yapılmıştır. Toplanan bu bilgiler betimsel içerik analizine tabi tutulmuştur. Bulgulara göre işletmelerin “güvenlik”, “e-ödeme” ve “rezervasyon” alanlarında daha çok dijital uygulamalara başvurduğu görülmüştür. Öte yandan “mutfak”, “restoran ve servis”, “insan kaynakları yönetimi” ve “odalar” alanlarıyla ilgili dijital uygulamaların sınırlı kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma, dijitalleşmenin küçük ölçekli işletmeler üzerindeki etkilerini yerel bağlamda inceleyerek, Sinop örneğinde dijitalleşmenin küçük işletmeler açısından uygulamadaki karşılığını ortaya koymaktadır. Çalışma sonuçları, diğer araştırmacılara dijitalleşmenin turizme neler kazandırabileceği ve dijitalleşmenin küçük işletmeler üzerindeki etkileri konusunda veya alandaki stratejik planlamalara katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm İşletmeciliği, Turizmde Dijitalleşme, Küçük Turizm işletmeleri, Sinop.

Digital Applications in Small Hotel Businesses

Abstract

Digital transformation is considered a necessity for businesses to continue their operations in the highly competitive tourism sector. The literature on digital tourism management has largely focused on large businesses, and the adaptation of small hotel businesses to digital transformation remains to be researched. It is important to examine the perspectives of small hotel businesses, which face difficulties in adapting to digital applications due to resource constraints. In this context, this study aims to examine the current digitalization applications of small-scale hotel businesses in Sinop. In the study, data on current applications was collected by asking small hotel business managers questions about digitalization using the interview method, one of the qualitative research methods. Interviews were conducted with the managers of 8 out of 12 accommodation facilities in Sinop province that are certified by the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Turkey and agreed to participate in the study. The information collected was subjected to descriptive content analysis. According to the findings, it was observed that businesses relied more on digital applications in the areas of “security,” “e-payment,” and “reservations.” On the other hand, it was concluded that digital applications were limited in the areas of “kitchen,” “restaurant and service,” “human resources management,” and “rooms.” The research examines the effects of digitalization on small-scale businesses in a local context and reveals the practical implications of digitalization for small businesses in Sinop case. The study results aim to contribute to other researchers on what digitalization can bring to tourism and the effects of digitalization on small businesses, as well as strategic planning in the field.

Keywords: Tourism Management, Digitalization in Tourism, Small Tourism Businesses, Sinop.

¹ Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Rekreasyon Yönetimi ABD, yucel.sahinkaya@hotmail.com

² Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü kasan@sinop.edu.tr

Kadın Çalışan Perspektifinden Türkiye’de Turizm Pazarlamasında Yapay Zekânın Toplumsal ve Etik Yansımaları

Zeynep ERGÜN¹

Ömer ATEŞ²

Buse KEKEÇ³

Gül Erkol BAYRAM⁴

Öz

Günümüzde yapay zekâ teknolojileri, turizm sektöründe pazarlama faaliyetlerinin önemli bir unsuru hâline gelmiştir. Otel rezervasyon sistemlerinden kişiselleştirilmiş önerilere, müşteri ilişkileri yönetiminden dijital reklamcılığa kadar birçok alanda yapay zekâ uygulamaları kullanılmaktadır. Ancak bu dijital dönüşüm, yalnızca ekonomik ve teknolojik boyutlarıyla değil, aynı zamanda toplumsal ve etik yansımalarıyla da değerlendirilmesi gereken çok boyutlu bir süreci beraberinde getirmektedir. Özellikle turizm sektöründe önemli bir istihdam potansiyeline sahip olan kadın çalışanlar açısından yapay zekâ tabanlı pazarlama uygulamaları hem yeni fırsatlar hem de çeşitli riskler barındırmaktadır. Bu çalışma, Türkiye’de turizm pazarlamasında yapay zekâ kullanımının kadın çalışanlar üzerindeki toplumsal ve etik etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada kavramsal çerçeve ve literatür taramasının yanı sıra, turizm sektörü alanında görev yapan kadın çalışanlarla gerçekleştirilecek yarı-yapılandırılmış mülakatlardan elde edilen nitel veriler tematik analiz yöntemiyle değerlendirilecektir. Çalışmada öncelikle yapay zekânın turizm pazarlamasındaki kullanım alanları ve gelişim eğilimleri ele alınacak, ardından kadın çalışanların bu teknolojik dönüşüm sürecinde karşılaşılabilecekleri toplumsal ve etik sorunlar irdelenecektir. Ayrıca yapay zekâ tabanlı pazarlama uygulamalarının kadın çalışanlar açısından sunduğu potansiyel fırsatlar da değerlendirilecektir. Araştırma, akademik açıdan literatüre özgün bir katkı sunmayı; sektörel açıdan turizm işletmelerine kadın çalışanların dijital dönüşümüne entegrasyonu konusunda yol gösterici öneriler geliştirmeyi ve toplumsal açıdan kadınların dijital dönüşüm sürecinde güçlendirilmesine yönelik farkındalık oluşturmaya hedeflemektedir. Çalışmanın sonuçlarının turizm akademisyenleri, sektör profesyonelleri, politika yapımcılar ve kadın çalışanlar için değerli çıktılar sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, etik, turizm pazarlaması, toplumsal etki, kadın çalışan

Social and Ethical Implications of Artificial Intelligence in Tourism Marketing in Turkey from a Female Employee Perspective

Abstract

Today, artificial intelligence technologies have become a crucial element of marketing activities in the tourism sector. Artificial intelligence applications are used in many areas, from hotel reservation systems to personalized recommendations, from customer relationship management to digital advertising. However, this digital transformation brings with it a multifaceted process that should be evaluated not only from its economic and technological perspectives, but also from its social and ethical implications. AI-based marketing applications pose both new opportunities and various risks, particularly for women employees, who hold significant employment potential in the tourism sector. This study aims to examine the social and ethical impacts of the use of artificial intelligence in tourism marketing in Turkey on women employees. In addition to a conceptual framework and literature review, the research will analyze qualitative data obtained from semi-structured interviews with women employees in the tourism sector using thematic analysis. The study will first examine the application areas and development trends of AI in tourism marketing, followed by an examination of the social and ethical challenges that female employees may face during this technological transformation. Furthermore, the potential opportunities offered by AI-based marketing applications for female employees will be evaluated. The research aims to make an original contribution to the academic literature, develop sectoral recommendations for tourism businesses regarding the integration of female employees into digital transformation, and raise social awareness about the empowerment of women in the digital transformation process. The results of the study are expected to provide valuable input for tourism academics, industry professionals, policymakers, and female employees.

Keywords: Artificial Intelligence, ethics, tourism marketing, social impact, female employees

¹ Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD., zeynepergun81@gmail.com

² Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD., omerates235@gmail.com

³ Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD., busekkc7171@gmail.com

⁴ Prof. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Turizm Rehberliği Bölümü., gulerkol@sinop.edu.tr

Doğal Çekiciliklerin Turizme Kazandırılması: Gerze Şelaleleri Üzerine Bir Değerlendirme

Emre TANKUŞ¹

Levent PAYZIN²

Öz

Son yıllarda doğa temelli turizm; sürdürülebilir kalkınma, kırsal alanların sosyo-ekonomik açıdan canlandırılması, alternatif turizm çeşitliliğini artırması ve ekolojik mirasın korunarak kullanılması bağlamında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Sinop'un da içinde yer aldığı Karadeniz Bölgesi, sahip olduğu hidrolojik kaynaklar, jeomorfolojik çeşitlilik ve peyzaj değerleri ile bu turizm türü açısından yüksek bir potansiyele sahiptir. Özellikle şelaleler gibi hidrolojik oluşumlar, estetik değerleri, ekolojik işlevleri ve rekreasyonel potansiyelleri ile doğa temelli turizmin öne çıkan unsurlarından biridir. Bu çalışmada, Sinop'un Gerze ilçesi sınırları içerisinde konumlanan Sorkun, Çağlayan, Güzelyurt ve Kirençukuru şelaleleri ele alınmıştır. Literatürde Sorkun ve Çağlayan şelalelerine ilişkin kısmi bilgiler bulunmakla birlikte Güzelyurt ve Kirençukuru şelaleleri ilk kez bu araştırma kapsamında bilimsel olarak değerlendirilmiştir. Çalışma, keşif, doğrudan ve katılımcı gözlem ve literatür taraması yöntemlerine dayanmaktadır. Araştırma kapsamında incelenen alanlara ilişkin yazılı kaynakların sınırlı olması, çalışmanın temel kısıtını oluşturmaktadır. Araştırmada söz konusu şelaleler; coğrafi konum, erişilebilirlik, doğal peyzaj özellikleri ve çevresel değerler açısından incelenmiştir. Bunun yanı sıra, ekoturizm, doğa yürüyüşleri, peyzaj gözlemi, fotoğrafçılık ve kırsal turizm faaliyetlerine yönelik potansiyelleri analiz edilmiştir.

Bulgular, şelalelerin uygun planlama, tanıtım ve yönetim yaklaşımlarıyla bölgesel turizm çeşitliliğine katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, yerel halkın sürece dâhil edilmesi, kamusal ve turistik altyapının geliştirilmesi ve yöresel ürünlerle entegrasyonun sağlanması durumunda sürdürülebilir turizm pratiklerinin güçlendirilebileceği vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, söz konusu alanların taşıma kapasitesinin aşılmaması, ekolojik dengenin korunması ve doğal habitatların bozulmasının engellenmesi gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Sonuç olarak, Gerze ilçesindeki şelaleler, Sinop'un doğa temelli turizm destinasyonları içinde özgün bir kaynak oluşturmaktadır. Literatüre ilk kez kazandırılan Güzelyurt ve Kirençukuru şelaleleri hem akademik alana hem de yerel turizm politikalarına katkı sağlayacak niteliktedir. Bu bağlamda çalışma, doğal mirasın korunması ile turistik faydanın dengelenmesine yönelik bilimsel bir temel sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğa temelli turizm, şelale turizmi, Gerze, Sinop, sürdürülebilirlik.

Natural Attractions for Tourism: An Assessment of the Gerze Waterfalls

Abstract

In recent years, nature-based tourism has gained increasing importance in the context of sustainable development, the socio-economic revitalization of rural areas, the enhancement of alternative tourism diversity, and the conservation and use of ecological heritage. The Black Sea Region, which includes Sinop, has high potential for this type of tourism due to its hydrological resources, geomorphological diversity, and landscape values. Hydrological formations such as waterfalls are particularly prominent elements of nature-based tourism due to their aesthetic value, ecological function, and recreational potential. This study examines the Sorkun, Çağlayan, Güzelyurt, and Kirençukuru waterfalls located within the boundaries of the Gerze district of Sinop. While partial information on the Sorkun and Çağlayan waterfalls can be found in the literature, the Güzelyurt, and Kirençukuru waterfalls have been scientifically evaluated for the first time in this study. The study is based on exploration, direct and participatory observation, and literature review methods. The limited availability of written sources on the areas examined in the study constitutes its main limitation. The waterfalls in question were examined in terms of their geographical location, accessibility, natural landscape features, and environmental values. In addition, their potential for ecotourism, nature walks, landscape observation, photography, and rural tourism activities was analyzed.

The findings reveal that waterfalls can contribute to regional tourism diversity with appropriate planning, promotion, and management approaches. Furthermore, it is emphasized that sustainable tourism practices can be strengthened by involving the local community in the process, developing public and tourist infrastructure, and ensuring integration with local products. However, it is essential not to exceed the carrying capacity of these areas, to preserve the ecological balance, and to prevent the destruction of natural habitats. In conclusion, the waterfalls in the district of Gerze constitute a unique resource among Sinop's nature-based tourism destinations. The Güzelyurt, and Kirençukuru waterfalls, which are included in the literature for the first time, have the potential to contribute to both the academic field and local tourism policies. In this context, the study provides a scientific basis for balancing the protection of natural heritage with tourism benefits.

Keywords: Nature-based tourism, waterfall tourism, Gerze, Sinop, sustainability

¹ Sorumlu yazar: Doktorant, Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, emretankus81@gmail.com

² Öğretim Görevlisi, Sinop Üniversitesi, Gerze Meslek Yüksekokulu, leventpayzin@gmail.com

Leadership Meets Artificial Intelligence: Unlocking Employee Creativity and Innovative Work Behavior Through Top Management Support

Mufleha ZULFIQAR¹

Syed Haider Ali SHAH²

Neelum RASHEED³

Fatma Selen MADENOGLU⁴

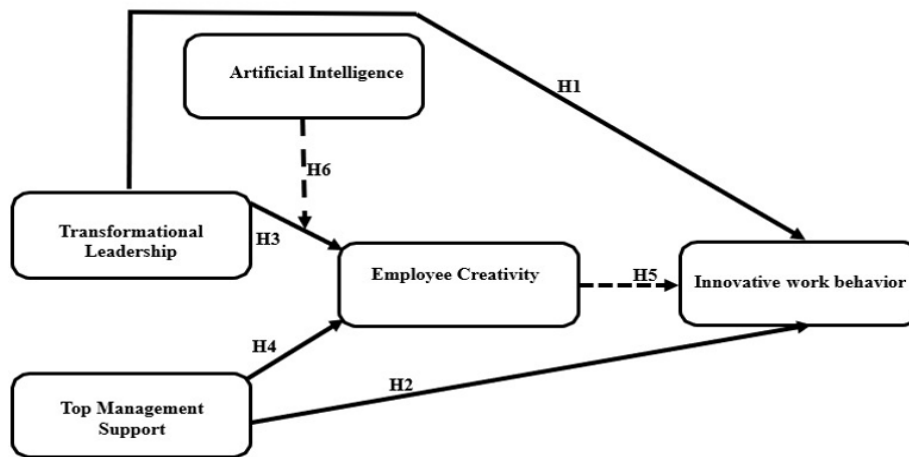
Abstract

This study aims to investigate the impact of transformational leadership (TL) and top management support (TMS) on employee creativity (EC) to enhance innovative work behavior (INNWB). In this proposed study, artificial intelligence (AI) acts as a moderator between transformational leadership and employee creativity. Transformational leadership plays an important role in shaping the success of an organization by motivating and inspiring employees. Top management support is the degree of encouragement and support of employee's ability and creativity. This study focuses on the available literature to investigate the disperse work on innovative work behavior of an employee which is the key outcome which is an employee's ability to promote, generate and implement innovative ideas, ultimately benefiting organizational performance. The importance of innovative work behavior has been highlighted in various studies to be related with effective leadership style as a potential facilitator. An employee's creativity is its intellectual ability to use imagination for the acquisition of knowledge and the development of different innovative strategies. Employees' creativity is a key characteristic of an organization because it promotes innovation and boosts productivity. Past studies have highlighted that for the encouragement of employee's creativity, organizations require commitment and support from the top management. Although the impact of transformational leadership has been studied on employee's creativity and innovative work behavior, but there are limited studies that included artificial intelligence (AI) in the relationship, particularly as moderator. There is still a lack of studies to provide insights of AI in integration with human-led supervision. By examining the relationships among these variables, this study aims to examine thoroughly the literature to provide a comprehensive understanding of how technology and leadership interact in order to foster innovation. The findings based on available literature will offer valuable insights for organizations seeking to enhance their innovative capabilities by leveraging leadership styles and AI in tandem, ultimately contributing to sustained competitive advantage in an increasingly digital world.

Keywords: Transformational Leadership, Top Management Support, Employee Creativity, Innovative Work Behavior, Artificial Intelligence

Proposed Conceptual Framework

Conceptual Framework of the Study

¹ Corresponding author: Management Sciences Department, Bahria University, Islamabad, muf28.1995@gmail.com

² Department of Business Administration, Faculty of Managerial Sciences, Abdullah Gul University, Turkey, haider.shah@agu.edu.tr

³ Management Sciences Department, Bahria University, Islamabad, neelumrasheed514@gmail.com

⁴ Department of Business Administration, Faculty of Managerial Sciences, Abdullah Gul University, Turkey, selen.madenoglu@agu.edu.tr

Özel Gereksinimli Birey Velileri İçin Erişilebilir Turizm: Psikososyal ve Manevi İhtiyaçlar

Funda ELDEMİR¹
Mebrule ÖĞRETİCİ²

Öz

Turizm, bireyler ve aileler için yalnızca bir boş zaman etkinliği değil; aynı zamanda psikolojik, sosyal ve manevi iyilik halini destekleyen önemli bir yaşam alanıdır. Bu çalışma, özel gereksinimli bireylerin velilerinin turizm faaliyetlerine katılım deneyimlerini ve bu süreçte ortaya çıkan manevi ihtiyaçları incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, metodolojik olarak literatür taraması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Erişilebilir turizm, aile deneyimleri ve manevi iyilik hali üzerine yapılmış akademik kaynaklar incelenerek kapsamlı bir değerlendirme sunulmuştur. Literatür, özel gereksinimli birey velilerinin turizm katılımında ekonomik sınırlılıklar, hizmet sağlayıcıların duyarsızlığı ve sosyal dışlanma gibi engellerle karşılaştığını göstermektedir. Bu durum, ailelerde yalnızlık, tükenmişlik ve manevi ihtiyaçlarını artırmaktadır. Öte yandan, kapsayıcı ve erişilebilir turizm uygulamalarının ailelerin dayanışma, umut, anlam bulma ve manevi güçlenme süreçlerini desteklediği vurgulanmaktadır. Turizmin yalnızca rekreatif bir etkinlik değil; aynı zamanda manevi iyileşme ve sosyal bütünleşme için önemli bir alan olduğu görülmektedir. Bu nedenle, özel gereksinimli birey velilerine yönelik erişilebilir turizm çalışmalarının fiziksel erişilebilirliğin ötesine geçerek manevi ihtiyaçları da kapsayacak şekilde genişletilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erişilebilir turizm, özel gereksinimli birey, manevi ihtiyaçlar

Accessible Tourism for Parents of Individuals with Special Needs: Psychosocial and Spiritual Needs

Abstract

Tourism is not only a leisure activity for individuals and families but also a significant domain that supports psychological, social, and spiritual well-being. This study aims to explore the tourism participation experiences of parents of individuals with special needs and to identify the spiritual needs that emerge during this process. The study was conducted through a methodological literature review. Relevant academic sources addressing accessible tourism, family experiences, and spiritual well-being were examined to provide a comprehensive perspective. The literature highlights that families of individuals with special needs encounter various challenges, including limited financial resources, insufficient sensitivity from service providers, and experiences of social exclusion. These barriers contribute to feelings of loneliness, burnout, and spiritual emptiness. However, inclusive and accessible tourism practices are reported to foster solidarity, hope, meaning-making, and spiritual empowerment among families. Tourism should be recognized not only as a recreational activity but also as an important sphere for spiritual healing and social integration. Accordingly, accessible tourism studies focusing on families of individuals with special needs need to be expanded to address spiritual requirements in addition to physical accessibility.

Keywords: Accessible tourism, individuals with special needs, spiritual needs

¹ Sorumlu yazar: Öğr.Gör.Dr. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Meslek Yüksekokulu, funda.eldemir@sbu.edu.tr

² Öğr.Gör. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Meslek Yüksekokulu, mebrule.ogretici@sbu.edu.tr

Unlocking Sustainable Futures: Exploring the Key Drivers and Barriers Shaping Green Tourism Adoption in Swat Valley, Pakistan

Khurshed IQBAL¹

Abstract

This article depicts the impact of **Key Drivers and Barriers** affecting the shaping of Green Tourism adoption in Swat Valley Pakistan. Swat Valley is often called the “Switzerland of the East.” It is well-known for its spectacular landscapes, vibrant biodiversity, and rich culture, making it a foremost location for boosting green tourism. Improving green tourism in Swat Valley can confirm long-term ecological balance whereas providing environmentally responsible experiences to the tourists. Data were collected through questionnaires from hotels managers, owners, and other related staffs dealing in lodging and travel services in the tourism industry in the Swat Valley. Correlation, and regression were applied in this study. The results showed that there are 4 factors: Green Awareness, Cost, Government Policy and Competitive Advantages, influencing the implementation of the green tourism model in Swat Valley. Majority of the hotels managers, owners, and other related staffs providing services in the tourism sector in the Swat Valley were aware of the significance and capacity of developing "green tourism" in Swat Valley in the future.

Keywords: Green Tourism, Sustainable Tourism, Environmentally Friendly Tourism, Tourism Industry

---

¹ Corresponding author: Assoc. Prof. Dr., Department of Management Sciences, UCZ Campus, BUITEMS, khurshed.iqbal@buitms.edu.pk

Afrodisias Antik Kentinin Dinler Tarihi Açısından Önemi ve Potansiyel Turizm Talebi Üzerine Bir Değerlendirme

Yaşar GÜLTEKİN¹

Veysel ALTUNCAN²

Öz

Afrodisias, Aydın'ın Karacasu ilçesinde, Geyre Mahallesinde yer alan ve 2017'de UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınan bir antik kenttir. Kent, adını Roma mitolojisinde Venüs olarak da bilinen, Grek panteonundaki Afrodit'ten almıştır. Afrodit karakteri, Roma İmparatorluğunun kuruluş mitolojisinde önemli bir rol oynamaktadır. Roma'da imparator kültü, sosyal, dini ve siyasi yaşamda merkezi bir rol oynadığından, Afrodit ve etrafında gelişen kültler büyük önem taşımıştır. Bu bağlamda, Afrodit kültüne ev sahipliği yapan ve yerel Anadolu tanrıça kültlerini de barındıran Afrodisias, Roma açısından stratejik bir merkez olmuştur. Geç Helenistik dönemde yerel tanrıça kültürünün Afrodit kültüne dönüşmesiyle kentin önemi artmış; Roma egemenliği ve merkezi otoriteyle ilişkileri, ziyaretçi sayısındaki artışı desteklemiştir. Diocletianus döneminde Karia bölgesinin başkenti olmuş, 4. yüzyılda başpiskoposluk statüsü ile Hristiyan dini ve siyasi otoritesi açısından önem kazanmıştır. Pagan gelenekler nedeniyle 6. yüzyıla kadar kentin tamamen Hristiyanlaşmaması ve Justinianus döneminde adının Stavropolis olarak değiştirilmesi, kentin dinsel dönüşümünü göstermektedir.

Afrodisias'ın mimari ve sanatsal karakteri, Afrodit kültü merkezli planlama ile şekillenmiştir. Afrodit Tapınağı, Sebasteion, tiyatro ve stadyum, kentin dini ve sosyal işlevlerinin mekânsal organizasyonunu ortaya koyar. 2024 yılında Afrodisias 121.000 ziyaretçi ağırlarken, Efes 2.695.000, Hierapolis 2.372.395 ziyaretçi ile çok daha yüksek sayılara ulaşmıştır. Bu fark, Afrodisias'ın kültürel ve turistik değerinin hâlâ yeterince tanınmadığını ve sahip olduğu potansiyel turizm talebini efektif talebe dönüştüremediğini göstermektedir. Afrodisias'ın tarihsel, mitolojik ve dini önemi, Dinler Tarihi perspektifinden derinlemesine incelenmeli; kentin tanıtımı güçlendirilerek hem akademik hem de turistik potansiyeli artırılmalıdır. Bu bağlamda çalışma Afrodisias Antik Kentinin tarihsel süreci hakkında bilgiler sunarken, var olan turizm talebinin artırılması açısından öneriler getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Afrodisias, dinler tarihi, mitoloji, Roma, turizm talebi

An Evaluation on The Importance of The Ancient City of Aphrodisias from The Perspective of History of Religions and Its Potential Tourism Demand

Abstract

Aphrodisias is an ancient city located in the Geyre neighborhood of the Karacasu district in Aydın, which was added to the UNESCO World Heritage List in 2017. The city takes its name from Aphrodite, known in Roman mythology as Venus, who is part of the Greek pantheon. The character of Aphrodite plays an important role in the founding mythology of the Roman Empire. As the imperial cult played a central role in social, religious and political life in Rome, Aphrodite and the cults that developed around her were of great importance. In this context, Aphrodisias, which hosted the cult of Aphrodite and accommodated local Anatolian goddess cults, became a strategic center for Rome. The city's importance increased with the transformation of the local goddess cult into the cult of Aphrodite during the late Hellenistic period; its relations with Roman rule and central authority supported the increase in the number of visitors. It became the capital of the Caria region during the reign of Diocletian and gained importance in terms of Christian religious and political authority with its archbishopric status in the 4th century. The city's failure to fully Christianize until the 6th century due to pagan traditions and the renaming of the city as Stavropolis during the reign of Justinianus demonstrate the city's religious transformation.

The architectural and artistic character of Aphrodisias was shaped by planning centered on the cult of Aphrodite. The Temple of Aphrodite, the Sebasteion, the theatre and the stadium reveal the spatial organization of the city's religious and social functions. In 2024, Aphrodisias welcomed 121,000 visitors, while Ephesus reached much higher numbers with 2,695,000 visitors and Hierapolis with 2,372,395 visitors. This difference shows that the cultural and tourist value of Aphrodisias is still not sufficiently recognized and that it has not been able to convert its potential tourism demand into effective demand. The historical, mythological and religious significance of Aphrodisias should be examined in depth from a History of Religions perspective; the promotion of the city should be strengthened to increase both its academic and tourist potential. In this context, the study will provide information about the historical process of the ancient city of Aphrodisias and offer suggestions for increasing existing tourism demand.

Keywords: Aphrodisias, history of religions, mythology, Rome, tourism demand

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bafra Turizm MYO, Turizm Seyahat ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, Samsun, yasar.gultekin@omu.edu.tr

² Öğr. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bafra Turizm MYO, Turizm Seyahat ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, Samsun, veyssel.altuncan@omu.edu.tr

Multi-Stakeholder Perspectives on Tourism Development In Kasane, Botswana: Convergence and Conflict

Chiedza N. MUTANGA¹

Abstract

The long-term success of tourist destinations depends not only on the presence of attractions and infrastructure but also on the attitudes and support of local stakeholders. Kasane, located in Botswana's Chobe District, serves as a strategic gateway to Chobe National Park and the Kavango Zambezi Transfrontier (KAZA) conservation area. The township faces several development challenges, including suboptimal land-use patterns, poorly located commercial areas, and limited infrastructure to support tourism. In response, the Kasane-Kazungula Redevelopment Plan aims to transform Kasane into a sustainable, renowned tourism hub through improved planning and strategic placement of tourism facilities (MLH, 2014). This study examines how different stakeholders perceive further development of tourism in Kasane, with particular attention to areas of convergence and conflict. Data were collected through five focus group discussions with community members and eight in-depth interviews with government officials, private operators, and regional institutions. Thematic analysis shows broad agreement that tourism has grown significantly and is central to Kasane's economy. However, stakeholders diverge on its consequences: residents emphasise limited local benefits, land dispossession, and visible ecological disruption, while government and operators frame issues in terms of long-term sustainability, policy mechanisms, and market dynamics. Across groups, there is support for further development but with conditions, particularly the need for inclusive, community-oriented models. Despite formal structures for community participation, residents report exclusion from decision-making and limited influence over land use or revenue-sharing. The study highlights the need for governance reforms that strengthen transparency, participation, and environmental management, ensuring that Kasane's sustainable tourism development trajectory aligns with both conservation imperatives and community interests.

Keywords: benefit-sharing, community participation, environmental sustainability, inclusive tourism, local livelihoods, socio-economic impacts

---

¹ Corresponding author: Okavango Research Institute, University of Botswana, Private Bag 285, Maun, Botswana, mutangac@ub.ac.bw

Doğa Turlarında Hikâye Anlatıcılığının Önemi: Otantiklikten Sürdürülebilirliğe

Seda ÇİÇEKLİ AYYILDIZ¹

Aslı Sultan EREN²

Ferzan AKTAŞ³

Öz

Doğa turizmi, ziyaretçilere yalnızca doğal güzellikleri sunmakla kalmayıp aynı zamanda kültürel miras, çevre bilinci ve deneyimsel öğrenme boyutlarını da içeren çok katmanlı bir turizm alanı olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda tur rehberlerinin hikâye anlatıcılığı, doğa turlarını bilgi aktarımının ötesine taşıyarak katılımcılar için duygusal, otantik ve unutulmaz deneyimler üretmektedir. Hikâye anlatıcılığı sayesinde ziyaretçiler, yerel efsaneler, mitolojik anlatılar ve çevresel öğeler aracılığıyla destinasyonla daha güçlü bir bağ kurabilmekte; bu durum hem otantiklik algısını hem de sürdürülebilirlik farkındalığını artırmaktadır. Literatürde, turizm deneyimlerinde hikâye anlatımının kültürel sürekliliği desteklediği, çevresel değerleri daha etkili biçimde aktardığı ve ziyaretçilerin davranışsal niyetlerini (koruma, yeniden ziyaret etme, olumlu tutum geliştirme) güçlendirdiği vurgulanmaktadır. Bu çalışma, ikincil verilerden yararlanarak doğa turizmi, hikâye anlatıcılığı, otantiklik ve sürdürülebilirlik kavramlarını bir araya getirmekte; tur rehberliğinin yalnızca bilgi aktarıcı değil aynı zamanda çevre elçisi ve kültürel anlatıcı rolünü de üstlendiğini tartışmaktadır. Bu çalışmanın orijinallliği, doğa turizmi bağlamında hikâye anlatıcılığını yalnızca kültürel otantiklik boyutuyla değil, aynı zamanda sürdürülebilir turizm hedefleriyle birlikte ele almasıdır. Çalışma, doğa turizmi, hikâye anlatıcılığı, otantiklik ve sürdürülebilirlik kavramlarını disiplinler arası bir perspektifle birleştirmekte; tur rehberliğinin yalnızca bilgi aktarıcı değil aynı zamanda çevre elçisi ve kültürel anlatıcı rolünü de tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğa turizmi, hikâye anlatıcılığı, tur rehberliği, otantiklik, sürdürülebilirlik

The Importance of Storytelling in Eco-Tours: From Authenticity to Sustainability

Abstract

Eco-tourism stands out as a multi-layered tourism sector that not only offers visitors natural beauty but also encompasses cultural heritage, environmental awareness, and experiential learning. In this context, tour guides' storytelling elevates eco-tours beyond mere information transfer, creating emotional, authentic, and unforgettable experiences for participants. Through storytelling, visitors can establish a stronger connection with the destination through local legends, mythological narratives, and environmental elements; this increases both the perception of authenticity and awareness of sustainability. The literature emphasizes that storytelling in tourism experiences supports cultural continuity, conveys environmental values more effectively, and strengthens visitors' behavioral intentions (conservation, revisiting, developing positive attitudes). This study brings together the concepts of eco-tourism, storytelling, authenticity, and sustainability using secondary data; it discusses how tour guiding takes on not only the role of information provider but also that of environmental ambassador and cultural narrator. The originality of this study lies in its approach to storytelling in the context of eco-tourism, considering it not only in terms of cultural authenticity but also in conjunction with sustainable tourism objectives. The study combines the concepts of eco-tourism, storytelling, authenticity, and sustainability from an interdisciplinary perspective; it discusses the role of tour guiding not only as a conveyor of information but also as an environmental ambassador and cultural narrator.

Keywords: Eco-tourism, storytelling, tour guiding, authenticity, sustainability

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Bolu, seda.cicekliayyildiz@ibu.edu.tr

² Öğr. Gör. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı, İstanbul, aseren@fsm.edu.tr

³ Öğr. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, ferzan.aktas@kilis.edu.tr

Sinop'un Mitolojik Kimliğinin Turizmdeki Yansımaları: Durum Çalışması Örneği

Aslı Sultan EREN¹

Seda ÇİÇEKLİ AYYILDIZ²

Ferzan AKTAŞ³

Öz

Bu çalışma, Sinop'un mitolojik kimliğinin turizmdeki temsillerini inceleyerek, mitolojik öğelerin turizm rehberliği bağlamında nasıl değerlendirildiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmanın temel sorusu, "Sinop'un mitolojik kimliği günümüz turizminde ve rehber anlatılarında ne ölçüde görünür durumdadır?" şeklinde belirlenmiştir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örnek olayları olarak Sinop'a dair videolar, Sinop Müzesi sergileri ve yerel yönetimlerin tanıtım broşürleri seçilmiştir. Bu kaynaklarda mitolojik öğelerin görünürlüğü, nitel içerik analizi ile tematik olarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, Sinop turizminde ön plana çıkan değerlerin kale, cezaevi ve doğal güzellikler olduğunu; mitolojik kimliğin ise sınırlı bir düzeyde temsil edildiğini göstermektedir. Sinope efsanesi, Amazon savaşçıları ve deniz tanrıları gibi mitolojik unsurların bazı materyallerde yer aldığı tespit edilmiş olsa da bu anlatıların genellikle yüzeysel ve bütüncül olmayan bir şekilde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu çalışma, Sinop'un mitolojik kimliği ile turizm rehberliğini doğrudan ilişkilendiren ilk akademik girişimlerden biri olma özelliğini taşımaktadır. Literatürde çoğunlukla Sinop'un tarihi ve doğal değerleri ön plana çıkarılırken, mitolojik kimliğin turizm bağlamında ele alınması oldukça sınırlıdır. Çalışma, mitolojik anlatıların destinasyon marka kimliği ve rehberlik pratikleri açısından nasıl değerlendirilebileceğine dair özgün bir bakış açısı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sinop, Mitoloji, Durum çalışması, Turizm

Reflections of Sinop's Mythological Identity in Tourism: Case Study Example

Abstract

This study aims to examine the representations of Sinop's mythological identity in tourism and to reveal how mythological elements are interpreted within the context of tourist guiding. The central research question is: "To what extent is Sinop's mythological identity visible in contemporary tourism and guide narratives?" The research was conducted using the case study method, one of the qualitative research designs. As case examples, videos about Sinop, Sinop Museum exhibitions, and promotional brochures of local authorities were selected. The visibility of mythological elements in these materials was analyzed thematically through qualitative content analysis. The results indicate that the dominant themes in Sinop tourism are the fortress, the prison, and natural attractions, while the mythological identity is only represented to a limited extent. Although certain elements such as the Sinope myth, Amazon warriors, and sea deities appear in some sources, they are generally presented in a superficial and fragmented manner. This research represents one of the first academic attempts to directly link Sinop's mythological identity with tourist guiding. While previous studies have mostly emphasized Sinop's historical and natural values, the analysis of mythological identity in the context of tourism remains limited. The study therefore offers an original perspective on how mythological narratives can be utilized in destination branding and guiding practices.

Keywords: Sinop, Mythology, Case study, Tourism

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı, İstanbul, aseren@fsm.edu.tr

² Arş. Gör. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Bolu, seda.cicekliayyildiz@ibu.edu.tr

³ Öğr. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, ferzan.aktas@kilis.edu.tr

Doğal Alanlara Yönelik Ziyaretçi Memnuniyetinin Çevrimiçi Yorumlar Üzerinden Değerlendirilmesi: Sinop Örneği

Abdullah KÖSEOĞLU¹

Eda YAYLA²

Özge KORKMAZ³

Öz

Bu çalışma, Sinop ilinin doğal turistik mekanları üzerine ziyaretçilerin TripAdvisor sitesinde yayımladıkları yorumları memnuniyet düzeyleri açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma deseninden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu bağlamda çalışma, Sinop ilinin kültürel alanları üzerine TripAdvisor sitesinde kullanıcılar tarafından yapılmış olan yorumlara odaklanmaktadır. Çalışma kapsamında, Sinop ili özelinde turistik değeri olan doğal alanların TripAdvisor sitesinde yer alan kullanıcı yorumları web kazıma tekniği ile edinilmiştir. Web kazıma tekniğiyle elde edilen Türkçe ve yabancı dilde yapılmış olan yorumlar analize tabi tutulmadan önce ayrıştırma sürecine dahil edilmiştir. Ayrıştırma sürecinde araştırmacılar tarafından sayıca fazla olan türkçe dilinde yapılmış olan yorumların analize tabi tutulmasına karar verilmiş ve verilen karar doğrultusunda Türkçe dilinde yayınlanmış olan kullanıcı yorumlarının tamamı anlam ve dil bilgisi bağlamında düzeltmelere tabi tutulmuştur. Dil bilgisi ve anlam bütünlüğü açısından düzenlenen yorumlar MAXQDA2020 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonrası çalışmada odaklanılan amaca uygun olacak şekilde yorumlar üzerinden temalar belirlenmiştir. Yorumlara ilişkin belirlenen temalar; doğal güzellik ve manzara, altyapı ve olanaklar, zorluklar ve olumsuz deneyimler, erişilebilirlik şeklinde sıralanmıştır. Ortaya çıkan temalar ve çalışmanın amacı doğrultusunda çalışmanın sonuç ve öneriler kısmı geliştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, ziyaretçilerin Sinop'un doğal çekiciliklerinden etkilenecek olumlu deneyimler yaşadığını göstermektedir. Öte yandan, çevre kirlilikleri ve bunun sonucunda oluşan sinek sorunları ziyaretçilerin deneyimini olumsuz yönde etkilemiştir. Çalışmanın bir başka sonucu ise Sinop ili kültürel alanlarının ağırlıklı olarak türk misafirler tarafından ziyaret edildiğini, pazarlama ve tanıtım faaliyetlerinin yetersiz kaldığını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, yabancı dilde yapılmış olan yorumların az olmasıyla ilişkili olarak Türkiye turizm pazarında kayda değer turist sayısına sahip olan ülkelere tanıtım ve pazarlama eksikliklerinin olduğunun ifade edilmesi çalışmanın önem arz eden bir başka sonucu olarak anlam kazanabilir. Çalışmada elde edilen sonuçlar bağlamında Sinop ilinin turistik değere sahip alanlarının geliştirilmesi ve turizmde daha fazla kullanılır olması için öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi yorumlar, TripAdvisor, Sinop, doğal turistik alanlar, turizm gelişimi

An Assessment of Visitor Satisfaction with Natural Areas Based on Online Reviews: A Case Study of Sinop Province

Abstract

This study aims to examine visitor reviews published on the TripAdvisor website regarding the natural tourist attractions of Sinop in terms of satisfaction levels. For this purpose, a qualitative research design was adopted, employing the content analysis technique. In this context, the study focuses on user reviews shared on TripAdvisor concerning the natural areas of Sinop. Within the scope of the research, user reviews of natural attractions in Sinop were obtained through web scraping. Before being analyzed, both Turkish and foreign-language reviews collected via web scraping underwent a filtering process. During this stage, the researchers decided to include only the more abundant Turkish-language reviews in the analysis. Accordingly, all reviews written in Turkish were revised for grammatical accuracy and semantic coherence. The revised reviews were then analyzed using the MAXQDA 2020 software. Based on the analyses, themes were derived from the reviews in accordance with the study's objectives. These themes include natural beauty and scenery, infrastructure and facilities, challenges and negative experiences, as well as accessibility. The results and recommendations section of the study was developed in accordance with these themes and the research objectives. The findings indicate that visitors generally had positive experiences, being impressed by Sinop's natural attractions. On the other hand, environmental pollution and the resulting mosquito problem negatively affected visitor experiences. Another finding reveals that Sinop's natural sites are predominantly visited by domestic tourists, highlighting inadequacies in marketing and promotional activities. Additionally, the low number of reviews written in foreign languages suggests a lack of sufficient promotion and marketing efforts in countries that represent significant segments of Turkey's tourism market. This finding is considered another noteworthy contribution of the study. In light of these findings, recommendations have been proposed to enhance the development and utilization of Sinop's touristic attractions.

Keywords: Online reviews, TripAdvisor, Sinop province, natural tourist attractions, tourism development

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi Kanık Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Bitlis, akoseoglu@beu.edu.tr

² Arş. Gör., Bitlis Eren Üniversitesi Kanık Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Bitlis, eyayla@beu.edu.tr

³ Öğr. Gör., Bitlis Eren Üniversitesi Turizm İhtisaslaşma Koordinatörlüğü, Bitlis, okorkmaz@beu.edu.tr

Dış Turizm Talebi ve Makroekonomik Göstergelerin Yaşam Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Pandemi ve Sonrası OECD Ülkeleri

Kübra AŞAN¹

Mustafa KIRCA²

Ahmet TAYFUN³

Öz

Yaşam memnuniyeti, bireylerin yaşamlarından duydukları genel memnuniyet derecesinin değerlendirilmesini ifade eder. Turizm alanyazını, turizme katılımın bireylerin yaşam memnuniyetinin olumlu yönde etkilendiğini göstermektedir. Dahası tüm dünyayı derinden etkileyen ve turizm hareketliliğini durma noktasına getiren Covid-19 pandemisi, turizmin yaşam memnuniyeti üzerindeki önemini çarpıcı bir şekilde ortaya koymuştur. Ancak mevcut alanyazın mikro ölçekteki öznel açıklamalara dayanan saha araştırmalarına bağlı olup, makro ölçekte turizm hareketliliğinin, yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisine ilişkin araştırmalar oldukça sınırlıdır. Buradan hareketle bu çalışmada Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkeleri çerçevesinde, 2014-2022 yılları arasını kapsayan ikincil verilere dayalı bir araştırma yürütülmüştür. Çalışmada, turizm hareketliliğinin bir göstergesi olarak dış turizm talebi ve makro ekonomik göstergelerin (kişi başına düşen milli gelir, beklenen yaşam süresi ve reel döviz kuru) yaşam memnuniyeti üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Dünya Bankası, OECD ve ulusal veri tabanları yoluyla elde edilen veri seti, statik panel veri analizine tabi tutulmuştur. Bulgulara göre pandemiden önce anlamlı bir etkisi bulunmazken pandemi ve sonrası dönemde dış turizm talebinin yaşam memnuniyeti üzerinde anlamlı bir etkisi vardır. Çalışma sonuçları, turizm ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiye makro bakış açısı sunmaktadır. Ayrıca çalışma, sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir göstergesi olan yaşam memnuniyeti konusunda ülke performanslarının görülmesine katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Memnuniyeti, Dış Turizm Talebi, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, Reel Döviz Kuru, Beklenen Yaşam Süresi, OECD Ülkeleri

The Impact of Outbound Tourism Demand and Macroeconomic Indicators on Life Satisfaction: OECD countries during and after the pandemic.

Abstract

Life satisfaction refers to the assessment of individuals' overall satisfaction with their lives. Tourism literature indicates that participation in tourism positively affects individuals' life satisfaction. Moreover, the Covid-19 pandemic, which has profoundly affected the entire world and brought tourism activity to a standstill, has strikingly highlighted the importance of tourism on life satisfaction. However, the existing literature relies on field studies based on subjective indicators at the micro level, and research on the impact of tourism activity on life satisfaction at the macro level is quite limited. Therefore, this study conducted research based on secondary data covering the period between 2014 and 2022 within the framework of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) countries, including Turkey. The study aimed to determine the effects of outbound tourism demand, as an indicator of tourism mobility, and macroeconomic indicators (per capita national income, life expectancy, and real exchange rate) on life satisfaction. The data set, obtained through the World Bank, OECD, and national databases, was subjected to static panel data analysis. According to the findings, while there was no significant effect before the pandemic, outbound tourism demand had a significant effect on life satisfaction during and after the pandemic. The results of the study provide a macroeconomic perspective on the relationship between tourism and life satisfaction. Furthermore, the study contributes to the assessment of country performance in terms of life satisfaction, which is an important indicator of sustainable development.

Keywords: Life Satisfaction, Outbound Tourism Demand, Per Capita National Income, Real Exchange Rate, Life Expectancy, OECD Countries

¹ Sorumlu yazar: Doç. Dr. Üyesi, Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Sinop, kasan@sinop.edu.tr

² Doç. Dr. Ordu Üniversitesi, Ünye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Ordu, mustafakirca52@gmail.com

³ Prof. Dr. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, Ankara, ahmet.tayfun@hbv.edu.tr

Dark Tourism in the Gaza Strip: A Critical Study of Its Role in Consolidating the Palestinian Narrative and Resisting Colonial Discourses

Lujain Mahmoud Saeed ABUZAID¹

Abstract

This study examines the topic of dark tourism in the Gaza Strip, aiming to provide a critical analysis of its role in reinforcing the Palestinian narrative under exceptional circumstances imposed by the ongoing Israeli blockade and repeated wars faced by the Strip. Gaza suffers from security and political restrictions that prevent the entry of foreign visitors and halt domestic tourism activities, hindering the development of traditional tourism and making dark tourism a phenomenon with unique cultural and political dimensions.

The study adopted a qualitative approach for data collection and analysis, conducting semi-structured interviews with cultural activists and officials in local institutions, in addition to analyzing documents and secondary sources. The findings indicate that dark tourism represents a vital tool for documenting Palestinian tragedies and strengthening national identity, particularly among younger generations. It also contributes to creating platforms for collective expression and supporting cultural resistance in the face of attempts at erasure and denial.

However, the study revealed fundamental challenges that hinder the effectiveness of dark tourism, most notably the blockade imposed on the Strip, the lack of tourism infrastructure, limited funding, and the absence of institutional support, in addition to ethical challenges related to the presentation of victims' suffering. The study also highlighted the importance of developing innovative alternatives such as digital and virtual tourism to overcome imposed restrictions.

The study recommended the necessity of establishing an ethical charter to regulate dark tourism practices, training local guides in storytelling and documentation skills, and strengthening cooperation between local and international institutions to support infrastructure and funding. It stressed that dark tourism is not merely a tourism activity but rather a strategic cultural and political tool that contributes to keeping the Palestinian narrative alive locally and internationally, while enhancing global solidarity with the Palestinian cause.

The study concludes that investing in dark tourism, despite the challenges, can strengthen the Palestinians' soft power, provide a platform to convey their true story, and influence international public opinion—necessitating concerted efforts to support and develop it.

Keywords: Dark Tourism, Gaza, Palestinian Narrative, Colonial Discourses.

---

¹ Corresponding author: Ph.D. Scholar, University of Santiago de Compostela, PhD Program in Tourism (Programa de Doutoramento en Turismo), abuzaid.lujain@rai.usc.gal

Gordion Bisiklet Turizmi Kapsamında Değerlendirilebilir Mi?

Gizem PALA¹

Selma MEYDAN UYGUR²

Öz

Değişen tüketici davranışları ve turist tipolojileri kitle turizminden her geçen gün uzaklaşarak; farklı turizm türlerinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Turizmin sürdürülebilirliği noktasında alternatif turizm türleri ön plana çıkmaktadır. Bu noktadan hareketle son yıllarda bisiklet turizmi alternatif bir turizm türü olarak dikkat çekmeye başlamıştır. Avrupa ülkeleri başta olmak üzere Avustralya, Amerika, Yeni Zelanda, Kanada, Japonya gibi ülkelerde farklı bisiklet rotaları oluşturmak için yatırım yapan ülkeler arasındadır. Konunun Türkiye özelinde değerlendirilmesi gerekirse pek çok farklı alternatif bisiklet rotası oluşturmak ve dünya bisiklet rotaları arasında yer alabilmek için her geçen gün adımlar atılmakta ve planlamalar doğrultusunda uygulamalar devam etmektedir. Önemli bir destinasyon olan Ankara'da Selçuklu ve Cumhuriyet dönemi yapıları ve farklı uygarlıklara ait eserleri ile gerek tarihi ve kültürel dokusu gerekse Kızılcahamam, Mogan, Eymir Gölleri ve Gordion gibi içinde bulundurduğu doğal yapısı ile hem kültür hem de doğaseverlerin ilgisini çekmektedir. Bu doğrultuda 2023 yılı UNESCO Dünya Miras Komitesi toplantısında Türkiye'nin yirminci ve başkent Ankara'nın ilk dünya miras alanı olarak ilan edilmiş olan Gordion'un farklı bir çekim merkezi daha olabilmesi için bisiklet turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Aynı zamanda Gordion'un farklı bisiklet turistlerinin motivasyonlarına ev sahipliği yapması sağlanarak, Gordion özelinde bir bisiklet rotası oluşturulabilmesi çalışmanın diğer amaçlarındandır. Çalışma kapsamında öncelikle kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilecek olup; seyahat acenteleri, konaklama işletmeleri, profesyonel turist rehberleri, yerel yöneticiler, bisiklet turizmini deneyimleyen turistler, yerel halk ve konu özelindeki diğer tüm sektör temsilcileri ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılması planlanmaktadır. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda Gordion'un bisiklet turizm potansiyeli değerlendirilerek, konu ile ilgili tüm paydaşlara yönelik öneriler sunulacak olup, Ankara için bir bisiklet rotası geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bisiklet turizmi, bisiklet tur rotaları, alternatif turizm, Gordion.

Can Gordion Be Considered within the Scope of Bicycle Tourism?

Abstract

Changing consumer behavior and tourist typologies are increasingly moving away from mass tourism, leading to the emergence of diverse tourism types. Alternative tourism types are gaining prominence when it comes to tourism sustainability. In recent years, bicycle tourism has begun to attract attention as an alternative form of tourism. Countries like Australia, the United States, New Zealand, Canada, and Japan, as well as European countries, are among those investing in the creation of diverse bicycle routes. Specifically, Turkey is taking steps daily to create numerous alternative bicycle routes and achieve a place among the world's leading bicycle routes, and implementation continues in line with planning. Ankara, a significant destination, attracts the attention of both culture and nature lovers with its historical and cultural fabric, including Seljuk and Republican-era structures and artifacts from various civilizations, as well as its natural beauty, including Kızılcahamam, Mogan, Lake Eymir, and Gordion. Accordingly, the aim is to assess the bicycle tourism potential of Gordion, declared Turkey's twentieth and Ankara's first World Heritage Site at the 2023 UNESCO World Heritage Committee meeting, to further enhance its appeal. Another objective of the study is to ensure that Gordion caters to diverse cycling tourist motivations and to create a cycling route specifically for Gordion. A comprehensive literature review will be conducted as part of the study, and semi-structured interviews are planned with travel agencies, accommodation establishments, professional tour guides, local administrators, tourists who have experienced cycling tourism, local residents, and representatives from all other relevant sectors. Based on the results, Gordion's cycling tourism potential will be assessed, and recommendations will be presented to all relevant stakeholders. The aim is to develop a cycling route for Ankara.

Keywords: Bicycle tourism, bicycle tour routes, alternative tourism, Gordion.

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör., Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Ankara, gizem.pala@hbv.edu.tr

² Prof. Dr. Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Ankara, selma.meydan@hbv.edu.tr

Suçun Kültürel Hatırası ve Adli Turizm

Derya ŞAHİN¹

Öz

Adli turizm, turizm, kriminoloji ve adli bilim unsurlarını bir araya getirir. Bu kavram, turistlerin suçla ilgili mekânlara, adli olayların yaşandığı ve kriminal geçmişin tarihi vakalarla bağlantılı olduğu yerlere seyahat etmesini kapsayan bir çekim unsuru haline gelmiştir ve karanlık turizminin özgün bir alt dalı olarak öne çıkmaktadır. Etik meseleleri de beraberinde getiren bu alan, kültürel açıdan, medya ve popüler kültürün suç olgularını dramatize ederek geniş kitlelere sunmasıyla meraklıların (öğrenciler, ilgi alanı olanlar, eğitimciler, manevi yansımalar gibi) ilgisini çekmektedir. Bu durum, suçun turistik bir hale gelmesini hızlandırmaktadır. Bu çalışma, adli turizmi sadece kültürel bir tüketim pratiği olarak değil, aynı zamanda toplumsal hafızanın inşasında ve suçun hukuki-sosyolojik temsillerinde önemli bir olgu olarak ele almaktadır. Maurice Halbwachs'ın kolektif hafıza teorisi çerçevesinde suç mekânlarının “anı mekânları”na dönüşme süreci incelenmiştir. Araştırmalar, Auschwitz ve Sinop Cezaevi örneklerinin mekânsal olmaktan öte, adli turizmin turistik ya da ekonomik tüketim değil; hukuki, sosyolojik ve kültürel hafıza üretimi olduğunu göstermektedir. Sosyal bilimler açısından suçun kültürel hafızasının nasıl üretildiğini; hukuk açısından ise bu üretimin hangi sınırlar içinde meşrulaştırılabileceğini sorgulamak, bu alanın disiplinler arası önemini, Türkiye’de bulunan adli turizm destinasyonlarının belirlenip turizme kazandırılması gereğini de ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adli Turizm, Suç, Kültür, Sosyoloji

Cultural Memory Of Crime and Forensic Tourism

Abstract

Forensic tourism combines elements of tourism, criminology, and forensic science. This concept has become an attraction that encompasses tourists traveling to crime-related locations, places where forensic events have occurred, and sites that are historically connected with criminal pasts. It stands out as a unique sub-branch of dark tourism. This area, which also raises ethical issues, draws interest from enthusiasts (such as students, those with a specific interest, educators, and people seeking spiritual reflection), especially as media and popular culture dramatize crime phenomena and present them to large audiences. This dynamic accelerates the transformation of crime into a tourist phenomenon. This study approaches forensic tourism not only as a cultural consumption practice, but also considers it a significant factor in the construction of social memory and the legal-sociological representation of crime. Within the framework of Maurice Halbwachs' theory of collective memory, his study examines the process through which crime scenes become “sites of memory”. Research on examples like Auschwitz and Sinop Prison shows that these are more than just physical spaces; forensic tourism here is not about touristic or economic consumption but about the production of legal, sociological, and cultural memory. Examining how the cultural memory of crime is produced from a social sciences perspective, and considering within what boundaries this production can be legitimized from a legal perspective, both underline the interdisciplinary importance of this field and reveal the necessity of identifying and introducing forensic tourism destinations in Turkey to tourism.

Keywords: Forensic tourism, Crime, Culture, Sociology

¹ Sorumlu yazar: Doç.Dr., Sinop Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Sinop, deryasahin@sinop.edu.tr

Kriminoloji ve Turizm Arasındaki İlişkiye Akademik Perspektiften Bakış

Derya ŞAHİN¹

Öz

Kriminoloji ve turizm alanları, görünürde birbirinden farklı disiplinler olsa da, toplumsal güvenlik, suç dinamikleri ve mekânsal hareketlilik bağlamında kesişmektedirler. Kriminoloji suç, suç davranışı ve bu davranışlara yönelik sosyal ve yasal tepkilerin sistematik biçimde incelenmesini konu edinirken; turizm, bireylerin eğlence, iş veya kültürel deneyim gibi amaçlarla yaşam alanlarının dışına çıkarak farklı destinasyonlara yönelmesi olarak tanımlanır. Bu süreç, güvenlik, mağduriyet ve suç fırsatları açısından özgün zorlukları beraberinde getirir. Dolayısıyla turizm alanındaki suç ve güvenlik olgularının kriminolojik perspektiften ele alınması, hem turist deneyimlerinin hem de destinasyonların sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı turist davranışları, güvenlik algısı ve suç önleme yaklaşımları hakkında ampirik veriler sağlamak ve sürdürülebilir turizme olan katkıları üzerine yeni bir veri ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Kriminoloji, turizm, sürdürülebilirlik, güvenlik

An Academic Perspective On The Relationship Between Criminology And Tourism

Abstract

While seemingly distinct disciplines, criminology and tourism intersect in the context of societal security, crime dynamics, and spatial mobility. Criminology focuses on the systematic study of crime, criminal behavior, and the social and legal responses to such behaviors, whereas tourism involves individuals traveling beyond their usual environments to different destinations for purposes such as leisure, business, or cultural experiences. This process presents unique challenges related to security, victimization, and criminal opportunities. Therefore, addressing crime and security in tourism from a criminological perspective is essential for both enhancing tourist experiences and ensuring the sustainability of destinations. This study aims to provide empirical insights into tourist behavior, perceptions of safety, and crime prevention strategies, while also presenting new evidence on their contributions to sustainable tourism.

Keywords: Criminology, tourism, sustainability, security

¹ Sorumlu yazar: Doç.Dr., Sinop Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Sinop, deryasahin@sinop.edu.tr

Sustainable Tourism, Governance, and Economic Growth in Pakistan: An Extended Endogenous Growth Model

Dilshad KHAN¹

Shams Ur RAHMAN²

Abstract

The study employed the relationship between sustainable tourism practices and economic growth in Pakistan by integrating the principles of endogenous growth theory with comprehensive econometric modeling. Pakistan possesses significant potential for tourism. The political instability, inadequate infrastructure, and deficient environmental planning hinder the industry's capacity to contribute to national development. The study uses annual data from the International Monetary Fund, the Pakistan Bureau of Statistics, and the World Bank spanning the years 1998 to 2024. It employed ordinary least squares, autoregressive distributed lag (ARDL) bounds testing, and the vector error correction model (VECM) to examine the impact of key variables, tourism receipts, employment in tourism, political stability, environmental sustainability, infrastructure development, and institutional quality on real GDP. Moreover, the findings **suggest** that tourism revenues and employment in the sector **significantly contribute** to gross domestic product. It shows that tourism serves as both a direct and indirect catalyst for economic activity. Political stability and environmental sustainability, while less influential in the short term, are crucial long-term determinants of sustainable growth. Infrastructure development facilitates tourist mobility and foster economic diversification while, superior institutional quality enhances governance and policy execution. The ARDL model explores that the variables are co integrated in the long term, while the VECM demonstrates a stable adjustment path toward equilibrium. The policy implications recognized the need for coordinated, sustainability-focused tourism strategies composed of investment in green infrastructure, institutional reform, and community-led initiatives. The study **suggests** that sustainable tourism is a **prudent approach** for Pakistan to develop its economy in a robust, equitable, and environmentally **beneficial** manner.

Keywords: Sustainable Tourism, Economic Growth, Tourism Receipts, Political Stability, Environmental Sustainability, Infrastructure, Institutional Quality

---

¹ PhD scholar IBMS, The University of Agriculture Peshawar.

² Corresponding author: Asst. Prof. Dr., IBMS, the University of Agriculture Peshawar, sayedshams@aup.edu.pk

Sultanahmet Camii Ziyaretçi Deneyimlerinin Dijital İzleri: TripAdvisor'daki E-Şikâyetlerin İçerik Analizi

Aslı Sultan EREN¹

Ebru ARICI²

Süreyya AKÇAY³

Öz

Bu çalışma, Sultanahmet Camii'ne ilişkin ziyaretçi deneyimlerini TripAdvisor platformunda paylaşılan şikâyet odaklı yorumlar üzerinden analiz etmektedir. Araştırmanın temel amacı, ziyaretçilerin karşılaştıkları sorunları sistematik biçimde sınıflandırmak ve bu sorunların destinasyon yönetimi açısından ne tür iyileştirme alanları sunduğunu ortaya koymaktır. Böylece, kültürel miras alanlarının sürdürülebilir ziyaretçi deneyimi perspektifinden nasıl daha etkin yönetilebileceğine yönelik öneriler geliştirilmesi hedeflenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. TripAdvisor web sitesinde Sultanahmet Camii'ne yönelik yapılan 1 ve 2 puanlı toplam 1026 İngilizce yorum incelemeye alınmıştır. Yorumlar, ziyaretçilerin memnuniyetsizliklerini dile getirdikleri temel temalar doğrultusunda kodlanmış ve kategorize edilmiştir. Bulgular, yoğun kalabalık ve sıra bekleme sürelerinin en sık dile getirilen sorunlar olduğunu göstermiştir. Bunun yanında hijyen koşulları, güvenlik uygulamaları, ziyaretçi yönlendirme eksiklikleri, rehberlik hizmetlerinin yetersizliği ve çevredeki ticari baskılar (satıcılar, fiyatlandırmalar) ziyaretçilerin şikâyetlerinde öne çıkan diğer unsurlar olmuştur.

Çalışmanın özgün değeri, TripAdvisor gibi uluslararası erişime sahip bir platformda yer alan şikâyetlerin odaklı biçimde incelenmesiyle, kültürel miras alanlarının dijital ziyaretçi algısının yönetimine dair yeni bir bakış açısı sunmasında yatmaktadır. Elde edilen bulgular, destinasyon yöneticileri için çevrimiçi şikâyetlerin yalnızca olumsuz deneyimlerin yansıması olmadığını, aynı zamanda hizmet kalitesini geliştirmek ve ziyaretçi memnuniyetini artırmak için stratejik ipuçları sağlayan birer geri bildirim kaynağı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sultanahmet camii, TripAdvisor, e-şikâyet, içerik analizi, turizm

Digital Traces of Visitor Experiences at Sultanahmet Mosque: Content Analysis of E-Complaints on TripAdvisor

Abstract

The present study analyzes visitor experiences related to the Sultanahmet Mosque through complaint-focused reviews shared on the TripAdvisor platform. The primary objective of the research is to systematically classify the problems encountered by visitors and to reveal the areas for improvement in destination management that these problems offer. Consequently, the objective of this study is to formulate recommendations that address the management of cultural heritage sites from the perspective of sustainable visitor experience. The present study employed the content analysis technique, a qualitative research method, to examine the aforementioned phenomenon. A total of 1,026 English-language comments rated 1 or 2 on the TripAdvisor website regarding the Sultanahmet Mosque were examined. The comments were then subjected to coding and categorization according to the primary themes that manifested as expressions of visitor dissatisfaction. The findings indicated that overcrowding and protracted waiting times emerged as the most prevalent concerns. Moreover, a multitude of factors contributed to the dissatisfaction of visitors, including substandard hygiene conditions, inadequate security measures, insufficient visitor guidance, and deficient tour guide services. Additionally, commercial pressures from surrounding vendors and pricing policies were identified as significant contributors to the overall dissatisfaction.

Keywords: Sultanahmet mosque, TripAdvisor, e-complaint, content analysis, tourism

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı, İstanbul, aseren@fsm.edu.tr

² Öğr. Gör. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı, İstanbul, earici@fsm.edu.tr

³ Öğr. Gör. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı, İstanbul, sakcay@fsm.edu.tr

Exploring Tourist Perceptions of Artificial Intelligence Devices In the Hotel Hospitality Industry: Impact of Industry 4.0

Rezwan ULLAH¹

Abstract

This study explores the perceptions of tourists regarding the use of artificial intelligence (AI) devices in the hotel hospitality industry. Adopting the artificially intelligent device use acceptance (AIDUA) framework, this research uncovered the factors that influence tourists' attitudes towards AI devices and their willingness/unwillingness to use them. This study also demonstrated the moderating impact of Hotel Hospitality Industry 4.0. The strong associations among social influence, hedonic motivation, anthropomorphism, performance expectancy, effort expectancy, users' emotions towards AI device usage, and their willingness/unwillingness to accept AI devices are explored. Furthermore, Industry 4.0 was of utmost importance in strengthening the relations among research constructs.

KEYWORDS: Artificial intelligence, emotions, industry 4.0, hotel industry, tourists

---

¹ Corresponding author: (PhD Scholar) Centre for Management and Commerce, University of Swat Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, rezwanullah1990@yahoo.com

Doğu Karadenizde Alternatif Turizm Olanakları: Trabzon Örneği

Batuhan GÜRÇİNAR¹

Olca ÖZİŞİK YAPICI²

Öz

Küresel turizm trendlerinde sürdürülebilirliğin önem kazanmasıyla birlikte, yayla turizmi, inanç turizmi, gastronomi turizmi, kültür turizmi ve ekoturizm gibi çeşitlilik gösteren alternatif turizm türlerinin Trabzon özelinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması ve doküman incelemesi kullanılmış, ulusal ve uluslararası akademik kaynakların yanı sıra resmi kurumların (Trabzon Valiliği, Kültür ve Turizm Bakanlığı, TÜİK) güncel verilerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular tematik olarak sınıflandırılarak Trabzon'un mevcut turizm yapısı ortaya konulmuştur. Böylelikle hem kavramsal çerçeve hem de Trabzon'un güncel turizm verileri değerlendirilmiştir. Sonuç olarak Trabzon'un güçlü bir turizm çeşitliliğine sahip olduğunu göstermektedir. Ancak bu çeşitliliğin sürdürülebilir kalkınma ile uyumlu şekilde yönetilmesi, altyapı ve tanıtım çalışmalarının artırılması, yerel halkın turizm sürecine aktif katılımının sağlanması gerekmektedir. Doğru stratejilerle Trabzon'un, yalnızca bölgesel değil ulusal ölçekte de alternatif turizmde öncü bir destinasyon olabileceği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Alternatif turizm, turizm, Trabzon

Alternative Tourism Opportunities In The Eastern Black Sea Region: The Trabzon Example

Abstract

With the growing importance of sustainability in global tourism trends, the study aims to evaluate various forms of alternative tourism, such as highland tourism, faith tourism, gastronomy tourism, cultural tourism, and ecotourism within the context of Trabzon. The methodology is based on literature review and document analysis, drawing upon both national and international academic sources as well as up-to-date data from official institutions (Trabzon Governorship, the Ministry of Culture and Tourism, and TURKSTAT). The findings were thematically categorized to present the current tourism structure of Trabzon, thus providing both a conceptual framework and an assessment of recent tourism data. The results indicate that Trabzon possesses a strong tourism diversity. However, for this diversity to be managed in line with sustainable development, infrastructure and promotional activities should be enhanced, and the active participation of local communities in the tourism process should be ensured. With the right strategies, Trabzon can become a leading destination in alternative tourism not only on a regional but also on a national scale.

Keywords: Alternative tourism, tourism, Trabzon

¹ Sorumlu yazar: Yüksek Lisans Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Samsun, batuhan.gr@hotmail.com

² Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Samsun, olcay.yapici@omu.edu.tr

Pesca Turizminin Kuramsal Çerçevesi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği Üzerine Bir Değerlendirme

Aysun GARGACI KINAY¹

Öz

Bu çalışma, deniz temelli alternatif turizm türlerinden biri olarak giderek önem kazanan pesca turizmi kavramsal ve uygulamalı yönleriyle ele almaktadır. Pesca turizm, geleneksel balıkçılık pratikleri ile deneyimsel, gastronomik ve sorumlu turizm yaklaşımlarını birleştirerek kıyı toplulukları için sürdürülebilir kalkınma aracı olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda çalışma, pesca turizmin kuramsal çerçevesini ortaya koymakta; İtalya, İspanya, Brezilya, Portekiz gibi ülkelerdeki uygulamalardan örnekler sunmakta ve Türkiye bağlamında uygulanabilirliğini tartışmaktadır. Bulgular, pesca turizminin yalnızca ekonomik katkı sunmakla kalmayıp, aynı zamanda kültürel mirasın korunması, yerel gastronominin tanıtılması, kadınların güçlendirilmesi ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da çok boyutlu faydalar sağladığını ortaya koymaktadır. Türkiye özelinde ise balıkçı barınaklarının yeniden işlevlendirilmesi, Türk somonunun iç turizme kazandırılması, yerel gastronomik değerlerin öne çıkarılması ve kooperatiflerin desteklenmesi gibi öneriler sunulmaktadır.

Sonuç olarak pesca turizm, Türkiye’nin kıyı bölgelerinde yerel kalkınmayı destekleyecek, sorumlu ve katılımcı bir turizm modeli olarak ele alınabilir. Uygun planlama ve çok paydaşlı iş birlikleri ile hayata geçirilmesi, destinasyon farklılaşmasına ve sürdürülebilir turizme anlamlı katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pesca turizm, sorumlu turizm, gastronomi turizmi

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, agargaci@sinop.edu.tr

Paranormal Turizm ile İlgili Yapılan Çalışmalar Üzerine Bibliyometrik Analiz

Ahmet ŞAHİN¹

Ali Turan BAYRAM²

İlknur Sümeyye CEBEL³

Öz

Bibliyometrik analiz, belirli bir alandaki akademik üretimin yapısını ve eğilimlerini çeşitli parametrelerle inceleyen bir yöntem olarak turizm literatüründe giderek daha fazla kullanılmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Türk ve uluslararası akademik alanyazında "Paranormal Turizm" anahtar kelimesiyle yayımlanan makaleleri bibliyometrik açıdan incelemektir. YÖK Akademik ve Web of Science veri tabanlarında yapılan taramalar sonucunda belirlenen 28 makale, içerik, yöntem, anahtar kelime sayısı, yazar profili ve tematik dağılım gibi kriterlere göre değerlendirilmiştir. İncelenen çalışmaların çoğunluğunun nitel yöntemle gerçekleştirildiği, tematik olarak ise hayalet turizmi, mistik mekânlar, halk inanışları ve deneyimsel motivasyonlara odaklandığı tespit edilmiştir. Ayrıca, paranormal turizmin hâlen gelişmekte olan ve disiplinlerarası yaklaşımlara açık bir araştırma alanı olduğu; özellikle Türkiye bağlamında daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Paranormal, Paranormal Turizm, Bibliyometrik Analiz

¹ Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ahmetasahinn@gmail.com

² Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, alibayram@sinop.edu.tr

³ Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ilknurcebel@icloud.com

Artificial intelligence and its relationship to the development of critical thinking among students from the point of view of academics in higher education institutions in the Sultanate of Oman

Ali Said Al MATARI¹

Safa CHERKAOU²

Adiyono ADIYONO³

Muthmainnah MUTHMAINNAH⁴

Khalid Al UDHUBI⁵

Saliha AL SAADI⁶

Nadya AL SAWAFI⁷

Jahina AL ABRI⁸

Abstract

This research aims to study the relationship between artificial intelligence and the development of critical thinking skills among students in higher education institutions in the Sultanate of Oman, from the point of view of academics. With the rapid development of artificial intelligence technologies, it has become necessary to understand the extent to which these technologies affect students' intellectual abilities, especially analytical, evaluative, and deductive skills. The research is based on the qualitative descriptive analytical approach, where the data was collected through interview directed to faculty members in Omani universities and colleges, whose number reached (5). The study focuses include the extent to which artificial intelligence is employed in the educational process, its impact on the development of critical thinking, and the challenges facing its use in learning environments. The results of the study showed that artificial intelligence has a positive impact on the development of critical thinking skills, as it motivate students to analyse information in depth, evaluate sources, and solve problems in innovative ways. Participants also noted some challenges, such as the need to develop faculty skills in the use of AI tools, and to ensure the ethical use of these technologies.

The research recommends the need to promote the integration of artificial intelligence technologies into the curriculum and to provide training programs for academics and students on how to use them effectively, to ensure that they are most used in the development of critical thinking.

Keywords: Artificial Intelligence, Critical Thinking Skills, Higher Education Institutions, Academics, Sultanate of Oman.

¹ Corresponding author: A'Sharqiyah University, Oman, ali.almatari@asu.edu.om

² Mohammed V University in Rabat, Morocco, safacherkaoui@yahoo.fr

³ Sekolah Tinggi Ilmu Tarbiyah (STIT) Ibnu Rusyd Tanah Grogot Paser- Indonesia, adiyono8787@gmail.com

⁴ Universitas Al Asyariah Mandar-Indonesia, muthmainnahunasman@gmail.com

⁵ A'Sharqiyah University, Oman, khalid.aludhubi@asu.edu.om

⁶ A'Sharqiyah University, Oman, saliha.al-saadi@asu.edu.om

⁷ A'Sharqiyah University, Oman, nadya.alsawafi@asu.edu.om

⁸ A'Sharqiyah University, Oman, jahina.alabri@asu.edu.om

Belediyelerde Rekreasyon Yönetimi: Bilgi, Farkındalık ve Uygulamalar

Merve Nur ÇAĞLAYAN¹

Esra AYMAN²

Ali YAYLI³

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de farklı ölçeklerde hizmet veren beş belediyede rekreasyon yönetimi süreçlerine ilişkin bilgi düzeyini, kurumsal farkındalığı ve uygulama pratiklerini ortaya koymaktır. Rekreasyonun bireylerin fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik hali üzerindeki etkileri dikkate alındığında, belediyelerin bu alandaki rollerinin daha sistematik ve kapsayıcı biçimde ele alınması gerekmektedir. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) yaklaşımına dayalı olarak tasarlanmış, veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Beş farklı belediyede, rekreasyon hizmetlerinden sorumlu birimlerde görev yapan personelle çevrim içi görüşmeler gerçekleştirilmiş, elde edilen veriler Braun ve Clarke (2006) tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda beş ana tema belirlenmiştir: (1) Rekreasyon kavramına yönelik anlayış, (2) toplumsal ihtiyaçların tanınması ve kapsayıcılık, (3) bilimsel ve kurumsal planlama yaklaşımları, (4) kullanıcı geri bildirimi ve etki izleme, (5) alan yönetimi ve hizmet sürekliliği. Bulgular, belediyelerin rekreasyonu çok boyutlu bir kamu hizmeti olarak ele almaya başladığını, ancak uygulamalarda önemli yapısal eksikliklerin sürdüğünü göstermektedir. Rekreasyon yöneticisi istihdamı, uzun vadeli etki analizi sistemlerinin eksikliği ve geri bildirim mekanizmalarının sınırlılığı öne çıkan sorunlardır. Çalışma, yerel yönetimlerin rekreasyon hizmetlerini daha sürdürülebilir, katılımcı ve kapsayıcı biçimde sunabilmesi için bilimsel bilgiye dayalı karar süreçlerinin geliştirilmesini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, rekreasyon yönetimi, belediye, yerel yönetimler.

Recreation Management in Municipalities: Knowledge, Awareness and Practices

Abstract

The aim of this study is to examine the level of knowledge, institutional awareness, and practical implementation of recreation management in five municipalities operating at different administrative scales in Türkiye. Considering the impact of recreation on individuals' physical, mental, and social well-being, it is essential to approach municipal recreation services in a more systematic and inclusive manner. The study adopts a qualitative research design based on the phenomenological approach. Semi-structured interviews were conducted online with staff members responsible for recreation services in five municipalities, and the data were analyzed using Braun and Clarke's (2006) thematic analysis method. The findings revealed five major themes: (1) understanding of the recreation concept, (2) recognition of social needs and inclusivity, (3) scientific and institutional planning approaches, (4) user feedback and impact monitoring, and (5) area management and service continuity. The results indicate that while municipalities are beginning to recognize recreation as a multidimensional public service, significant structural deficiencies persist. Key issues include the lack of recreation professionals, the absence of long-term impact assessment systems, and limited user feedback mechanisms. The study recommends the development of evidence-based, participatory decision-making processes to enhance the sustainability, inclusiveness, and effectiveness of municipal recreation services.

Keywords: Recreation, recreation management, municipality, local governments.

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Isparta, mervecaglayan@isparta.edu.tr

² Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Ankara, esra.ayman@ktb.gov.tr

³ Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Ankara, ali.yayli@hbv.edu.tr

Spiritüel Turizm Araştırma Eğilimlerinin Bibliyometrik Analizi

Kübra ÖZER¹

Öz

Son yıllarda bireylerin maneviyat arayışları, turizm endüstrisinin önemli alt kollarından biri olan spiritüel turizme yönelik ilgiyi artırmıştır. Bu doğrultuda literatürde giderek artan çalışmalar, alanın akademik yönelimlerini ve araştırma eğilimlerini sistematik olarak inceleme gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın amacı, spiritüel turizm alanındaki bilimsel yayınların bibliyometrik yöntemlerle analiz edilerek araştırma eğilimlerinin, önde gelen yazarların, kurumların, ülkelerin ve öne çıkan temaların belirlenmesidir.

Araştırmada Web of Science ve Scopus veri tabanlarında yer alan makaleler taranmış, elde edilen veriler bibliyometrik analiz yazılımları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Bulgular, spiritüel turizm literatürünün özellikle 2000’li yıllardan itibaren hız kazandığını göstermektedir. Çalışmalarda en sık öne çıkan temaların “iyi oluş”, “dın”, “dini turizm”, “zihinsel sağlık” ve “doğa” olduğu belirlenmiştir. Bibliyometrik veriler ayrıca, spiritüel turizm alanında en fazla atıf alan ülkelerin Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri ve İspanya olduğunu; yazar bazında ise Joseph Cheer, Joanna Kujawa ve Christine Buzinde’nin öne çıktığını göstermektedir. Bu bulgular, spiritüel turizmin farklı boyutlarda ele alındığını ve araştırmaların büyük ölçüde bireysel iyilik hali, dini pratikler, zihinsel sağlık ve doğa temelli deneyimlere odaklandığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu çalışma; alanın gelişim dinamiklerini, önde gelen araştırmacıları ve ülkeleri belirlemekte; gelecekte yapılacak çalışmalar için hem teorik çerçeve hem de araştırma önceliklerinin planlanmasında yol gösterici nitelik taşıyacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spiritüel turizm, bibliyometrik analiz, wos, scopus.

Bibliometric Analysis of Research Trends in Spiritual Tourism

Abstract

In recent years, individuals’ pursuit of spirituality has increased interest in spiritual tourism, an important subfield of the tourism industry. Accordingly, the growing number of studies in the literature highlights the necessity of systematically examining the academic orientations and research trends in this field. The aim of this study is to analyze scientific publications on spiritual tourism using bibliometric methods in order to identify research trends, leading authors, institutions, countries, and prominent themes.

In the study, relevant articles from the Web of Science and Scopus databases were screened, and the resulting data were evaluated using bibliometric analysis software. The findings indicate that the literature on spiritual tourism has gained momentum especially since the 2000s. The most frequently emerging themes in the publications were identified as well-being, religion, religious tourism, mental health, and nature. Bibliometric data also revealed that the countries with the highest number of citations in the field are Australia, the United States, and Spain, while the most cited authors are Joseph Cheer, Joanna Kujawa, and Christine Buzinde.

These findings demonstrate that spiritual tourism is examined from multiple dimensions and that research largely focuses on individual well-being, religious practices, mental health, and nature-based experiences. Therefore, this study provides insights into the developmental dynamics of the field, identifies leading researchers and countries, and offers guidance for structuring both the theoretical framework and future research priorities in spiritual tourism.

Keywords: Spiritual tourism, bibliometric analysis, wos, scopus.

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Ardeşen Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, ORCID 0000-0002-7876-4698, kubra.kucuk@erdogan.edu.tr

From Boycott to Revisit: The Role of Service Recovery Efforts in Restoring Perceived Value in Murree Tourism

Muhammad SHAFIQ¹

Sajid Rahman KHATTAK²

Abstract

Murree has experienced two major boycotts in recent years, first in 2018 due to perceptions of price exploitation and again in 2022 following a tragic snowstorm disaster. These boycotts damaged the destination's image and challenged hoteliers to rebuild tourist trust and perceived value. This study investigates how hotel service recovery efforts—apology, explanation, responsiveness, and compensation—restore perceived value and influence revisit intentions in a crisis context. Data were collected from 237 hotel managers in Murree and analyzed using Hayes' PROCESS macro. Results indicate that service recovery significantly predicts perceived justice and destination trust, which in turn enhance perceived value and revisit intention. Mediation analyses confirmed that perceived justice and trust transmit the effects of service recovery, while moderated mediation showed that boycott-related anger weakens but does not eliminate the positive impact of recovery on perceived value. These findings suggest that visible, fair, and transparent recovery strategies can partially offset the negative effects of boycotts and encourage revisit intentions. The study highlights the conditional role of boycott sentiment in shaping recovery effectiveness and provides implications for crisis management in tourism destinations.

Keywords: boycott, service recovery, perceived value, justice, trust, revisit intention, Murree tourism

---

¹ Corresponding author: Institute of Business and Management Sciences, the University of Agriculture, Peshawar city, Pakistan, mshafiq@aup.edu.pk

² Institute of Business and Management Sciences, the University of Agriculture, Peshawar city, Pakistan, srkhattak@aup.edu.pk

Impact of Sustainability Approaches on Organizational Economic Performance: Mediating Role of Qualitative Performance

Afraseyab KHATTAK¹

Abstract

The idea of corporate sustainability practices has received a lot of attention from management analysts and scholars because it has been shown to have a positive effect on organisational performance. From the perspective of institutional theory, present study examines whether sustainability practices (i.e., exploration and exploitation) have an impact on organisational and economic performance. The aim of this study was to find whether QP mediates the relationship between sustainability practices and organisational economic performance. To investigate the specified relationship, Purposive sampling was used to select 227 employees from the banking to participate in this study. Data was collected using a closed-ended questionnaire with a five-point Likert-type scale. Instrument validity was measured through exploratory factor analysis, and instrument reliability was measured using Cronbach's alpha. Regression analysis was used to test the research hypotheses, and for indirect effect mediation analysis was used. According to regression analysis, Sustainability exploration and exploitation have a significant and positive relationship with organisational economic performance. The results of the mediation analysis suggest that the relationship between the sustainability practices and organizational economic performance is mediated by both quality performance. The study found that the ability to survive in this competitive environment, businesses must change their concentration from short-term benefits to long-term sustainable benefits. This study recommended that banking institutions should conform to sustainability-oriented practices in order to ensure their long-term stability and growth. There are also limitations, implications, and future study is highlighted.

Keywords: Sustainability practices, Quality Performance, Organizational Performance, and Banking sector.

---

¹ Corresponding author: PhD Scholar, IBMS, The University of Agriculture Peshawar, afraseyabkhattak4@gmail.com

Effect of External and Internal Determinants on Performance of Shariah and Non-Shariah Compliant Firms in Pakistan

Aamir Tahir Ali ZEB¹

Shams Ur RAHMAN²

Abstract

This study takes a close look at the outside forces and inner workings that cause Shariah-compliant firms to perform differently from their non-compliant counterparts. Its main aim is to figure out which of these external and internal drivers really matter for company results. Purposive sampling approach was utilized to appropriately select both Shariah-compliant and non-compliant firms for analysis. This study covers all non-financial companies traded on the PSX during the 2016-2023 study period. The data period of the sample data covers the years 2016-2023. The sample size includes 50 Shariah and 50 non-Shariah companies traded on the Pakistan Stock Exchange. It is observed for non-shariah compliant firms that the internal factors, such as, growth and quality of a firm is insignificantly and negatively correlated with the Return on assets but liquidity is positively insignificant and external factors, like, Tax rate is statistically significant and positively but Income variability and inflation are positively insignificant correlated with return on assets. It is observed for shariah compliant firms that growth is insignificantly and negatively correlated with ROA. In addition, quality of a firm is positive and statistically significant. Moreover, liquidity is positively insignificant. Tax rate is statistically insignificant and negatively correlated with return on assets (ROA). Income variability is statistically significant result. Inflation is negatively significant relationship with return on assets. It is observed that both compliant and non-compliant firms, on average, output are different. In simple words, their performance are different due to different condition and criteria. Both compliant and non-compliant firms, on variability base, their output are same. In simple words, their overall performance are same due to variability. Findings showed that nearly all the tested influences mattered very little individually to how well either Shariah-compliant or regular firms performed. In short, some internal and external factors turned out to be statistically significant for company success in this research.

Keywords: Shariah, Non-shariah, Internal, External, Performance

---

¹ Corresponding author: Mphil scholar student The university of agriculture peshawar, paktahir2012@gmail.com

² Asst. Prof. IBMS The university of Agriculture Peshawar, sayedshams@aup.edu.pk

Sustainable Tourism Development in Pakistan: Economic Opportunities and Environmental Challenges

Autor Masood OMERZAI¹

Shams Ur RAHMAN²

Abstract

The tourism sector in Pakistan has assumed significant importance owing to the country's rich cultural heritage, scenic landscapes, and renowned religious sites. However, the growth of this sector necessitates environmental sustainability, as it poses challenges such as increased energy consumption, heavy capital investment, waste generation, and rising CO₂ emissions. The present study was conducted to examine the link between the expansion of the tourism industry and the deterioration of environmental quality in Pakistan, with particular emphasis on trade and infrastructure development. Time series data covering the period 1991–2023 was obtained from the World Development Indicators and secondary sources, including the Household Integrated Economic Survey. A mixed-methods research design was adopted, combining quantitative analysis with thematic insights. The ARDL model was applied to investigate both short- and long-term relationships between environmental quality, trade, tourism, and Gross Fixed Capital Formation (GFCF). Furthermore, the study assessed the effectiveness of environmental regulations and practices currently in place to promote sustainable tourism in Pakistan. The findings revealed that trade, tourism, and GFCF were negatively associated with environmental quality in the country. The analysis further highlighted a substantial gap in the enforcement of effective regulations and sustainable practices. It was therefore concluded that the adoption of sustainable development strategies—such as environmentally friendly trade policies, climate-resilient infrastructure, and sustainable tourism practices—should be prioritized by policymakers and the government to mitigate the negative consequences of tourism development.

---

¹ Iqra national University, peshawar, masood.omarzai88@gmail.com

² Corresponding author: Asst. Prof. IBMS The university of Agriculture Peshawar, sayedshams@aup.edu.pk

The Phenomenon of Fatherlessness and Juvenile Delinquency

Nur FITRAH¹

Ahmad SALEH²

Abstract

The phenomenon of father absence (*fatherless*) is a significant factor influencing adolescent development, particularly in relation to delinquent behavior. The lack of paternal involvement is often associated with low self-control, insufficient supervision, and a higher likelihood of criminal engagement. Adolescents growing up without a father figure commonly experience difficulties in identity formation, emotional regulation, and building healthy social relationships, making them more vulnerable to negative peer influence and deviant environments. Within the juvenile justice system, *fatherless* conditions may serve as criminogenic factors contributing to juvenile delinquency.

Nevertheless, a purely repressive approach is insufficient to effectively address this issue. *Restorative justice* emerges as an alternative that emphasizes the restoration of social relationships, offender accountability, and the rehabilitation of juveniles in order to reintegrate them into society. This study aims to explore the application of *restorative justice* in addressing juvenile delinquency influenced by *fatherless* conditions through case study analysis and policy implementation in Indonesia and other countries.

The findings are expected to contribute to the development of more inclusive juvenile justice policies that prioritize rehabilitation while responding to the social problems caused by the absence of a father figure. Thus, *restorative justice* can be an effective strategy to reduce juvenile delinquency and strengthen the role of the legal system in child protection.

Keywords: Fatherless, Juvenile Delinquency, Justice System, Restorative Justice, Legal Policy

---

¹ Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University, fisip@mail.unasman.ac.id

² Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University

E-Government and Public Accountability in Polewali Regency

Ahmad SALEH¹

Ari SUJIPTO²

Abstract

The development of information and communication technology (ICT) has significantly transformed governance practices, including at the regional level. This study aims to analyze the influence of technology on governance in Polewali Regency, focusing on transparency, accountability, efficiency of public services, and community participation. A qualitative approach was employed, with data collected through in-depth interviews, observations, and document reviews of policies related to e-government and digital innovations in the region. The findings reveal that the adoption of technology—such as digital-based public service applications, official government websites, and administrative information systems—has improved bureaucratic efficiency and expanded public access to government information. However, the study also identifies challenges, including limited infrastructure, low digital literacy among some civil servants and citizens, as well as unequal access to technology across different areas. These findings highlight that while technology has a positive impact on governance in Polewali Regency, its effectiveness strongly depends on human resource readiness, policy support, and equitable access to technology.

Keywords: Technology, E-Government, Public Services, Polewali Regency

---

¹ Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University, fisip@mail.unasman.ac.id

² Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University

Integrating Local Wisdom and Digital Instructional Media Innovation in Remote Schools of Polewali Mandar Regency

Andriani¹

Abd. Asis²

Abstract

The integration of local wisdom with innovative digital learning media has become a crucial strategy for advancing education in remote schools of Polewali Mandar Regency. This study explores how local cultural values can be harmonized with digital technologies to create relevant, adaptive, and meaningful learning models for students. Using a qualitative approach based on observations and interviews with teachers and students, the study found that embedding local wisdom content—such as folklore, regional languages, and traditional practices—within digital media enhances student motivation, creativity, and engagement in the learning process. This integration not only strengthens cultural identity, but also fosters digital literacy and prepares students to face global challenges. The study recommends developing curricula and digital media rooted in local wisdom as innovative solutions to reduce educational disparities and preserve local culture amid the current push towards digitalization.

Keywords: Local Wisdom, digital innovation, instructional media, remote schools, Polewali Mandar.

---

¹ Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University, fisip@mail.unasman.ac.id

² Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University

Village Government Strategies in Optimizing Tourism Management for Local Economic Development in Mamasa Regency

Muhammad SYAEBA¹

Nur FITRAH²

Abstract

This study aims to analyze tourism management in village-based tourism from the perspective of government science, focusing on the role of village and local governments in designing, managing, and optimizing tourism potential rooted in local communities. Village tourism is considered a strategic development policy instrument to enhance community welfare, strengthen cultural identity, and preserve the environment. This research employs a qualitative method with a case study approach in a selected tourism village in Mamasa Regency, using in-depth interviews with village officials, tourism actors, and local communities, as well as policy document analysis. The findings reveal that the success of tourism village management is largely determined by participatory governance, stakeholder collaboration, and sustainable utilization of local potential. However, the study also identifies challenges, including limited human resource capacity of village officials, budget constraints, and the lack of innovation in digital promotion strategies. This study recommends strengthening the capacity of village apparatus, enhancing the role of Village-Owned Enterprises (BUMDes) in the tourism sector, and applying the principles of good governance as key strategies to establish competitive and sustainable tourism villages.

Keywords: Tourism Village, Tourism Management, Community Empowerment, Good Governance

---

¹ Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University, fisip@mail.unasman.ac.id

² Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University,

The Effectiveness of the Government Internal Control System (SPIP) in Improving Regional Financial Accountability

Mohammad Arfandi ADNAN¹

Abd. KHALIK²

Abstract

Analyze the influence and effectiveness of the implementation of the Government Internal Control System (SPIP) on improving financial management accountability in local governments in Indonesia. In line with the demands of good governance, SPIP is a crucial instrument in ensuring that the management of the Regional Budget (APBD) is carried out efficiently, effectively, transparently, and accountably.

The research methodology used was a qualitative approach with case studies in several selected local government agencies. Data collection was conducted through in-depth interviews with stakeholders, direct observation of business processes, and analysis of financial report documents and audit results. Data analysis was conducted descriptively to provide a comprehensive picture of SPIP implementation and its impact.

The results indicate that SPIP implementation, which encompasses five main elements—control environment, risk assessment, control activities, information and communication, and monitoring—generally contributes positively to the quality of financial reports and the prevention of corrupt practices. A conducive control environment and leadership commitment are critical success factors. However, this study also identified several challenges, such as limited competent human resources, suboptimal risk management, and often formalistic monitoring.

Keywords: Government Internal Control System (SPIP), Financial Accountability, Regional Government, Good Governance, Regional Financial Management.

---

¹ Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University, fisip@mail.unasman.ac.id

² Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University.

Public Policy Transformation in the Era of Disruption: Innovation, Challenges, and Opportunities

Rustan IR¹

Abstract

The era of disruption, marked by rapid digitalization, globalization, and socio-economic transformation, has significantly challenged conventional approaches to public policy. Traditional bureaucratic mechanisms often prove insufficient to address the complexity, uncertainty, and interconnectivity of contemporary governance issues. Therefore, innovation in public policy is urgently required to ensure adaptability and responsiveness.

The purpose of this study is to analyze the transformation of public policy in the disruptive era, with a particular focus on identifying key innovations, mapping challenges, and exploring opportunities for more inclusive and sustainable governance.

This research employs a qualitative approach with a descriptive-analytical method, combining literature review, document analysis, and case study examination of digital governance practices in selected public institutions. Data were triangulated from academic sources, policy documents, and expert interviews to strengthen validity.

The findings indicate that public policy transformation in the disruptive era is driven by three primary factors: (1) the integration of digital platforms and open data in policy formulation and service delivery; (2) the emergence of participatory mechanisms that enable greater citizen engagement; and (3) the institutionalization of collaborative governance across sectors. However, significant challenges remain, particularly in overcoming bureaucratic inertia, addressing the digital divide, and mitigating risks of social fragmentation.

In conclusion, this study highlights that the disruptive era presents not only challenges but also strategic opportunities to build more resilient, transparent, and innovative public policy frameworks. Strengthening institutional capacity, promoting cross-sectoral collaboration, and embedding sustainability principles are essential steps for governments to transform disruption into momentum for long-term development.

Keywords: Public Policy; Innovation, Challenges, and Opportunities

---

¹ Corresponding author: Faculty of Social Sciences and Government Studies, Al Asyariah Mandar University, fisip@mail.unasman.ac.id

Turizm İşletmeciliği Öğrencilerinin Akıllı Turizme Yönelik Metaforik Algıları

Eda YAYLA¹

Kerem KAPTANGİL²

Öz

Çalışmanın amacı, turizm işletmeciliği öğrencilerinin son yıllarda hem turizm sektöründe hem de ilgili alan yazında giderek daha fazla önem kazanan akıllı turizm kavramına yönelik metaforik algılarını ortaya koymaktır. Akıllı turizm, bilgi iletişim teknolojilerinin (BİT) ve yenilikçi uygulamaların turizm deneyimlerine, yönetimine ve işletmelerine entegre edilmesiyle ortaya çıkmış güncel bir kavramdır. Metafor, bir kavramın farklı bir kavramla özdeşleştirilerek onun anlamını genişletmesi ve yeni çağrışımlar üretmesidir. Bu yönüyle metaforik algı ise, bir konu ile ilgili soyut ya da karmaşık kavramları daha somut örneklerle anlamlandırması açısından düşünme biçiminin ortaya çıkarılmasında önemli bir araç olarak görülmektedir. Çalışmanın amacına uygun olacak şekilde nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Katılımcılardan akıllı turizmi herhangi bir şeye benzetmeleri ve neden bu benzetmeyi yaptıklarını açıklamaları istenmiştir. Dolayısıyla formun ilk bölümünde her bir katılımcıdan akıllı turizmi benzettikleri kavram ve nedeni araştırılmıştır. Formun ikinci bölümünde ise demografik bilgiler yer verilmiştir. Katılımcıların geliştirdikleri metaforlar 1. kodlama ve ayıklama, 2. Metafor derleme, 3. kategori ve temaları oluşturma, 4. geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması olmak üzere dört aşamada analiz edilerek sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmanın olası bulgularına göre katılımcıların akıllı turizmi, ‘‘akıllı’’ kavramının genellikle teknoloji ile özdeşleştirilmesi nedeniyle bir bilgisayar, robot ya da yapay zeka ile ilişkilendirerek açıklayabileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı turizm, metafor, turizm İşletmeciliği

Tourism Management Students' Metaphorical Perceptions of Smart Tourism

Abstract

The purpose of this study is to reveal tourism management students' metaphorical perceptions of the concept of smart tourism, which has gained increasing importance in both the tourism sector and related literature in recent years. Smart tourism is a contemporary concept that has emerged through the integration of information and communication technologies (ICT) and innovative applications into tourism experiences, management, and businesses. Metaphor is the identification of one concept with another, broadening its meaning and generating new associations. In this respect, metaphorical perception is seen as an important tool in uncovering ways of thinking, as it allows abstract or complex concepts related to a topic to be understood through more concrete examples. A qualitative research method was adopted to suit the purpose of the study. Participants were asked to compare smart tourism to something and explain why they made this comparison. Therefore, in the first part of the form, each participant was asked about the concept they likened to smart tourism and the reason for it. The second section of the form included demographic information. The metaphors developed by the participants were analyzed in four stages: 1. coding and sorting, 2. metaphor compilation, 3. category and theme generation, and 4. validity and reliability assessment. Based on the study's potential findings, it is anticipated that participants may explain smart tourism by associating it with a computer, robot, or artificial intelligence, as the concept of "smart" is often associated with technology.

Keywords: Smart tourism, Metaphor, Tourism Management

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör., Bitlis Eren Üniversitesi, Kanık Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, eyayla@beu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, keremkaptangil@sinop.edu.tr

Doğal Afetler ile İlgili Yapılan Makaleler Üzerine Bibliyometrik Analiz

Burak TOKLU¹

Ceydanur UZUNAL²

Ali Turan BAYRAM³

Öz

Bir alana yönelik araştırmaların niteliklerini bazı parametrelerle inceleyen bir yöntem olan bibliyometrik analizin turizm alanyazınında giderek artış gösterdiği görülmektedir. Bu çalışma, afet turizmi kavramını çok boyutlu bir perspektiften ele alarak, afetlerin turistik çekicilik unsuru hâline gelme süreçlerini incelemektedir. Afetlerin ardından yaşanan yıkımın yalnızca insani ve ekonomik boyutlarıyla değil, aynı zamanda bu bölgelerin turizm destinasyonuna dönüşmesiyle birlikte ortaya çıkan sosyal ve kültürel etkileri de değerlendirilmektedir. Araştırmada, afet sonrası turizmin gelişim dinamikleri, ziyaretçi motivasyonları, destinasyon yönetimi, yerel halkın tutumu ve etik tartışmalar gibi konular irdelenmiştir. Ayrıca örnek olaylar üzerinden afet turizminin riskleri ve fırsatları analiz edilmiş, sürdürülebilir ve sorumlu turizm yaklaşımları çerçevesinde öneriler sunulmuştur. Bu bağlamda çalışma, afetlerin ardından bölgesel kalkınmayı destekleyebilecek alternatif bir turizm türü olarak afet turizminin önemini vurgulamakta ve bu alanda yapılacak yeni araştırmalar için bir zemin oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bibliometrik Analiz, Turizm ve Doğal Afet

Bibliometric Analysis of Articles About Natural Disasters

Abstract

It is seen that bibliometric analysis, which is a method that examines the qualities of researches in a field with some parameters, is gradually increasing in the tourism literature. This study examines the concept of disaster tourism from a multidimensional perspective and examines the processes of disasters becoming a tourist attraction. It evaluates not only the humanitarian and economic dimensions of the devastation following disasters, but also the social and cultural effects of the transformation of these regions into tourism destinations. The research examines the dynamics of post-disaster tourism development, visitor motivations, destination management, local community attitudes and ethical debates. In addition, the risks and opportunities of disaster tourism are analyzed through case studies and recommendations are presented within the framework of sustainable and responsible tourism approaches. In this context, the study emphasizes the importance of disaster tourism as an alternative tourism type that can support regional development in the aftermath of disasters and provides a basis for further research in this field.

Keywords: Bibliometric Analysis, Tourism and Natural Disasters

¹ Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, buraktmustafa@hotmail.com

² Lisansüstü Öğrenci, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, cuzunal5505@gmail.com

³ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, alibayram@sinop.edu.tr

Şehir Pazarlaması, Turizm Pazarlaması ve Sürdürülebilir Turizm İlişkisi

Abdullah ERAVCI¹

Öz

Günümüzde şehirler ve destinasyonlar arasındaki rekabetin artması, şehir pazarlaması ve turizm pazarlaması uygulamalarını daha stratejik hale getirmiştir. Bu çalışma, şehir pazarlaması ile turizm pazarlaması arasındaki etkileşimi sürdürülebilirlik perspektifiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Her iki pazarlama alanı, şehirlerin ekonomik, sosyal ve çevresel değerlerini ön plana çıkararak hedef kitlelere ulaşmayı hedeflemektedir. Ancak literatürde bu iki alanın birlikte ele alındığı ve özellikle sürdürülebilirlik ilkeleriyle bütünleştirildiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir.

Çalışma, kavramsal bir çerçevede literatür taraması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Web of Science, Scopus ve DergiPark veri tabanları üzerinden şehir pazarlaması, turizm pazarlaması ve sürdürülebilirlik kavramlarını içeren akademik yayınlar incelenmiştir. Literatürdeki ana temalar, ilişki ağırları ve sürdürülebilirlik perspektifindeki boşluklar analiz edilmiştir.

Elde edilen bulgular, şehir pazarlaması ve turizm pazarlamasının her ikisinin de sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle örtüşen amaçlara sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Şehirler turistik bir ürün olarak sunulmakta; kültürel miras, çevresel değerler ve sosyal yapılar pazarlama stratejilerine entegre edilmektedir. Bununla birlikte, ekonomik odaklı pazarlama uygulamaları sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik açısından yeterli derinlikte değildir. Özellikle yerel halkın katılımı, kültürel mirasın korunması ve çevresel etkilerin yönetimi konularında eksiklikler göze çarpmaktadır.

Bu bağlamda çalışmanın sonucunda, şehir ve turizm pazarlamasının sürdürülebilirlik ilkeleriyle entegre edilmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır. Paydaş katılımının artırılması, dijital ve yeşil pazarlama uygulamalarının teşvik edilmesi ve stratejik planlamalarda sürdürülebilirliğin merkeze alınması temel öneriler arasında yer almaktadır. Şehirlerin ve turistik destinasyonların rekabet gücünü artırmak için sürdürülebilir pazarlama yaklaşımlarının benimsenmesi, uzun vadede toplumsal ve çevresel faydayı da beraberinde getirecektir.

Anahtar Kelimeler: Şehir Pazarlaması, Turizm Pazarlaması, Sürdürülebilirlik

The Relationship Between City Marketing, Tourism Marketing and Sustainable Tourism

Abstract

In today's increasingly competitive global environment, cities and destinations seek to enhance their attractiveness through strategic marketing approaches. This study aims to explore the interaction between city marketing and tourism marketing within the framework of sustainability. Both marketing domains emphasize the promotion of cities' economic, social, and environmental assets, yet the integration of these fields under sustainability principles remains underexplored in the literature.

This research adopts a conceptual approach based on a comprehensive literature review. Academic publications indexed in databases such as Web of Science, Scopus, and DergiPark were examined using keywords including city marketing, sustainable cities, tourism marketing, and sustainable tourism. Thematic patterns and gaps were identified through content analysis, focusing particularly on the interplay between marketing and sustainability.

Findings reveal that city marketing and tourism marketing share common goals aligned with sustainable development, such as enhancing local welfare, promoting cultural heritage, and supporting environmentally responsible practices. Cities are increasingly being positioned as tourism products, where tangible and intangible assets—like historical sites, natural landscapes, and cultural events—are incorporated into marketing strategies. However, a strong emphasis on economic outcomes often results in limited attention to social and environmental dimensions. Particularly, issues such as stakeholder participation, cultural preservation, and ecological sensitivity are inadequately addressed in many practices.

The study concludes that integrating sustainability principles into both city and tourism marketing is essential for long-term competitiveness and community well-being. Key recommendations include fostering inclusive stakeholder engagement, promoting green and digital marketing strategies, and aligning urban planning with sustainability goals. This integrated approach not only enhances the branding and attractiveness of destinations but also contributes to broader societal and environmental benefits.

Keywords: City Marketing, Tourism Marketing, Sustainability.

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Boyabat MYO, aeravci@sinop.edu.tr

Deniz Turizmi Endüstrisinde Yatçılık Profesyonelleri İçin Zorluklar ve Fırsatlar

Aziz MUSLU¹

Öz

Yatçılık, denizcilik ve turizm unsurlarını bir araya getiren özgün bir turizm faaliyetidir. Bireysel yat sahipliğiyle özel bir turizm faaliyeti olmasının yanı sıra, ticari açıdan da yoğun bir şekilde tercih edilmektedir. Alternatif yat kiralama türlerinden paylaşımlı yat sahipliğine kadar pek çok farklı kiralama hizmeti mevcuttur. Bu açıdan yatçılık, hem bir konaklama işletmesi hem de bir denizcilik işletmesi olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla araştırma, yat turizmi sektöründe gerekli olan yetkinlikler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Yat organizasyonlarını tasarlayan çalışanların, denizcilik sertifikalarının yanı sıra turizm hizmet sektörünün gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Geleneksel olarak Akdeniz Havzası ve Karayipler, dünyanın en önde gelen yat turizmi destinasyonlarıdır. Günümüzde yat kiralama sayıları artış göstermektedir. Yatçılık profesyonellerine olan talep her geçen gün büyümektedir. Bununla birlikte, nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyaç da giderek artmaktadır. Yatçılık sektöründeki çalışanlar, yalnızca maaş ve ek kazançlarla değil; prestijli bir yaşam sürmek, lüks turizm hizmetleri aracılığıyla üst sınıfa hitap etmek ve dünyayı gezmek gibi farklı motivasyonlarla da güdülenmektedir. Yatçılık sektörü birçok fırsat sunduğu gibi çeşitli zorluklar da barındırmaktadır. Bu araştırmada, yatçılık sektörünün zorlukları ve fırsatları değerlendirilmektedir. İncelemede, alanyazındaki güncel gelişmelerin yanı sıra araştırmacının bireysel katılımı gözlemlerine dayanan oto-etnografik yöntem de kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Global Yatçılık, Yat Turizmi, Deniz Turizmi, Yatçılık Profesyonelleri, Mürettebat Yönetimi

Challenges and Opportunities for Yachting Professional in the Nautical Tourism Industries

Abstract

Yachting is a unique tourism activity that combines maritime and tourism aspects. It is highly preferred commercially, in addition to being an individual tourism activity with private yacht ownership. There are many types of yachting chartering services available, ranging from alternate yacht charter forms to timeshare yacht ownership. It is a hospitality company as well as a maritime enterprise. As a result, the research focuses on the abilities required in the yachting tourism industry. Employees designing the yacht organization must have the knowledge and abilities required by the tourism service sector, as well as their seafaring certificates. Traditionally, the Mediterranean basin and the Caribbean Sea have been the world's two most prominent yacht tourism destinations. The number of yacht charters is expanding nowadays. The demand for yachting professionals is growing by the day. Concurrently, there is an increasing demand for skilled employees. Employees in the yachting sector are motivated by a variety of factors. Aside from salary and extra gain, there are other motives such as living a prestigious life, appealing to the upper class as a luxury tourism service, and traveling the world. The yachting industry offers many opportunities as well as many challenges. The yachting industry's challenges and opportunities are assessed in this research. In the investigation, the literature is examined for recent developments in addition to individual participant observation using an auto-ethnographic method.

Keywords: Global Yachting, Yachting Tourism, Nautical Tourism, Yachting Professional, Crew Management

¹ Sorumlu yazar: Doç.Dr., Deniz İşletmeleri Yönetimi Bölümü, Siyaset Bilimi Fakültesi, Samsun Üniversitesi, Samsun, Türkiye, azizmuslu@gmail.com; aziz.muslu@samsun.edu.tr

Effect of Social Media usage on Sustainable Development in Tourism & Hospitality: Mediating effect of Green Innovation and Moderating effect of Ethical Leadership

Khalid USMAN¹

Shams Ur RAHMAN²

Abstract

This research explores how the adoption of social media is transforming the advancement of sustainable tourism and hospitality. It investigates the ways in which the tourism and hospitality sector employs social media to enhance sustainability initiatives. Nevertheless, this area has received limited focus from academics and researchers. The study of social media's role in sustainable tourism development requires fresh insights and updates. Grounded in Organizational Learning Theory (OLT), this study seeks to examine the connection between social media utilization and green innovations to foster sustainable tourism growth. The results of our study show that there is a positive relationship between social media usage and green innovation, which helps the tourism sector to grow sustainably. Additionally, this relationship is moderated by ethical leadership. This research makes significant contributions to the current body of knowledge in the field, with implications for academia, researchers, and government agencies that are concerned with sustainable development and technological advancement, as well as the preparation for future challenges and the promotion of green innovation.

Keywords: Social media, sustainable tourism and hospitality, green innovation, ethical leadership

---

¹ Sorumlu yazar: PhD scholar, IBMS, The University of Agriculture Peshawar, khalidkhattakncc@yahoo.com

² Asst. Prof. Dr., IBMS, The University of Agriculture Peshawar, sayedshams@aup.edu.pk

Beyond Resources: How Trust, Opportunity, and Leadership Drive Poverty Alleviation in Pakistani Communities

Ismael AFZAL¹

Abstract

Reducing poverty is still a top concern for international development, especially in distant and ethnically diverse areas where opportunities are scarce, institutions are weak, and structural inequality is still present. Using charismatic leadership as the primary mediating mechanism that transforms social capital and enabling conditions into concrete community results, this study builds a theoretical model that connects trust and opportunity to poverty reduction. The model, which extends current research on charismatic leadership and draws on social capital theory and Amartya Sen's capability approach, contends that opportunity (access to markets, education, finance, and digital tools) and trust (interpersonal and institutional) offer necessary but insufficient conditions for reducing poverty. Charismatic leaders engage and channel these antecedents into coordinated collective action, increased resource mobilisation, and long-lasting gains in home welfare and service accessibility through the articulation, mobilisation, and legitimacy of their vision. The study describes measuring techniques suitable for rural and ethnic minority environments, lays out assumptions, and suggests a survey-based empirical approach that tests mediation effects using structural equation modelling (SEM). Reframing poverty alleviation as a socio-relational process mediated by leadership and connecting leadership theory with development studies are examples of theoretical contributions. The necessity of integrated treatments that combine leadership development programs with opportunity expansion and trust-building is highlighted by the practical consequences. Methodological suggestions for next longitudinal and cross-regional empirical studies are included in the paper's conclusion.

Keywords: Trust; Opportunity, Charismatic Leadership, Poverty Alleviation, Social Capital, Capability Approach, Ethnic-Minority Communities

---

¹ Corresponding author: Lecturer, Abdul Wali Khan University Mardan ismael@awkum.edu.pk

Film Turizminin Sinop Destinasyonuna Etkileri: Göstergebilimsel Bir Analiz

Nercü DURMUŞ AYDIN¹

Aydın İNAK²

Öz

Turizm pazarlama araştırmalarında film turizmi önemli bir büyüme ivmesi kazanmakta ve birçok destinasyon için turizm gelişiminde itici bir güç haline gelmektedir. Günümüze kadar film turizmiyle ilgili nispeten önemli bir literatür oluşmuştur fakat Sinop'ta çekilen filmler veya diziler için turizm alanında yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu çalışmanın amacı Sinop'ta çekilen 'Nasipse Olur' filmindeki unsurların destinasyonun çekiciliği üzerinde yaratabileceği katkıları incelemektir. Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden biri olan göstergebilimsel (semiyotik) çözümleme tekniğinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda çalışmada semiyotik model ile pazarlamacılar olası etkiler hakkında bilinçli karar almalarına yardımcı olabilecek bileşenler sunulmuştur. Ayrıca çalışmada ilgili destinasyonun tanıtımında ve böylelikle turist akışında meydana gelebilecek değişimlerde film turizminin önemi vurgulanmıştır. Bu bağlamda filmin destinasyona olan olumlu veya olumsuz etkileri ve Sinop turizminin sürdürülebilirliği ile ilgili konular tartışılmış ve çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Film Turizmi, Destinasyon Pazarlaması, "Nasipse Olur" Filmi, Göstergebilim.

The Effects Of Film Tourism On Sinop Destination: A Semiotical Analysis

Abstract

In tourism marketing research, film tourism is gaining significant growth momentum and becoming a driving force in tourism development for many destinations. While a relatively significant literature on film tourism has accumulated to date, no tourism studies have been conducted on films or television series shot in Sinop. Therefore, the purpose of this study is to examine the potential contributions of elements in the film "Nasipse Olur" shot in Sinop to the attractiveness of a destination. The research utilizes semiotic analysis, a qualitative research technique. In this context, the study presents components that can help marketers make informed decisions about potential impacts through a semiotic model. Furthermore, the study emphasizes the importance of film tourism in promoting a destination and, consequently, influencing changes in tourist flow. In this context, the positive and negative impacts of film on a destination and the sustainability of Sinop tourism are discussed, and various recommendations are developed.

Keywords: Film Tourism, Destination Marketing, "Nasipse Olur" Film, Semiotics.

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Reşadiye Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Sağlık Turizmi İşletmeciliği Programı, Tokat, nercu.aydin@gop.edu.tr

² Öğr. Gör., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Reşadiye Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Sağlık Turizmi İşletmeciliği Programı, Tokat, aydin.inak@gop.edu.tr

Alternatif Konaklamada Yükselen Bir Trend: Glamping Turizminin Türkiye'deki Yeri

Ercan Karaçar¹

M. Çağrı Murat²

Öz

Bu çalışmanın amacı, alternatif konaklama çeşitlerinden birisi olan ve dikkat çeken Glamping turizminin ne olduğunun tanımını yapmak, gelişimini değerlendirmek ve mevcut potansiyelini ortaya koyarak Türkiye özelinde değerlendirmesini yapmaktır. Glamping, kelime kökeni olarak lüks anlamına karşılık gelen “Glamorous” ve kamp anlamına gelen “Camping” köklerinin birleşiminden türeyerek modern yaşamı doğal ortamda hissetmek isteyenlere fırsat sunan bir alternatif turizm çeşidi olarak tanımlanmaktadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilen kamplar, geleneksel kampçılığın görece basit imkânlarını yeniden oluşturmakla beraber turistlere hem doğal yaşamla bütünleşme hem de konaklamalarını konforlu bir şekilde gerçekleştirme fırsatı sunduğu görülmektedir. Söz konusu turizmin kökenlerinin ise aristokratların 19. yüzyılda gerçekleştirdikleri kamplara dayandığı düşünülse de modern anlamda sürdürülebilir turizm ve ekoturizm yönelimleriyle özellikle 21. yüzyılda gördüğü ilgi artış göstermiştir. Glamping turizmine gösterilen ilgi özellikle Kanada, İngiltere, Avustralya ve ABD gibi ülkelerde öne çıkmakla beraber, yakın yıllarda Asya ve Avrupa’da da bu turizm çeşidine ilginin arttığı görülmektedir. Aynı zamanda Glamping turizminin, özellikle YouTube gibi sosyal medya platformlarında yapılan paylaşımlarla birlikte tanıtımında önemli rol oynadığı düşünülmektedir. YouTube gibi sosyal medya platformlarında bulunan içerik üreticileri aracılığıyla Glamping deneyimlerini paylaşmak, bilinirliğini artırarak farklı kitlelere ulaşmasını sağlamaktadır. Türkiye açısından bakıldığında ise bu turizm türünün başta Akdeniz ve Ege bölgelerinde gelişim gösterdiği gözlemlenmektedir. Bu durumun, kıyı şeritlerinin, kırsal alanların ve ormanlık alanların bu turizm türü için uygun ortamlar sunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çalışmamızda da görüldüğü üzere Türkiye’nin eşsiz güzellikleri ve doğal ve kültürel mirası, dijital platformlarda bu turizmin tanıtılması ile birleştiğinde her geçen gün gelişim göstermekte ve ilerleyen dönemlerde daha fazla gelişim göstereceği öngörülmektedir. Sonuç olarak, söz konusu turizmin Türkiye’de önemli bir alternatif turizm türü olduğu, gelişim potansiyelinin farklı kitlelerden turist çekebileceği ve dijital platformların desteği ile kırsal kalkınmaya katkı sağlayabilecek yenilikçi ve sürdürülebilir bir turizm olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Alternatif Turizm, Konaklama, Glamping.

A Rising Trend in Alternative Accommodation: The Place of Glamping Tourism in Turkey

Abstract

The purpose of this study is to define what glamping tourism, one of the alternative types of accommodation that has attracted attention, is, to evaluate its development, and to assess its current potential specifically in Turkey. Glamping is defined as an alternative form of tourism that offers opportunities for those who want to experience modern life in a natural environment, derived from the combination of the roots “Glamorous,” meaning luxury, and “Camping,” meaning camping. Camps organized in this context recreate the relatively simple facilities of traditional camping while offering tourists the opportunity to both integrate with nature and enjoy comfortable accommodation. Although the origins of this type of tourism are thought to date back to the camps organized by aristocrats in the 19th century, it has seen a surge in interest in the 21st century, particularly with the trends toward sustainable tourism and ecotourism. Interest in glamping tourism is particularly prominent in countries such as Canada, the UK, Australia, and the US, but in recent years, interest in this type of tourism has also increased in Asia and Europe. At the same time, it is believed that glamping tourism plays an important role in promotion, especially through sharing on social media platforms such as YouTube. Sharing glamping experiences through content creators on social media platforms such as YouTube increases awareness and reaches different audiences. From Turkey's perspective, it has been observed that this type of tourism is developing mainly in the Mediterranean and Aegean regions. This is thought to stem from the fact that coastal areas, rural areas, and forested areas provide suitable environments for this type of tourism. As seen in our study, Turkey's unique beauty and natural and cultural heritage, combined with the promotion of this tourism on digital platforms, is developing day by day and is expected to show further development in the coming periods. In conclusion, it is possible to say that this type of tourism is an important alternative tourism type in Turkey, has the potential to attract tourists from different groups, and is an innovative and sustainable form of tourism that can contribute to rural development with the support of digital platforms.

Keywords: Tourism, Alternative Tourism, Accommodation, Glamping.

¹ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Sinop, ekaracar@sinop.edu.tr

²Sorumlu yazar: Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi ABD, Sinop, mcagrimurat@gmail.com

Pesca Turizm: Kavramsal Çerçeve ve Gelişim Potansiyeli

Ercan Karaçar¹

Emre Çilesiz²

Emre Akmanoğlu³

M. Çağrı Murat⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı, dünyada her geçen gün daha fazla dikkat çeken “Pesca Turizm” kavramını tartışmak aynı zamanda bu kavramın gelişim sürecini inceleyerek Türkiye’deki mevcut potansiyeli ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu turizm çeşidi, turistlerin geleneksel balıkçı tekneleri/gemileriyle denize açılmaları, balık tutma deneyimi yaşamaları, kıyı yaşamına katılmaları ve deniz yaşamını deneyimleme fırsatı bulabildikleri sürdürülebilir ve alternatif bir turizm türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Benzer şekilde bu model, yerel ekosistemlere sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan katkı sağlamakla birlikte doğal ekosistemlerin de korunmasına olanak tanımaktadır. Pesca turizm, özellikle dünya çapında sanayi devrimi sonrasında değişen turizm talepleri, artan boş zaman ve ulaşım imkânlarında yaşanan gelişmelerle birlikte ortaya çıkan alternatif turizm türlerinden biri olmuştur. Başta Akdeniz ülkeleri olmak üzere özellikle Hırvatistan, İtalya ve İspanya gibi ülkeler, balıkçılığın turizmi olarak da adlandırılabilir bu faaliyet alanında destinasyonların çekiciliğini artırmak, kıyı şeridini canlandırmak ve balıkçılara ek gelir kaynağı sağlamak açısından öncülük etmişlerdir. Türkiye’de ise bu uygulamaların henüz sınırlı ölçüde yaygınlık kazandığı görülmektedir. Dünyadaki örneklerine benzer şekilde küçük ölçekli girişimlere rastlansa da (özellikle Ege ve Akdeniz kıyılarında; Bodrum, Datça, Kaş, Kalkan gibi bazı yerleşimlerde turistlere yönelik balıkçılık turları, tekneli av ve gastronomi deneyimleri sunulmaktadır) kurumsal ve yasal açıdan tam olarak gelişip yaygınlaşmadığı gözlemlenmektedir. Oysa Türkiye’de özellikle Karadeniz sahillerinin yaklaşık 1600 km uzunluğundaki kıyı şeridi, balıkçılıkla bütünleşmiş köklü kültürü ve zengin balık çeşitliliği sayesinde bu turizm çeşidinden dünyadaki emsalleri kadar fayda elde edebilecek potansiyele sahiptir. Özellikle bu bölgede gerekli düzenlemeler ve teşvikler gerçekleştirilerek küçük ve orta ölçekli balıkçı teknelerinin turizme katılımının önü açılabilir. Bu düzenlemeler ışığında Türkiye’de gerçekleştirilen alternatif turizm çeşitliliği güçlenerek yerel halkın ek bir gelir kaynağı edinmesinin yolu açılabilir. Tüm bu bilgiler ışığında, Pesca turizmin dünyadaki örnekleri dikkate alındığında Türkiye’de de yaygınlaştırılıp geliştirilebileceği öngörülmektedir. Dolayısıyla bu kavramsal çalışma, uluslararası örnekler ışığında söz konusu turizm faaliyetinin Türkiye’ye uyarlanabilirliği ve geliştirilebilirliğini ele alarak kapsamlı bir değerlendirme sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Alternatif Turizm, Pesca Turizm, Türkiye.

Pesca Tourism: Conceptual Framework and Development Potential

Abstract

The purpose of this study is to discuss the concept of “Pesca Tourism,” which is gaining increasing attention worldwide, and to examine the development process of this concept with the aim of revealing its current potential in Turkey. This type of tourism presents itself as a sustainable and alternative form of tourism where tourists can go out to sea on traditional fishing boats/vessels, experience fishing, participate in coastal life, and have the opportunity to experience marine life. Similarly, this model contributes to local ecosystems socio-economically and socio-culturally, while also enabling the protection of natural ecosystems. Pesca tourism has emerged as one of the alternative types of tourism, particularly following the industrial revolution worldwide, with changing tourism demands, increased leisure time, and developments in transportation. Countries such as Croatia, Italy, and Spain, especially Mediterranean countries, have taken the lead in this field of activity, which can also be referred to as pesca tourism, in terms of increasing the attractiveness of destinations, revitalizing the coastline, and providing fishermen with an additional source of income. In Turkey, however, these practices are still limited in scope. Although small-scale initiatives similar to examples around the world can be found (particularly along the Aegean and Mediterranean coasts; in some settlements such as Bodrum, Datça, Kaş, and Kalkan, fishing tours, boat hunting, and gastronomic experiences are offered to tourists), it is observed that these have not fully developed and become widespread from an institutional and legal perspective. However, Turkey, especially the approximately 1,600 km long coastline of the Black Sea, has the potential to benefit from this type of tourism as much as its counterparts around the world, thanks to its deep-rooted culture integrated with fishing and its rich variety of fish. In particular, by implementing the necessary regulations and incentives in this region, the participation of small and medium-sized fishing boats in tourism can be facilitated. In light

¹ Doç. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Sinop, ekaracar@sinop.edu.tr

² Doç. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Sinop, ecilesiz@sinop.edu.tr

³ Öğr. Gör., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Sinop, ekmanoglu@sinop.edu.tr

⁴ Sorumlu yazar: Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi ABD, Sinop, mcagrimurat@gmail.com

of these regulations, the diversity of alternative tourism in Turkey can be strengthened, paving the way for the local population to gain an additional source of income. In light of all this information, considering examples of Pesca tourism around the world, it is anticipated that it can be popularized and developed in Turkey as well. Therefore, this conceptual study aims to provide a comprehensive assessment by examining the adaptability and developability of this tourism activity in Turkey in light of international examples.

Keywords: Tourism, Alternative Tourism, Pesca Tourism, Turkey.

Sürdürülebilirlik İletişiminde Yeşil Aklama Riskleri: Turizm İşletmelerinde Sertifikasyon-Kanıt Uyumunun Sürdürülebilirlik İletişimi Güvenilirlik Skoru ile Ölçümü

Serhan SALEPCİGİL¹

Öz

Bu çalışma, turizm işletmelerinin çevresel ve toplumsal performanslarını kamuoyuna duyurmak için kullandıkları stratejik söylem ve kanalları ifade eden sürdürülebilirlik iletişimini, gerçekte yeterli performans, kanıt veya kapsam sunmadan çevresel iddiaları abartan ya da muğlaklaştıran yeşil aklama pratiklerinden ayırtırmayı amaçlar; ayrıca tanınmış standartlara göre bağımsız olarak değerlendirildiğini ve belirli yönetim/performans ölçütlerini karşıladığını belgeleyen sertifika uygulamalarının (ör. GSTC tanımlı programlar, Travelife, Green Key, EarthCheck) bu ayrışmadaki rolünü inceler. Türkiye’de 15 otelin web/sürdürülebilirlik sayfaları içerik analiziyle taranmış ve bu çalışmada önerilen SCCI (Sürdürülebilirlik İletişimi Güvenilirlik Endeksi / Sustainability Communication Credibility Index, 0–100) ile puanlanmıştır. SCCI; sertifikasyon kanıtı (kurum, seviye, kod/tarih), nicel metrik görünürlüğü, varsa bağımsız güvence (doğrulama) bağlantıları, hedef-zaman ve harici rapor bileşenlerini birleştiren bir endeksi tanımlamaktadır. Yaklaşım kodlayıcılar arası uyum ve dışsal geçerlik ilkeleri üzerine temellendirilmiştir. Bulgular, SCCI’nin 20–80 aralığında seyrettiğini (ortalama ≈ 43 , medyan 30) ve yalnızca “sertifikamız var” ifadesine dayanan iletişimin orta-düşük puanlarda kaldığını; sertifikaya nicel metrik ve tercihen güvence (doğrulama) eklendiğinde puanların belirgin biçimde yükseldiğini göstermektedir. Çalışma, literatürdeki güven sinyallemesi ve yeşil aklama bulgularını somut, ölçülebilir bir modele dönüştürmekte; turizmde halkla ilişkiler alanı için hızlı ve tekrarlanabilir bir değerlendirme aracı önermektedir. Çalışma bir ilk uygulama/pilot niteliğinde olduğundan, kapsamlı geçerlik-güvenirlik testlerinin bu aşamada raporlanmamış olması çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. İlerleyen çalışmalarda daha büyük örneklem ve çoklu kodlayıcılarla kodlayıcılar arası uyuma ilişkin Cohen’s κ ölçümü ile birlikte kriter, örtüşen-ayrışan ve öngörü geçerliği analizleri planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik iletişimi, yeşil aklama, sertifikasyon, kanıt, güvence (doğrulama), metrik, halkla ilişkiler, turizm, SCCI

Risks of Greenwashing in Sustainability Communication: Measuring Certification–Evidence Alignment in Tourism Enterprises with the Sustainability Communication Credibility Index

Abstract

This study differentiates sustainability communication—the strategic discourse and channels used by tourism businesses to disclose environmental and social performance—from greenwashing, i.e., claims that exaggerate or obscure without adequate evidence or scope; it also examines the role of certification (GSTC-recognised schemes such as the Türkiye Sustainable Tourism Program, Travelife, Green Key, EarthCheck) in that distinction. We conduct a rapid desk-based content analysis of the websites/sustainability pages of 15 hotels in Türkiye and score them using the Sustainability Communication Credibility Index (SCCI, 0–100), an author-proposed formative index that aggregates certification evidence (issuer, level, code/validity), quantitative metrics, any third-party assurance links, target–timeline information, and external reporting, while penalising greenwashing indicators. Results show SCCI ranges between 20 and 80 (mean ≈ 43 ; median 30): communications resting solely on “we have a certificate” score in the low–mid range, whereas adding quantitative metrics and preferably assurance raises scores substantially. The study converts signalling and greenwashing insights from the literature into a rapid, replicable PR-oriented assessment tool for tourism. As a pilot, comprehensive validity–reliability testing is not reported, which constitutes the main limitation; future work plans larger samples and multiple coders to examine Cohen’s κ alongside criterion, convergent–discriminant and predictive validity.

Keywords: Sustainability communication, greenwashing, certification, evidence, third-party assurance, metrics, public relations, tourism, SCCI

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi Gerze Meslek Yüksekokulu, Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü, Sinop, serhans@sinop.edu.tr

Dijital Çağda Turizm Rehberliğinin Dönüşümü: Artırılmış Gerçeklik (AR) Destekli Rehberlik ve Sürdürülebilir Turizmdeki Rolü

Yakup ERDOĞAN¹

Öz

Bu çalışmanın amacı, dijitalleşme ve sürdürülebilirlik eğilimlerinin uluslararası turizmdeki yükselişi ışığında, geleneksel turizm rehberliği rolünün nasıl bir dönüşüm geçirdiğini incelemektir. Çalışma, özellikle Artırılmış Gerçeklik (AR) teknolojisinin rehberlik hizmetlerine entegrasyonunun ziyaretçi deneyimini nasıl zenginleştirdiğini ve bu dijital dönüşümün sürdürülebilir turizm uygulamalarına nasıl katkı sağlayabileceğini araştırmayı hedeflemektedir.

Geleneksel anlamda turizm rehberi, bilgi aktaran, grubu yöneten ve kültürel aracılık yapan bir figür olarak tanımlanmıştır (Cohen, 1985). Ancak, Weiler ve Black (2015) tarafından vurgulandığı üzere, modern turist beklentilerindeki değişim (deneyim odaklılık, kişiselleştirme ve etkileşim) rehberin rolünü bir "anlamlandırıcı" ve "deneyim küratörü"ne doğru evrilmiştir. Aynı zamanda, sürdürülebilir turizm ilkeleri, rehberlerin çevresel ve kültürel mirasın korunmasında birer "elçi" ve "eğitmen" olarak sorumluluk almasını gerektirmektedir (BM Çevre Programı, 2019). Bu noktada, AR gibi yenilikçi teknolojiler, bu yeni rolleri desteklemek için güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır (Yovcheva vd., 2012).

Bu nitel araştırma, fenomenolojik bir desende kurgulanmıştır. Araştırmanın verileri, Kapadokya destinasyonunda AR destekli bir tur deneyimleyen ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilen 30 uluslararası turist ile yapılan yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakatlar yoluyla toplanmıştır. Görüşmeler kayıt altına alınmış, transkribe edilmiş ve tematik analiz yöntemiyle MAXQDA yazılımı yardımıyla analiz edilmiştir. Veri toplama sürecinde etik ilkelere riayet edilmiş, katılımcıların gizliliği ve anonimliği sağlanmıştır.

Araştırma bulguları üç ana tema altında toplanmıştır:

Geliştirilmiş Deneyim ve Anlamlandırma: Katılımcılar, AR teknolojisi sayesinde (örneğin, bir antik kentte sanal olarak yeniden inşa edilmiş yapıları görmek, sanal karakterlerle etkileşim kurmak) mekansal ve tarihsel bağlamı çok daha iyi kavrayabildiklerini ifade etmişlerdir. Bu bulgu, Kounavis vd. (2012)'nin AR'nin öğrenme çıktılarını ve hatırdaki kalıcılığı artırdığına dair çalışmalarıyla örtüşmektedir.

Kişiselleştirilmiş İçerik ve Esneklik: Dijital rehberlik uygulamalarının, bireylerin kendi hızlarında ve ilgi alanlarına göre keşif yapmalarına olanak tanıdığı, ancak bu durumun rehberin grubu bir arada tutma ve sosyal etkileşim yaratma rolünü zorlaştırdığı gözlemlenmiştir. Bu, geleneksel ve dijital rehberlik arasında bir dengenin (hibrit model) gerekliliğine işaret etmektedir.

Sürdürülebilirliğe Katkı: AR destekli anlatımların, fiziksel dokunun ve kalabalık grupların neden olduğu aşınmanın azaltılmasına katkı sağlayabileceği değerlendirilmiştir. Örneğin, hassas bir mozağin orijinal yerinde AR ile gösterilmesi, fiziksel olarak erişim ihtiyacını ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca, rehberlerin AR aracılığıyla sürdürülebilirlik vurgusu yapan (örneğin, biyolojik çeşitlilik, su koruması) interaktif içerikler sunabildiği tespit edilmiştir.

Araştırma, turizm rehberliğinin statik bir meslek olmaktan çıkıp, dijital okuryazarlık ve sürdürülebilirlik bilinci gerektiren dinamik bir role doğru evrildiğini göstermektedir. Geleceğin turizm rehberlerinin, geleneksel becerilerini, AR, Sanal Gerçeklik (VR) ve yapay zekâ gibi teknolojilerle harmanlayan bir "teknoloji lideri" ve "sürdürülebilirlik savunucusu" olma ihtimali bulunmaktadır. Bu dönüşümün eğitim müfredatlarına, profesyonel sertifikasyon programlarına ve sektör politikalarına nasıl entegre edilebileceği üzerine tartışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Rehberliği, dijital dönüşüm, artırılmış gerçeklik (AR), sürdürülebilir turizm, deneyimsel pazarlama.

Transformation of Tourism Guidance in The Digital Age: Augmented Reality (AR)-Supported Guidance and Its Role in Sustainable Tourism

Abstract

This study aims to examine how the traditional role of the tour guide has been transformed in light of the rise of digitalization and sustainability trends in international tourism. Specifically, the study aims to explore how the integration of Augmented Reality (AR) technology into tour guide services enriches the visitor experience and how this digital transformation can contribute to sustainable tourism practices.

Traditionally, the tour guide has been defined as a figure who conveys information, manages the group, and acts as a cultural mediator (Cohen, 1985). However, as emphasized by Weiler and Black (2015), the changing expectations of the modern tourist (experience-oriented, personalization, and interaction) have evolved the role of the guide towards a "meaning-giver"

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör. Dr., Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Kastamonu, yerdogan@kastamonu.edu.tr

and "experience curator." At the same time, sustainable tourism principles require guides to take responsibility as "ambassadors" and "educators" in the protection of environmental and cultural heritage (United Nations Environment Programme, 2019). In this regard, innovative technologies such as AR stand out as a powerful tool to support these new roles (Yovcheva et al., 2012).

This qualitative study employed a phenomenological design. Data were collected through semi-structured, in-depth interviews with 30 international tourists who experienced an AR-assisted tour in Cappadocia, selected using maximum variation sampling. The interviews were recorded, transcribed, and analyzed using thematic analysis using MAXQDA software. Ethical principles were adhered to throughout the data collection process, and participant confidentiality and anonymity were ensured.

The research findings are grouped under three main themes:

Enhanced Experience and Meaning: Participants stated that they were able to better grasp the spatial and historical context thanks to AR technology (e.g., viewing virtually reconstructed structures in an ancient city and interacting with virtual characters). This finding is consistent with Kounavis et al. (2012)'s study that AR enhances learning outcomes and retention.

Personalized Content and Flexibility: It has been observed that digital guidance applications allow individuals to explore at their own pace and according to their interests, but this hinders the guide's role in keeping the group together and fostering social interaction. This points to the need for a balance between traditional and digital guidance (a hybrid model).

Contribution to Sustainability: It has been evaluated that AR-supported narratives can contribute to reducing the wear and tear caused by physical texture and large groups. For example, displaying a delicate mosaic in its original location with AR can eliminate the need for physical access. Additionally, it has been found that guides can provide interactive content that emphasizes sustainability (e.g., biodiversity, water protection) through AR.

The research demonstrates that tourism guiding is evolving from a static profession to a dynamic role requiring digital literacy and sustainability awareness. Future tourism guides have the potential to become "technology leaders" and "sustainability advocates," blending their traditional skills with technologies such as AR, Virtual Reality (VR), and artificial intelligence. Discussions on how this transformation can be integrated into educational curricula, professional certification programs, and industry policies are recommended.

Keywords: Tourism Guidance, digital transformation, augmented reality (AR), sustainable tourism, experiential marketing.

Eskişehir’de Yenilebilir Bitkiler ve Gıda Olarak Tüketimi

Bariş DEMİRCİ¹

Esra DERE²

Rukiye ERŞAHİN³

Öz

Bu araştırma, Eskişehir’de yetişen yenilebilir yabani bitkilerin tespit edilmesi ve bu bitkilerin gıda olarak tüketim biçimlerinin incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışma, nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Eskişehirli, kırsal yaşam deneyimine sahip 8 katılımcı ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda, bölgedeki yenilebilir yabani bitkiler ve tüketim şekilleri belirlenmiştir. Araştırmada 24 adet yabani bitki türü tespit edilmiştir. Bu bitkilerin bahar ve yaz aylarında yoğunlukla toplandığı, farklı tüketim biçimlerine sahip oldukları görülmüştür. Isırgan otu, semizotu ve ebe gümece gibi otlar tencere yemeği veya meze olarak; kuşburnu reçel; ekşi erik pestil; papatya ve sinir otu çay; dağ kekiği baharat olarak tüketilmektedir. Ayrıca mantar çeşitleri yaygın şekilde yemeklerde kullanılmaktadır. Yabani bitkilerin yalnızca beslenme amaçlı değil, aynı zamanda fonksiyonel özellikleri nedeniyle şifa kaynağı olarak da değerlendirildiği saptanmıştır. Bulgular, özellikle 45 yaş üstü bireylerin yabani bitkiler konusunda daha fazla bilgiye sahip olduğunu ve kırsalda yaşayanların bu bitkileri günlük beslenmelerinde daha fazla kullandığını göstermektedir. Ancak şehirleşmenin artmasıyla birlikte genç nesillerin yabani bitkilere ilgisinin azaldığı belirlenmiştir. Bu durum, kültürel aktarımın önemini ortaya koymakta, gastronomi turizmi bağlamında bölgesel mutfak kültürünün korunması ve sürdürülebilirliğinin desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Çalışma, Eskişehir’in gastronomik değerlerinin ortaya çıkarılmasına katkı sunmakta ve etnobotanik araştırmaların turizm, kültürel miras ve sürdürülebilir beslenme açısından önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yenilebilir bitkiler, Eskişehir, gastronomi, yerel mutfak

Edible Plants and Their Food Consumption in Eskişehir

This research aims to identify edible wild plants grown in Eskişehir and examine their consumption patterns. The study employed a qualitative research method, using a semi-augmented interview technique as the data collection tool. Through interviews with eight residents of Eskişehir with rural experience, edible plants and their consumption patterns were identified in the region. Twenty-four wild plant species were identified. It was observed that these plants are collected extensively during the spring and summer months and have diverse consumption patterns. Herbal plants such as nettle, purslane, and squash are consumed as stews or appetizers; rosehip jam, sour plum pestil; chamomile and plantain tea; and thyme as a spice. Mushrooms are also widely used in cooking. Wild plants are not only used for nutritional purposes but are also considered a healing resource due to their functional properties. The findings indicate that individuals over 45 are particularly enthusiastic about wild plants, and that rural residents use these plants more in their daily diets. However, with increasing urbanization, younger generations have been found to have decreased care for herbal plants. This demonstrates the importance of cultural exchange, demonstrating a gastronomic tourism strategy and the importance of preserving and maintaining culinary culture. The study contributes to the discovery of Eskişehir's gastronomic assets and highlights the richness of ethnobotanical research in tourism, cultural heritage, and sustainable care.

Keywords: Edible plants, Eskişehir, gastronomy, local cuisine

¹ Sorumlu yazar: Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, bdemirci@ogu.edu.tr

² Lisansüstü Öğrenci, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, esraa.deree2@gmail.com

³ Lisansüstü Öğrenci, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, rukiyeersahin35@gmail.com

Türkiye Kıyı Destinasyonları İçin Bisiklet Turizminin Swot Analizi

Semahat GÖKER ÖZYÜREK¹

Öz

Türkiye kıyıları (Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz), bisiklet turizmi açısından sezonu uzatma, yerel geliri çeşitlendirme ve sürdürülebilir hareketliliği yaygınlaştırma bakımından dikkate değer bir potansiyel sunmaktadır. Amaç, kıyı destinasyonlarında bisiklet turizminin mevcut durumunu SWOT çerçevesinde ortaya koyarak politika ve uygulamaya dönük somut öneriler geliştirmektir. Yöntem olarak yalnızca doküman analizi kullanılmış; ulusal ve yerel ölçekteki strateji belgeleri, planlar, mevzuat metinleri ile hakemli akademik yayınlar sistematik biçimde taranmış; içerikler tema ve alt tema düzeyinde kodlanarak SWOT kategorilerine yerleştirilmiştir. Bulgular, güçlü yönler arasında ılıman iklim, doğal-kültürel miras yoğunluğu, erişilebilir konaklama ve gastronomi ağları ve kıyı hatlarının çekiciliğini vurgulamaktadır. Zayıf yönler; kıyı boyunca kesintisiz ve güvenli bisiklet güzergâhlarının yetersizliği, yönlendirme ve tabela standartlarında tutarsızlık, bakım-kiralama-servis hizmetlerindeki parçalanmış yapı ve veri temelli yönetim kapasitesinin sınırlı olmasıdır. Fırsatlar, sürdürülebilir mobiliteye yönelik fon/hibe mekanizmalarına erişim, deniz ve spor turizmiyle ürün entegrasyonu, dijital tanıtım ve destinasyon markalaşmasıdır. Tehditler arasında mevsimsellik, motorlu trafik baskısı, kıyı erozyonu-çevresel bozulma ve standartlaşma eksikliği öne çıkar. Sonuçlar, öncelikli eylem alanları olarak kıyı boyunca kesintisiz ve güvenli bisiklet güzergâhlarının planlanması ile kıyı ve arka kıyı bağlantılarının güçlendirilmesini; ulusal ölçekli yönlendirme, hizmet ve güvenlik standartlarının oluşturulmasını; bakım, kiralama, rehberlik ve acil müdahale ağlarının geliştirilmesini; kullanıcı deneyimi odaklı çok günlük tematik rotaların tasarlanmasını ve düzenli izleme-değerlendirme için göstergelerin kurulmasını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bisiklet turizmi, kıyı bölgeleri, SWOT, sürdürülebilir turizm, Türkiye.

SWOT Analysis of Bicycle Tourism for Turkey's Coastal Destinations

Abstract

Turkey's coastal regions (Marmara, Aegean, Mediterranean, Black Sea) offer considerable potential for extending the season, diversifying local income, and mainstreaming sustainable mobility through bicycle tourism. The aim is to present the current state of bicycle tourism in coastal destinations within a SWOT framework and to develop actionable recommendations for policy and practice. Methodologically, only document analysis was employed; national and local strategy documents, plans, legislative texts, and peer-reviewed academic publications were systematically reviewed, and their contents were coded at theme and sub-theme levels and positioned within SWOT categories. The findings highlight as strengths a mild climate, a high density of natural and cultural heritage, accessible accommodation and gastronomy networks, and the attractiveness of coastal corridors. Weaknesses include insufficient continuous and safe cycling routes along the coast, inconsistencies in wayfinding and signage standards, a fragmented maintenance-rental-service structure, and limited capacity for data-driven management. Opportunities comprise access to funds/grants for sustainable mobility, product integration with marine and sports tourism, digital promotion, and destination branding. Threats include seasonality, pressure from motorized traffic, coastal erosion-environmental degradation, and a lack of standardization. The results propose the following priority action areas: planning continuous and safe cycling routes along the coast and strengthening coastal-hinterland linkages; establishing national-level wayfinding, service, and safety standards; developing maintenance, rental, guiding, and emergency response networks; designing multi-day thematic routes centered on user experience; and instituting indicators for regular monitoring and evaluation.

Keywords: Bicycle touris, coastal regions, SWOT, sustainable tourism, Turkey.

¹ Sorumlu yazar: Dr., Bağımsız Araştırmacı, semahatgkr08@gmail.com

Yeşil Altın'ın Yolculuğu: Çay Turizminin Sürdürülebilir Deneyim Ekonomisindeki Yeri

Kübra ÖZER¹

Öz

Turizm sektöründe son yıllarda öne çıkan “deneyim ekonomisi” yaklaşımı, ziyaretçilere yalnızca hizmet değil, aynı zamanda anlamlı, duysal ve kültürel deneyimler sunmayı amaçlamaktadır. Çay, bu bağlamda yalnızca bir tarımsal ürün değil; üretim sürecinden tüketim ritüellerine kadar bütünsel bir deneyim alanı olarak değerlendirilmektedir. “Yeşil altın” olarak nitelendirilen çay, hem üretim aşamalarında ziyaretçiye katılımcı rolü tanıyarak hem de kültürel pratiklerle bütünleşerek turizmin deneyimsel boyutlarını güçlendirmektedir. Bu çalışmanın amacı, Rize özelinde çay turizmini deneyim ekonomisinin dört temel boyutu (eğlence, eğitim, estetik ve kaçış) çerçevesinde ele almak ve sürdürülebilir turizm ilkeleri ile kesişim noktalarını ortaya koymaktır. Çalışma nitel bir yaklaşımla hazırlanmış olup, ikincil verilere dayalı literatür incelemesi, uluslararası raporlar ve seçili destinasyon örnekleri (Türkiye, Japonya, Sri Lanka) üzerinden yürütülmüştür. Çay turizmi, bu bağlamda, ziyaretçilere üretimden tüketime kadar çayın yolculuğunu deneyimleme imkânı sunarak deneyim ekonomisinin dört temel boyutu olan eğitimsel, estetik, eğlence ve kaçış boyutlarını bütünleştirmektedir. Eğitimsel boyutta, turistler çay toplama ve işleme süreçlerini gözlemleyerek yerel tarım kültürü hakkında bilgi edinmektedir. Estetik boyutta, Rize’nin yeşilin tonlarıyla bezenmiş çay bahçeleri ve doğal peyzajı ziyaretçilere görsel ve duygusal bir deneyim sunmaktadır. Eğlence boyutunda, çay demleme atölyeleri ve yerel etkinlikler turistlerin aktif katılımını sağlarken, kaçış boyutu ise şehir yaşamının rutininden uzaklaşarak doğayla bütünleşmelerine imkân vermektedir. Bu çok boyutlu yapı, çay turizminin deneyim ekonomisine entegre edilebilecek özgün bir model olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, çay turizmi sürdürülebilirlik açısından önemli katkılar sunmaktadır. Çevresel açıdan ekolojik üretim yöntemleriyle uyumlu, ekonomik açıdan kırsal kalkınmaya destekleyici ve sosyo-kültürel açıdan yerel kimliğin korunmasına aracılık eden bir yapıya sahiptir. Bununla birlikte, altyapı yetersizlikleri, destinasyon markalaşması eksiklikleri ve turizm baskısı temel sorun alanlarıdır. Sonuç olarak, çay turizmi deneyim ekonomisinin sunduğu çok boyutlu yapı ile birleştiğinde, destinasyonlara yenilikçi ve sürdürülebilir bir gelişim imkânı sunmaktadır. Özellikle Rize, bu potansiyelin uygulanabileceği öncelikli bir destinasyon olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çay turizmi, deneyim ekonomisi, sürdürülebilirlik, Rize, kırsal kalkınma

The Journey of the “Green Gold”: The Role of Tea Tourism in the Sustainable Experience Economy

Abstract

In recent years, the “experience economy” approach in the tourism sector has emphasized providing visitors not only with services but also with meaningful, sensory, and cultural experiences. In this context, tea is considered not merely an agricultural product but a holistic experiential field, encompassing both production processes and consumption rituals. Known as the “green gold,” tea enhances the experiential dimensions of tourism by offering visitors a participatory role in its production stages and by integrating with local cultural practices. The aim of this study is to examine tea tourism in Rize within the framework of the four fundamental dimensions of the experience economy (entertainment, education, aesthetics, and escapism) and to identify its intersections with sustainable tourism principles. The study adopts a qualitative approach, based on secondary data, including a literature review, international reports, and selected destination examples (Turkey, Japan, Sri Lanka). Tea tourism provides visitors with the opportunity to experience the journey of tea from production to consumption, integrating the four key dimensions of the experience economy. In terms of the educational dimension, tourists gain knowledge about local agricultural culture by observing tea harvesting and processing practices. The aesthetic dimension offers visitors visual and emotional experiences through Rize’s lush tea gardens and natural landscapes. The entertainment dimension engages tourists actively through tea-brewing workshops and local events, while the escapism dimension allows them to disconnect from urban routines and immerse themselves in nature. This multi-dimensional structure demonstrates that tea tourism can serve as a unique model within the experience economy. Moreover, tea tourism contributes significantly to sustainability. Environmentally, it aligns with ecological production methods; economically, it supports rural development; and socio-culturally, it helps preserve local identity. In conclusion, when combined with the multi-dimensional framework of the experience economy, tea tourism provides destinations with innovative and sustainable development opportunities. Rize, in particular, stands out as a primary destination where this potential can be realized.

Keywords: Tea tourism, experience economy, sustainability, Rize, rural development.

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Ardeşen Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, ORCID 0000-0002-7876-4698, kubra.kucuk@erdogan.edu.tr

Turist Rehberlerinin Hibrit Rehberlik Algısı

Esin AYSEN¹

Fulden Nuray KÜÇÜKERGİN²

Bahadır İnanç ÖZKAN³

Öz

Dijitalleşme eğilimleri, pandemi sonrasında küresel turizm sektöründe hız kazanmış ve turist rehberliği mesleğini de yeni uygulama modelleri arayışına yöneltmiştir. Akıllı turizm teknolojileri ve artırılmış gerçeklik tabanlı bilgi aktarım araçları ziyaretçi deneyimini dönüştürürken, turist rehberliği mesleği de yeni roller ve beceriler gerektiren hibrit uygulamalara yönelmektedir. Hibrit rehberlik; yüz yüze anlatımı artırılmış gerçeklik, mobil uygulama veya yapay zekâ tabanlı dijital araçlarla birleştiren yenilikçi bir yaklaşım olarak öne çıkmakta, ancak Türkiye’de henüz yaygın bir uygulama alanı bulunmamaktadır.

Bu çalışma, hibrit rehberlik kavramının potansiyelini ve mesleki dönüşüm olanaklarını, Ankara, Rize ve Van illerinde aktif olarak çalışan turist rehberlerinin görüşleri üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sahaları olarak seçilen Ankara, Rize ve Van; turistik ürün çeşitliliği, mevsimsellik ve kültürel miras unsurları bakımından birbirinden farklı özellikler göstermektedir. Ankara, başkent kimliği ve müze odaklı kültürel mirası ile yıl boyu talep gören bir destinasyonu temsil ederken; Rize, doğa ve eko-turizm potansiyeli ile mevsimsel yoğunluk sergilemektedir. Van ise çok katmanlı tarihsel mirası ve etkinlik temelli talep yapısıyla öne çıkmaktadır.

Çalışma kapsamında her ilde yaklaşık 15 turist rehberi ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilecek ve elde edilen nitel veriler tematik analiz yöntemi ile değerlendirilecektir. Araştırmanın, hibrit rehberlik uygulamalarına yönelik algılar, teknoloji benimseme düzeyi, olası fırsatlar ve karşılaşılan engeller gibi konularda kapsamlı bir tablo sunarak meslek örgütleri, eğitim kurumları ve destinasyon yönetimleri için stratejik öneriler geliştirmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hibrit rehberlik, dijital turizm, turist rehberliği, Ankara, Rize, Van.

Tour Guides' Perception of Hybrid Guiding

Abstract

Digitalization trends have gained momentum in the global tourism sector following the pandemic, prompting the tourist guiding profession to seek new application models. While smart tourism technologies and augmented reality-based information transfer tools transform the visitor experience, the tourist guiding profession is also shifting towards hybrid applications that require new roles and skills. Hybrid guiding stands out as an innovative approach that combines face-to-face narration with augmented reality, mobile applications, or artificial intelligence-based digital tools, but it is not yet widely used in Turkey.

This study aims to examine the potential of the concept of hybrid guiding and the opportunities for professional transformation through the views of tourist guides actively working in the provinces of Ankara, Rize, and Van. The research sites selected, Ankara, Rize, and Van, exhibit distinct characteristics in terms of tourism product diversity, seasonality, and cultural heritage elements. Ankara represents a year-round destination with its capital city identity and museum-focused cultural heritage, while Rize exhibits seasonal intensity with its nature and eco-tourism potential. Van stands out with its multi-layered historical heritage and event-based demand structure.

Within the scope of the study, semi-structured in-depth interviews will be conducted with approximately 15 tourist guides in each province, and the qualitative data obtained will be evaluated using thematic analysis. The research is expected to provide a comprehensive overview of perceptions regarding hybrid guiding practices, technology adoption levels, potential opportunities, and encountered obstacles, thereby developing strategic recommendations for professional organizations, educational institutions, and destination management bodies.

Keywords: Hybrid guiding, digital tourism, tourist guiding, Ankara, Rize, Van.

¹ Dr. Öğr. Üyesi Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ardeşen MYO., Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, esin.aysen@erdogan.edu.tr

² Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, fulden.kucukergin@hbv.edu.tr, Sorumlu yazar

³ Dr. Öğr. Üyesi Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, bahadirinancozkan@yyu.edu.tr

Henri Lefebvre'in "Mekânsal Üçlüsü" Bağlamında Sinop'un Dijital Temsili: Ekşi Sözlük Örneği

Ramazan GÜZEL¹

Ersin ARIKAN²

Öz

Bu araştırmanın amacı, Sinop'un destinasyon imajını turizm sosyolojisi bağlamında incelemek ve çevrimiçi kullanıcı yorumları aracılığıyla mekânsal algı ile temsilleri ortaya koymaktır. Çalışmada, Henri Lefebvre'in "Mekân Üçlüsü" yaklaşımı kuramsal çerçeve olarak kullanılmıştır. Veriler, Ekşi Sözlük'te "Sinop denince akla gelenler" başlığı altında toplanarak doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir. İnceleme sürecinde ilk entry 11.09.2014 tarihinde, son entry ise 19.06.2025 tarihinde yazılmış olup toplamda 790 entry incelenmiştir. Tekrar eden, yalnızca yönlendirme ifadeleri içeren ve bağlam dışı kalan içerikler elenerek 254 entry değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler nitel içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve bulgular Lefebvre'in yaklaşımı doğrultusunda üç ana tema altında gruplandırılmıştır: mekânsal pratikler, mekânın temsilleri ve temsil mekânları. Sonuçlar, Sinop'un turistik imajının yalnızca doğal ve tarihi cazibe unsurlarıyla değil; ayrıca gündelik yaşam pratikleri, yönetsel müdahaleler ve bireylerin duygusal hafızasıyla da şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, destinasyon yönetiminde çevrimiçi kullanıcı deneyimlerinin dikkate alınmasının turizm açısından önemli bir katkı sağlayacağı vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sinop, Destinasyon İmajı, Mekânsal Üçlü, Turizm Sosyolojisi

The Digital Representation of Sinop in the Context of Henri Lefebvre's "Spatial Triad": The Case of Ekşi Sozluk

Abstract

The aim of this study is to examine Sinop's destination image within the context of tourism sociology and to reveal spatial perceptions and representations through online user comments. Henri Lefebvre's "Spatial Triad" approach was used as the theoretical framework in this study. Data were collected through document analysis from entries under the heading "What comes to mind when you think of Sinop" on Ekşi Sözlük. The first entry was written on September 11, 2014, and the last entry on June 19, 2025, with a total of 790 entries reviewed. Repetitive entries, those containing only redirect statements, and those out of context were excluded, leaving 254 entries for evaluation. The obtained data was analyzed using qualitative content analysis, and the findings were grouped under three main themes in line with Lefebvre's approach: perceived space, conceived space, and lived space. The results reveal that Sinop's tourist image is shaped not only by its natural and historical attractions but also by everyday life practices, administrative interventions, and individuals' emotional memories. In this context, it is emphasized that considering online user experiences in destination management can make a significant contribution to tourism.

Keywords: Sinop, Destination Image, Spatial Triad, Tourism Sociology

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör., Sinop Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü, Sinop, rguzel@sinop.edu.tr

² Doç. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Isparta, ersinarikan@isparta.edu.tr

Political, Technological, and Policy Drivers of Investment Strategies: The Mediating Role of Perceived Attractiveness and the Moderating Effect of Risk Tolerance

Gul SANGA¹

Shams Ur RAHMAN²

Abstract

The current study examines the influence of political stability, government policy, infrastructure development, and technological advancement on investment strategies, with perceived market attractiveness serving as a mediating factor and risk tolerance as a moderating variable. The study relied on the Institutional Theory and Behavioral Finance Theory therefore it followed quantitative design using only primary data gathered by use of structured questionnaire survey among 450 investors in Khyber Pakhtunkhwa (KP), Pakistan. The respondents were institutional investors, fund managers, and top-level executives of various sectors of the regional economy. Structural equation modeling reveals that the four institutional determinants are significant predictors of investment strategies, with technological advancement having the most significant impact. Mediation analysis was used to confirm that perceived market attractiveness serves as a cognitive filter through which institutional conditions are converted into investment outcomes. The moderation results indicated that risk tolerance enhances the relationship between attractiveness and strategy. The study integrates structural and behavioral approaches, shedding light on the diversity in investment decision-making within specific contexts. The theoretical and practical contributions of the study are that institutional and behavioral frameworks need to be bridged, and policymakers and firms in Khyber Pakhtunkhwa need to enhance not only the quality of institutions but also act as credible and manage perceptions to affect investment strategies in 2025 and beyond.

Keywords: Investment Strategies; Political Stability, Government Policy; Technological Advancement, Perceived Market Attractiveness; Risk Tolerance, Khyber Pakhtunkhwa (KP)

¹ Sorumlu yazar: PH. D Scholar, Agriculture University Peshawar, IBMS Department, gulsangakhan20@gmail.com

² Asst. Prof. Dr., Agriculture University Peshawar, IBMS Department, sayedshams@aup.edu.pk

Malatya İlinde Faaliyet Gösteren Otel İşletmelerine Yönelik Müşteri Yorumlarının İncelenmesi

Turgut TÜRKOĞLU¹

Öz

Araştırmada, Malatya’da faaliyet gösteren ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından işletme belgesi bulunan otel işletmelerini ziyaret eden turistlerin çevrimiçi yorumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma verileri, kriterleri karşıladığı belirlenen 12 otel işletmesine yönelik Google Haritalar platformunda yer alan müşteri yorumlarından oluşturmaktadır. Deprem sonrası sürece ilişkin güncel verilerin elde edilmesi ve mevcut sorunların tespit edilmesi amacıyla 1 Ocak – 10 Eylül 2025 tarihleri arasında yapılan yorumlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu kapsamda 1179 değerlendirme olduğu tespit edilmiş ve bu değerlendirmelerin 741 tanesinin sözel içeriğe sahip olduğu, 45 yorumun ise aynı kişiler ve aynı ifadeler ile tekrarlandığı tespit edilmiş, sonuç olarak 696 müşteri yorumunun analize uygun olduğu belirlenmiştir. Sözel içeriğe sahip müşteri yorumları içerik analizi uygulanması amacıyla MAXQDA 2020 nitel veri analizi programına aktarılmış ve kodlama aşamasına geçilmiştir. Bu aşamada 696 müşteri yorumuna ilişkin 2063 kodlama gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kodlamalar, müşterilerin deneyimleri ve otel işletmelerinin hizmet/faaliyet alanları doğrultusunda tema, kod ve alt kodlar altında bir araya getirilmiştir. Yapılan kodlama sonucunda müşteri deneyimlerine yönelik “Olumlu Deneyim” ve “Olumsuz Deneyim” olmak üzere 2 tema belirlenmiştir. “Olumlu Deneyim” teması altında “Tesis Olanakları, Restoran, Odalar, Personel, Konum, Genel Değerlendirme” kodları ve bu kodlar ile ilgili alt kodlar oluşturulmuştur. “Olumsuz Deneyim” teması altında ise “Tesis Olanakları, Restoran, Odalar, Personel, Konum, Genel Değerlendirme, Müşteri Talebinin Karşılanmaması, Müşteri Mağduriyeti” kodları ve bu kodlar ile ilgili alt kodlar oluşturulmuştur. Araştırmada son olarak, müşterilerin, deneyimlerine bağlı olarak genel memnuniyet durumu, otel işletmesini tavsiye ve tekrar ziyaret etme niyetine ilişkin eğilimleri belirtilmiştir. Araştırma sonucunda; otel işletmelerinde ortak kullanım alanlarının ve odaların genel itibarıyla temiz olduğu, personellerin yardımsever ve ilgili olduğu, misafirperver bir yaklaşım sergiledikleri, turistlerin genel memnuniyet düzeyinin yüksek olduğu ve aynı işletmeyi tekrar ziyaret etmek istedikleri belirlenmiştir. Diğer yandan, bazı işletmelerin odalarında yoğun sigara kokusu olduğu, uzun süre hizmet veren bazı işletmelerinse bakımsız kaldığı, yine yapım tarihi itibarıyla eski olarak nitelendirilebilecek işletmelerin ses yalıtımı açısından zayıf kaldığı, bazı odalarda klima ile ilgili sorunların yaşandığı belirtilmiştir. Araştırma sonuçları doğrultusunda bölgenin turizm imajının korunması ve artırılması amacıyla öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Malatya, otel işletmesi, 6 Şubat depremleri, müşteri deneyimi, çevrimiçi yorum.

Analysis of Customer Reviews on Hotel Enterprises Operating in Malatya

Abstract

This study aims to analyze the online reviews of tourists who visited hotel establishments in Malatya that hold an official operating license issued by the Ministry of Culture and Tourism. The research data consist of customer reviews available on the Google Maps platform for 12 hotel establishments that met the selection criteria. In order to obtain up-to-date insights regarding the post-earthquake period and to identify current challenges, reviews posted between January 1 and September 10, 2025 were evaluated. A total of 1,179 reviews were identified, of which 741 contained textual content. Among these, 45 reviews were found to be duplicates with identical wording submitted by the same users. Consequently, 696 unique reviews were deemed suitable for analysis. The textual reviews were imported into the qualitative data analysis software MAXQDA 2020, and a content analysis was conducted. At this stage, 2,063 coding instances were generated based on the 696 customer reviews. These codes were grouped under themes, codes, and sub-codes according to customer experiences and the service/activity areas of the hotel establishments. The analysis revealed two main themes related to customer experiences: “Positive Experience” and “Negative Experience.” Under the “Positive Experience” theme, the codes of “Facility Amenities, Restaurant, Rooms, Staff, Location, and General Evaluation” and their respective sub-codes were developed. Under the “Negative Experience” theme, the codes of “Facility Amenities, Restaurant, Rooms, Staff, Location, General Evaluation, Unmet Customer Requests, and Customer Grievances” were identified, along with their relevant sub-codes. The findings further indicate that customer experiences shaped their overall satisfaction levels, recommendations, and revisit intentions. Results reveal that common areas and guest rooms were generally clean, staff members were attentive and helpful, and a hospitable approach was maintained, leading to a high level of overall tourist satisfaction and willingness to return. On the other hand, several shortcomings were highlighted, such as strong cigarette odors in certain rooms, lack of maintenance in some long-operating establishments, insufficient soundproofing in older properties, and air-conditioning issues in specific rooms. Based on these results, recommendations were developed to preserve and enhance the tourism image of the region.

Keywords: Malatya, hotel enterprise, February 6 earthquakes, customer experience, online reviews.

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör. Dr. Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksek Okulu, Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü, Artvin. turgutturkoglu@artvin.edu.tr

Tüketicilerin Restoran Tercihlerinde Çevrecilik Tutumlarının İncelenmesi: Kastamonu Örneği

Songül DEMİRCİ¹

Aydoğan AYDOĞDU²

Öz

Günümüz çağdaş dünyasında birçok birey beslenme gereksinimlerini ev dışında karşılama eğilimindedir. Bu eğilimin doğal bir sonucu olarak yiyecek ve içecek endüstrisi olarak adlandırılan devasa bir sektör oluşmuştur. Yiyecek içecek endüstrisinin sahip olduğu pazar payı dikkate alındığında çevre üzerindeki etkisin de büyük olduğunu söylemenin hiç de iddialı bir sav olmadığına inanılmaktadır. Restoranlar bireylerin beslenme gereksinimlerini karşılarken, doğrudan veya dolaylı hatırı sayılır bir istihdam oluşturarak yerel ekonomiye çok önemli katkı da sağlarlar. Sayılan yararlarla karşın özensiz yiyecek üretimi sırasında çok önemli miktarlarda atık ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yiyecek içecek üretim süreçlerinde işe koşulan pişirme, soğutma, saklama, dağıtım ve benzeri süreçler toprağa, havaya ve suya zararlı emisyonları da beraberinde getirmektedir. Bu durumda çevre duyarlı tüketiciler çevre dostu ürünleri aramaya başlamışlar ve satın alma davranışlarını bu doğrultuda şekillendirmişlerdir. Bu çalışmada da Kastamonu il merkezinde yer alan yiyecek içecek işletmelerini ziyaret eden tüketicilerin yiyecek içecek işletmelerinde çevrecilik olgusu ve uygulamalar ile ilgili bilgi düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma amacı doğrultusunda yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulguları tüketicilerin yiyecek-içecek işletmesi seçiminde öncelikli olarak lezzet, temizlik, hijyen ve fiyat kıstaslarını önceliklediklerini ortaya koymuştur. Buna karşın tüketicilerin çoğunluğunun çevreci uygulamalara dikkat etmedikleri de belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğunun çevreye duyarlı yiyecek içecek işletmelerini farkındalık oluşması, yaygınlaşması ve kaynakların verimli kullanılması amaçlarıyla çevrelerindeki insanlara tavsiye edecekleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yiyecek-içecek işletmeleri, restoran seçimi, çevrecilik, Kastamonu

Examining Consumers' Environmental Attitudes in Restaurant Preferences: The Case of Kastamonu

Abstract

In today's modern world, many individuals meet their nutritional needs outside the home. As a natural consequence of this trend, a massive sector called the food and beverage industry has emerged. Considering the food and beverage industry's market share, claiming its significant environmental impact is not an overstatement. Restaurants meet individuals' nutritional needs and contribute significantly to the local economy by creating significant employment opportunities, both directly and indirectly. Despite these benefits, careless food production generates significant amounts of waste too. Furthermore, the cooking, cooling, storage, distribution, and similar processes in food and beverage production contribute to harmful soil, air, and water emissions. Consequently, environmentally conscious consumers have begun seeking environmentally friendly products, shaping their purchasing behaviour accordingly. This study examines the knowledge levels of consumers visiting food and beverage establishments in the city centre of Kastamonu regarding environmental issues and practices in these establishments. Face-to-face interviews were conducted using structured interview forms in line with the study's objectives. The data obtained were analysed using descriptive analysis. The research findings revealed that consumers prioritise taste, cleanliness, hygiene, and price when choosing a food and beverage establishment. However, it was also determined that most consumers ignore environmentally friendly practices. The research also revealed that most participants would recommend environmentally friendly food and beverage establishments to their community to raise awareness, promote the spread of the industry, and efficiently use resources.

Keywords: Food and beverage establishments, restaurant preferences, environmentalism, Kastamonu.

¹ Lisansüstü Öğrenci, Kastamonu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, dmrci94@hotmail.com

² Sorumlu yazar: Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, aaydogdu@kastamonu.edu.tr

Sağlıklı Beslenme Kültüründe Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Rolü ve Önemi: Kastamonu Mutfağı Üzerine Nitel Bir İnceleme

Nezahat GÜLEÇ¹

Aydoğan AYDOĞDU²

Öz

Bu çalışma, Karadeniz Bölgesi'nin batısındaki Kastamonu ilinde yetişen, yerel mutfakta sıkça tercih edilen tıbbi ve aromatik bitkilerin sağlıklı beslenme alışkanlıkları ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Literatür taraması yöntemiyle yürütülen bu çalışmada, Türkiye'de, özellikle Kastamonu'da doğal olarak bulunan ana bitki türleri belirlenmiştir. Bu bitkilerin yemeklere lezzet ve aroma katmanın yanı sıra, bağışıklık sistemine yardımcı olma, sindirim sistemini düzenleme, antioksidan özellikler taşıma ve sinir sistemini dengeleme gibi işlevleri sayesinde bireylerin fiziksel ve ruhsal sağlıklarını desteklemesine vurgu yapılmıştır. Araştırmanın bulguları, tıbbi ve aromatik bitkilerin yerel tarifler aracılığıyla kültürel mirasın sürdürülebilirliğine katkı sağladığı ve sağlıklı beslenme alışkanlıklarının gelişimini teşvik ettiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, bu bitkilerin bilinçli ve mevsime uygun kullanımı, beslenme alışkanlıklarını sadece doyum sağlama işleviyle sınırlı kalmayıp, koruyucu ve destekleyici sağlık stratejileriyle zenginleştirmektedir. Araştırma, gastronomi ve halk sağlığı alanındaki literatüre kavramsal bir temel sunarak, diğer araştırmalara ilham vermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi ve aromatik bitki, sağlıklı beslenme, Kastamonu

The Role and Importance of Medicinal and Aromatic Plants in Healthy Eating Culture: A Qualitative Study on Kastamonu Cuisine

Abstract

This study aims to examine the effects of medicinal and aromatic plants grown in Kastamonu province in the western Black Sea Region, frequently preferred in local cuisine, on healthy eating habits and quality of life. In this study, which was conducted using the literature review method, the main plant species naturally found in Türkiye, especially in Kastamonu, were determined. In addition to adding flavor and aroma to meals, it was emphasized that these plants support the physical and mental health of individuals thanks to their functions such as helping the immune system, regulating the digestive system, carrying antioxidant properties and balancing the nervous system. The findings of the study reveal that medicinal and aromatic plants protect cultural heritage through local recipes and encourage the development of healthy eating habits. As a result, the conscious and seasonal use of these plants is not limited to the function of providing satiety only, but also enriches eating habits with protective and supportive health strategies. The study aims to provide a conceptual basis for the literature in the field of gastronomy and public health and to inspire other studies.

Keywords: Medicinal and aromatic plants, healthy nutrition, Kastamonu

¹ Lisansüstü Öğrenci, Kastamonu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, nezahatgulec12@gmail.com

² Sorumlu yazar: Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, aaydogdu@kastamonu.edu.tr

Turizmin Görmezden Geline Yüzü: Karanlık Turizm Türlerinin Kavramsal Analizi

İrem GÜNEŞ¹

Ali Turan BAYRAM²

Öz

Turizm literatürü çoğunlukla sektörün ekonomik katkılarını, kültürlerarası etkileşimleri ve kalkınmadaki olumlu rolünü vurgulamaktadır. Ancak bu “aydınlık yüzün” ötesinde, büyük ölçüde göz ardı edilen bir “karanlık yüz” de mevcuttur. Bu çalışma, turizmin karanlık yüzünü kavramsal olarak incelemeyi amaçlamakta; kumar, seks, uyuşturucu ve alkol turizmine odaklanarak nitel bir literatür analizi gerçekleştirmektedir. Sistemik belge inceleme yöntemi kullanılarak ulusal ve uluslararası akademik yayınlar analiz edilecek ve bulgular şu tematik başlıklar altında sınıflandırılacaktır: etik sorunlar, sosyo-ekonomik etkiler, kültürel sonuçlar ve sürdürülebilirlik.

Bu turizm türleri literatürde genellikle ayrı ayrı ele alınmakta ve bütüncül bir çerçeveden yoksun kalmaktadır. Akademik bakış açıları, bu turizm biçimlerinin kısa vadeli ekonomik faydalar sağlarken uzun vadede sosyal ve kültürel zararlara yol açabileceğini vurgulamaktadır. Bağımlılık, suç, kültürel yozlaşma ve insan hakları ihlalleri gibi konular etik tartışmalarda sıkça gündeme gelmektedir.

Bu çalışma, mevcut literatürü tematik olarak sınıflandırmayı ve turizmin karanlık yüzünü anlamaya yönelik kavramsal bir çerçeve geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yolla, sürdürülebilir ve etik turizm politikaları üzerine tartışmalara katkı sunmayı ve gelecekteki araştırmalar için bir temel oluşturmayı hedeflemektedir. Nihayetinde, çalışma turizmin çok yönlü doğasına daha dengeli ve eleştirel bir bakış açısı geliştirilmesini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karanlık Turizm, etik sorunlar, sürdürülebilir turizm politikası

The Overlooked Face of Tourism: A Conceptual Analysis of Dark Tourism Types

Abstract

Tourism literature predominantly highlights the sector's economic contributions, intercultural interactions, and its positive impact on development. However, beyond this “bright side,” a largely overlooked “dark side” of tourism exists. This study aims to conceptually examine the dark side of tourism, focusing on gambling, sex, drug, and alcohol tourism through a qualitative literature analysis. Using a systematic document review method, national and international academic publications will be analyzed, and the findings will be categorized thematically under the following headings: ethical issues, socio-economic impacts, cultural consequences, and sustainability.

These types of tourism are often discussed separately in the literature. They lack a holistic framework. Academic perspectives note that while these tourism forms bring short-term economic gains, they can cause long-term social and cultural harm. Issues like addiction, crime, cultural loss, and human rights violations appear often in ethical debates.

This study aims to classify existing literature thematically and develop a conceptual framework for understanding the dark side of tourism. By doing so, it seeks to contribute to discussions on sustainable and ethical tourism policies and provide a foundation for future research. Ultimately, the study advocates for a more balanced and critical perspective on tourism's multifaceted nature.

Keywords: Dark Tourism, ethical issues, sustainable tourism policy

¹ Sorumlu yazar:, Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, Sinop, iren08gunes@gmail.com, ORCID:0009-0002-7103-3283

² Doç. Dr., Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Sinop, alibayram@sinop.edu.tr

Gastronomik Ürünlerin Tanıtımında Mitolojik Ögelerin Kullanımı

Ferzan AKTAŞ¹

Seda Çiçekli AYYILDIZ²

Ashlı Sultan EREN³

Öz

Beslenme, insanlık tarihinin başlangıcından günümüze kadar varlığını sürdüren en temel fizyolojik ihtiyaçlardan biri olarak kabul edilmektedir. Antik çağlarda ve ilk dönemlerde insanlar, içinde bulundukları çevresel ve toplumsal koşullara uyum sağlama çabası doğrultusunda beslenme pratiklerini şekillendirmiştir. Bu süreçte beslenme, yalnızca biyolojik bir gereklilik olmaktan çıkarak zamanla yaşamın, inançların ve coğrafyanın bir yansıması haline gelmiştir. Bereket ve bolluk olgularını tanrıların gücü ve ihtişamı ile ilişkilendiren insanoğlu, yemekleri, adakları ve sunakları tanrısal bir tecelli olarak değerlendirmiştir. Beslenme olgusu, toplumsal dönüşüm süreçlerinde belirleyici bir rol üstlenmiş; açlık ile iştahsızlık sofralar arasındaki sosyoekonomik farklılıkları görünür kılan bir sınır işlevi görmüştür. Bal, şarap, ekmek ve et gibi yüksek besleyicilik ve enerji değerine sahip ürünler, dönemin kültürel anlayışı çerçevesinde kutsiyet kazanmıştır. Bu ürünlerin depolandığı anforalar, oinokhoe'ler, duvar resimleri ve heykeller aracılığıyla aktarılan temsiller, dönemsel hikâyelerin günümüze ulaşmasını sağlamıştır. Günümüzde kullanılan pek çok yemek metaforunun ve uygulamanın kökeninde mitolojik unsurların yer aldığı görülmektedir. Örneğin, Antik Yunan mitolojisinde Dionysos'un arıları ağaçtan zil çalarak topladığına yönelik anlatılar, günümüzde de teneke kutularla ses çıkarılarak sürdürülen geleneklerle benzerlik göstermektedir. Mitolojik unsurların bu türden sürekliliği, gastronomi alanında pazarlama perspektifinden değerlendirildiğinde yenilikçi bir yaklaşım sunmaktadır. Son yıllarda inanç, kültür ve gastronomi turizmine yönelik artan talep, bu alanları bütüncül bir biçimde ele alabilen yenilikçi pazar anlayışlarını ve tanıtım stratejilerini gerekli kılmaktadır. Gastronomik ürünlerin tanıtım süreçlerinde yerel ve ulusal imajın güçlendirilmesi, somut unsurların yanı sıra onları çevreleyen kültürel değerlerin ön plana çıkarılmasıyla mümkün olabilmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, gastronomik ürünlerin kökenine ilişkin değerlendirmeler yaparak mitolojik unsurların günümüz gastronomi turizmi potansiyeliyle birlikte tanıtım perspektifinden ele alınmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomik Hikayeler, Gastronomi ve Mitoloji, Pazarlama ve Gastronomi

The Use of Mythological Elements in the Promotion of Gastronomic Products

Abstract

Nutrition is considered one of the most fundamental physiological needs that has persisted from the dawn of human history to the present day. In ancient times and early periods, people shaped their eating habits to adapt to environmental and social conditions. In this process, nutrition gradually transcended being a mere biological need and became a reflection of life, beliefs, and geography. People associated the concepts of abundance and fertility with the power and glory of the gods, viewing meals, offerings, and altars as divine manifestations. The phenomenon of nutrition played a decisive role in social transformation processes and served as a boundary function that revealed the socio-economic differences between hunger and lavish feasts. Foods and energy-rich products such as honey, wine, bread, and meat gained sacred status in the cultural understanding of the period. Representations conveyed through amphorae, oinokhoe, wall paintings, and sculptures in which these products were stored have ensured that the stories of the period have survived to the present day. It is clear that mythological elements lie at the root of many food metaphors and practices used today. For example, stories from Ancient Greek mythology about Dionysus ringing bells to gather bees from trees resemble traditions that continue today, such as making noise with tin cans. When evaluated from a marketing perspective in the field of gastronomy, this continuity of mythological elements offers an innovative approach. The recent increase in demand for faith, culture, and gastronomic tourism has necessitated innovative market approaches and promotional strategies that can address these areas holistically. In promoting gastronomic products, it is possible to strengthen the local and national image by highlighting not only the tangible elements but also the cultural values surrounding them. The main objective of this research is to evaluate the origins of gastronomic products and to address mythological elements in terms of promotion in connection with the potential of contemporary gastronomic tourism.

Key Words: Gastronomic Stories, Gastronomy and Mythology, Marketing and Gastronomy

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, TOMYO, ferzan.aktas@kilis.edu.tr

² Arş. Gör. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Bolu, seda.cicekliayyildiz@ibu.edu.tr

³ Öğr. Gör. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Turist Rehberliği Programı, İstanbul, aseren@fsm.edu.tr

Yöresel Kimliğin Korunmasında Sinop Mutfak Kültürünün Slow Food Yolculuğu

Aybuke CEYHUN SEZGİN¹

Emine BALCI²

Öz

Yöresel mutfak, ortak yemekleri ve geleneksel yemek hazırlama yöntemlerini korumayı amaçlayan slow food hareketi lezzetli, kaliteli ve sağlıklı yiyeceklerin üretimi, çevre dostu tarım uygulamaları ile adil ticaret gibi değerleri benimsemektedir. Her bölgenin kendi kültürüne ait yeme alışkanlıklarını sürdürmesi ilkesini temel alan slow food hareketi kapsamında yöresel yemeklerin yapımı ve tadımı, yerel üretici ve çiftliklere ziyaretler gerçekleştirilmekte ayrıca geleneksel ürün festivalleri düzenlenmektedir. Slow Food felsefesinin şehirlerde uygulanması ile oluşturulan sakin şehirler (cittaslow) projesiyle de yörelerin yaşam kültürleri ve kent ruhunun korunması hedeflenmektedir. Bu çalışma, Sinop yöre mutfak kültürünün slow food akımı çerçevesinde incelenmesi amacıyla tasarlanmıştır. Bu kapsamda yörenin coğrafi işaret ile tescillenen ürünleri ile sakin şehir ünvanı alan Gerze ilçesi ile yörenin potansiyel gastronomi rotaları ve yerel lezzet turları hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Slow food, Sinop mutfak kültürü, Sakin şehir, Gastronomi rotası

The Slow Food Journey of Sinop Cuisine in Preserving Local Identity

Abstract

The slow food movement, which aims to preserve local cuisine, shared dishes, and traditional food preparation methods, embraces values such as the production of tasty, high-quality, and healthy foods, environmentally friendly agricultural practices, and fair trade. Based on the principle that each region should maintain its own cultural eating habits, the slow food movement includes the preparation and tasting of local dishes, visits to local producers and farms, as well as the organization of traditional product festivals. Through the implementation of the slow food philosophy in cities, the Cittaslow project seeks to preserve local lifestyles and urban spirit. This study is designed to examine the culinary culture of Sinop within the framework of the slow food movement. In this context, it aims to provide information on the region's geographically indicated products, the district of Gerze—which has been granted the Cittaslow title—as well as potential gastronomy routes and local taste tours of the region.

Keywords: Slow food, Sinop cuisine, Cittaslow, Gastronomy route

¹ Sorumlu yazar: Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Ankara, aybuke.ceyhun@hbv.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Ankara, emine.balci@hbv.edu.tr

Çakal Eriğinin (Prunus spinosa) Gazoz Olarak Değerlendirilmesi

Umut ACICI¹

Seraceddin GÜRBÜZ²

Öz

Erik, yaklaşık iki bin yıllık bir geçmişe sahip olup anavatanının Anadolu, Hazar Denizi çevresi ve Kafkasya olduğu kabul edilmektedir. Bu çerçevede Anadolu'nun, erik türleri açısından önemli bir genetik merkez olduğu belirtilmektedir (Bilgü ve Seferoğlu, 2005). Türkiye'de erik üretimi, toplam meyve üretimi içerisinde dikkate değer bir paya sahip olup 2024 yılı verilerine göre 348.750 tonluk bir üretim miktarına ulaşmıştır (FAOSTAT, 2024). Ülkenin farklı bölgelerinde yabani erik türlerine de rastlanmaktadır: Güney Marmara'da *Prunus spinosa*, Orta Karadeniz'de *Pirus communis*, Batı Karadeniz'de ise *Prunus spinosa* ve *Prunus divericata* türleri yaygın olarak bulunmaktadır (Dönmez ve Aydınöz, 2012). Yabani erik çeşitleri yalnızca taze meyve olarak tüketilmemekte, aynı zamanda pestil, marmelat, şıra, sirke, şarap, reçel, komposto, meyve suyu ve kuru meyve formları gibi farklı gastronomik ürünlerin üretiminde de değerlendirilmektedir.

Bir gıda bileşeni olarak çakal eriği, içerdiği yüksek düzeydeki biyoaktif bileşenler sayesinde fonksiyonel gıda hammaddesi olarak görülmektedir (Vidaković vd., 2023). Çeşitli polifenoller, antosiyaninler, flavonoidler, vitaminler ve mineraller bakımından zengin olan bu meyve, farklı gıda ürünlerinin besin değerini artırmada potansiyel bir katkı sağlamaktadır (Zago vd., 2023). Nitekim Negrean ve arkadaşlarının yürüttüğü çalışmada çakal eriğinin probiyotik yoğurda eklenmesi, ürünün antioksidan kapasitesini artırmış; ayrıca doğal bir renklendirici ve diyet lifi kaynağı olarak işlev gördüğü ortaya konmuştur. Benzer şekilde, çakal eriği tozu ile zenginleştirilmiş pirinç unu keklerinde protein, nem ve antioksidan içeriğinin arttığı, glisemik indeksin ise düştüğü belirlenmiştir. Ayrıca çakal eriği ekstraktlarının işlenmiş et ürünlerinde kullanıldığında mikrobiyal gelişimi yavaşlattığı ve raf ömrünü uzattığı tespit edilmiştir (Negrean vd., 2023).

Türkiye'de yerel gazozlar, yalnızca bir içecek olarak değil; kültürel kimliğin, toplumsal belleğin ve gastronomik çeşitliliğin önemli bir taşıyıcısı olarak öne çıkmaktadır. Küresel gazlı içecek endüstrisinin baskınlığına rağmen, yerel üretim gelenekleri ve tat profilleri, bölgesel tarım ürünleri, tarihsel birikim ve tüketim alışkanlıklarıyla bütünleşmiş durumdadır. Gastronomi disiplini değerlendirildiğinde, geleneksel meyve aromalı gazozlar yalnızca tat ve aroma özellikleriyle değil, aynı zamanda ambalajları, tarihsel süreklilikleri ve nostaljik bellekle kurdukları bağ ile anlam kazanmaktadır. Gazozun tarihçesi Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine kadar uzanmakta; farklı bölgelerde yerel kaynaklar ve aromalar kullanılarak çeşitlenmektedir (Tapan, 2017). Bu çeşitlilik yalnızca lezzet farklılıklarını değil, aynı zamanda gazozun üretiminde kullanılan su kaynaklarını, şeker türünü ve aromatik bileşenlerin coğrafi dağılımını da kapsamaktadır (Eater, 2024). Farklı aromalar (frambuaz, limon, mandalina) ve gaz seviyesi, her bir markanın kendine özgü kimliğini oluştururken, gazoz sosyal yaşamda kahvehaneler, festivaller ve gündelik alışkanlıklarla iç içe bir sembol haline gelmiştir (Bouscaren, 2024). Ayrıca yerel markalar, artan "otantik" ürün talebi sayesinde yeniden değer kazanmakta; küçük işletmeler ve yerel üreticiler için ekonomik katkı sağlamaktadır (Kalafat, 2017).

Bu araştırmada, ülkemizde kullanım alanı görece sınırlı olan çakal eriğinin alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak gazoz üretiminde kullanılması hedeflenmiştir. Çalışmada deneysel araştırma yöntemi iki aşamalı olarak uygulanmıştır (Şimşek vd., 2020). İlk aşamada, belirlenen reçetelerle hazırlanan ürünler eğitilmiş panelistler tarafından duyu analiziyle değerlendirilmiş ve en yüksek beğeniye sahip formülasyon seçilmiştir. İkinci aşamada ise bu formülasyon standart bir reçeteye dönüştürülmüş, tüketici grubuna sunulmuş ve duyu analiz yapılmış ve yeni ürün geliştirme süreci desteklenmiştir. Panelistler tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda standart reçete oluşturulmuş ve ürünün 5 üzerinden 4,47 puan aldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çakal eriği, yerel gazoz, ürün geliştirme, gastronomik çeşitlilik

Utilization of Blackthorn (Prunus spinosa) as a Soda

Abstract

The plum has a history of approximately two thousand years, and its homeland is considered to be Anatolia, the Caspian Sea region, and the Caucasus. In this context, Anatolia is noted as an important genetic center for plum species (Bilgü and Seferoğlu, 2005). Plum production in Turkey accounts for a significant share of total fruit production, reaching 348,750 tons according to 2024 data (FAOSTAT, 2024). Wild plum species are also found in different regions of the country: *Prunus spinosa* in South Marmara, *Pirus communis* in Central Black Sea, and *Prunus spinosa* and *Prunus divericata* in Western Black Sea (Dönmez and Aydınöz, 2012). Wild plum varieties are not only consumed as fresh fruit, but are also used in the

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Mutfak Sanatları MYO, Aşçılık programı, Ankara, umut.acici@hbv.edu.tr

² Öğr. Gör, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Mutfak Sanatları MYO, Aşçılık programı, Ankara, gurbuz.seraceddin@hbv.edu.tr

production of various gastronomic products such as fruit leather, marmalade, syrup, vinegar, wine, jam, compote, fruit juice, and dried fruit.

As a food ingredient, sloe is considered a functional food raw material due to its high levels of bioactive compounds (Vidaković et al., 2023). Rich in various polyphenols, anthocyanins, flavonoids, vitamins, and minerals, this fruit has the potential to contribute to increasing the nutritional value of different food products (Zago et al., 2023). Indeed, a study conducted by Negrean and colleagues found that adding jackfruit to probiotic yogurt increased the product's antioxidant capacity; it was also found to function as a natural colorant and dietary fiber source. Similarly, it was determined that rice flour cakes enriched with jackfruit powder had increased protein, moisture, and antioxidant content, while the glycemic index decreased. Furthermore, it was found that jackfruit extracts slowed microbial growth and extended shelf life when used in processed meat products (Negrean et al., 2023).

In Turkey, local sodas stand out not only as a beverage but also as an important carrier of cultural identity, social memory, and gastronomic diversity. Despite the dominance of the global carbonated beverage industry, local production traditions and flavor profiles are integrated with regional agricultural products, historical heritage, and consumption habits. When evaluated within the discipline of gastronomy, traditional fruit-flavored sodas gain meaning not only through their taste and aroma characteristics but also through their packaging, historical continuity, and the nostalgic memories they evoke. The history of soda dates back to the late Ottoman Empire; it varies across different regions based on local resources and flavors (Tapan, 2017). This diversity encompasses not only flavor differences but also the water sources used in soda production, the type of sugar, and the geographical distribution of aromatic components (Eater, 2024). Different flavors (raspberry, lemon, mandarin) and carbonation levels create each brand's unique identity, while soda has become a symbol intertwined with social life, coffee houses, festivals, and daily habits (Bouscaren, 2024). Furthermore, local brands are regaining value thanks to the increasing demand for “authentic” products, providing economic benefits for small businesses and local producers (Kalafat, 2017).

This study aims to use the relatively underutilized wild cherry as an alternative ingredient in soda production. The experimental research method was applied in two stages (Şimşek et al., 2020). In the first stage, products prepared according to the specified recipes were evaluated by trained panelists through sensory analysis, and the formulation with the highest approval was selected. In the second stage, this formulation was converted into a standard recipe, presented to a consumer group for sensory analysis, and the new product development process was supported. As a result of the evaluations made by the panelists, a standard recipe was created, and the product was determined to have scored 4.47 out of 5.

Keywords: Wild plum (Blackthorn / *Prunus spinosa*), local soda, product development, gastronomic diversity

Santa: Tarihi ve Doğal Dokusu ile Korunması Gereken Bir Kültürel Miras

Hikmet HABERAL¹

Öz

Türkiye'nin kuzeydoğusunda, Doğu Karadeniz'in mistik ormanları ve sisli dağları arasında saklı kalmış bir kültürel miras alanı olan Santa (Dumanlı) yerleşkesi, yalnızca taş harabelerinden ibaret olmayıp, aynı zamanda yüzyıllar boyunca şekillenmiş bir yaşam biçiminin, bir üretim kültürünün ve tarihsel geçişlerin izlerini taşıyan eşsiz bir coğrafyadır. Trabzon ile Gümüşhane arasında yer alan bu eski madenci yerleşimi; coğrafi zenginliği, tarihi derinliği ve kültürel çeşitliliği ile, hem korunması hem de sürdürülebilir biçimde tanıtılması gereken önemli bir kültürel peyzaj niteliğindedir.

Santa ve çevresindeki yerleşimler (Taşköprü Yaylası, Çakırgöl, Zigana ve Krom Vadisi gibi), doğal güzelliklerin yanı sıra geçmişin izlerini taşıyan somut ve somut olmayan kültürel değerlerle donatılmıştır. Osmanlı döneminde özellikle madenlerin işletilmesiyle gelişen bu yerleşkeler, mimari dokusu, demircilik ve gümüş işçiliği gibi zanaat kültürü, dini yapılar ve geleneksel yayla yaşamı ile dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, bölge zaman içinde nüfus hareketleri, göçler ve ilgisizlik nedeniyle ciddi bir tahribata uğramış; korunması ve kültür turizmine entegre edilmesi zaruri hâle gelmiştir.

Santa, yalnızca mimari ya da tarihi bir doku sunmakla kalmaz; aynı zamanda doğa ile insan yaşamının binlerce yıl boyunca nasıl iç içe geçtiğini gösteren canlı bir örnektir. Bölge; Çin-Trabzon İpek Yolu güzergâhının önemli bir geçiş noktası olması, mitolojik anlatılarla bezeli geçmişi, Osmanlı-Rus savaşlarındaki stratejik rolü ve Anabasis (On Binlerin Dönüşü) güzergâhı üzerinde yer alması bakımından da tarihsel derinliğe sahiptir.

Bu çalışma, Santa Harabeleri'nin ve çevresinin tarihi, kültürel ve doğal mirasının belgelenmesi, korunması ve kontrollü turizm politikaları ile yaşatılması gerekliliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda kültür turizmi bağlamında bölgenin sahip olduğu potansiyelin altını çizerek, sürdürülebilir bir kalkınma modeli önerme çabası içindedir. Araştırmada nitel yöntem kullanılarak hem literatür taraması yapılmış hem de alan gözlemlerine dayalı bulgulara ulaşılmıştır. Geçmiş geleceğe taşıma sorumluluğu, yalnızca akademisyenlerin ya da kamu otoritelerinin değil; bu toprakların ruhunu hisseden her bireyin ortak görevidir. Santa, bu anlamda hem korunması gereken bir miras, hem de anlatılmayı bekleyen bir hikâyedir.

Anahtar Kelimeler; Santa, kültürel miras, Gümüşhane

Santa: A Cultural Heritage Site Requiring Preservation for Its Historical and Natural Texture

Abstract

Located in the northeastern part of Turkey, nestled within the mystical forests and misty mountains of the Eastern Black Sea region, the Santa (Dumanlı) settlement is a significant cultural heritage site. Far beyond a collection of stone ruins, Santa represents a unique geography shaped by centuries of life, production culture, and historical transitions. Situated between the provinces of Trabzon and Gümüşhane, this former mining settlement stands out with its geographical richness, historical depth, and cultural diversity—qualities that necessitate its preservation and sustainable promotion as a cultural landscape.

Surrounding areas such as Taşköprü Plateau, Çakırgöl, Zigana, and the Krom Valley are enriched not only by natural beauty but also by tangible and intangible cultural assets. These settlements, which developed particularly during the Ottoman period through mining activities, are notable for their architectural texture, craftsmanship traditions such as blacksmithing and silverwork, religious structures, and traditional highland lifestyles. However, due to demographic shifts, migration, and neglect, the region has suffered significant degradation, making its conservation and integration into cultural tourism essential.

Santa offers more than historical architecture; it serves as a living testimony to the centuries-long interaction between nature and human life. Its historical significance is further highlighted by its position along the China-Trabzon Silk Road route, its mythological associations, its strategic importance during the Ottoman-Russian wars, and its location on the route of the Anabasis (The March of the Ten Thousand).

This study aims to document, preserve, and propose controlled tourism strategies for the historical, cultural, and natural heritage of the Santa ruins and its surroundings. It also seeks to emphasize the region's potential within the framework of cultural tourism and propose a model for sustainable development. The research employs a qualitative methodology, including both literature review and field observations. Preserving the past for the future is not solely the responsibility of academics or public authorities but a shared duty of all who can feel the spirit of these lands. In this context, Santa is both a heritage to be protected and a story waiting to be told.

Keywords: Santa, Cultural heritage, Gümüşhane

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, hikmethaberal@kastamonu.edu.tr

Doğa Turizmi Kaynak Değerlerine Yönelik Bir Araştırma Sinop Örneği

Hikmet HABERAL¹

Öz

Sinop ili, Karadeniz Bölgesi'nin kuzeyinde yer alan hem doğal hem de kültürel zenginlikleriyle dikkat çeken önemli bir turizm destinasyonudur. Türkiye'nin en kuzey noktası olan bu il, tarih boyunca farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmış olması sayesinde kültürel miras unsurlarını doğal güzelliklerle bir arada sunmaktadır. Özellikle uzun kıyı şeridi, bakir koyları, şelaleleri, mağaraları, gölleri, tabiat parkları ve yaylaları ile doğa turizmi açısından yüksek bir potansiyele sahiptir. Hamsilos Koyu, Erfelek Tatlıca Şelaleleri, İnaltı Mağarası ve Boyabat Bazalt Kayalıkları gibi alanlar hem yerli hem de yabancı ziyaretçiler için çekici destinasyonlar oluşturmaktadır.

Bu çalışmada Sinop'un doğa turizmi potansiyeli, literatür taraması, resmi raporlar ve yerinde yapılan saha gözlemleri ışığında kapsamlı biçimde incelenmiştir. Elde edilen bulgular, ilin doğal çeşitliliği ve dört mevsim turizme elverişli iklim koşullarına rağmen altyapı, tanıtım ve sürdürülebilirlik açısından çeşitli sorunlarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Özellikle konaklama tesislerinin sınırlı kapasitesi, ulaşım ve yönlendirme altyapısındaki eksiklikler ile dijital tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği bölgenin turizmde hak ettiği ilgiyi görememesine neden olmaktadır.

Araştırma, Sinop'un doğa turizmi potansiyelini sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde değerlendirmek ve geleceğe yönelik somut öneriler geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, taşıma kapasitesinin doğru planlanması, yerel halkın turizme katılımının artırılması, çevre dostu yatırımların teşvik edilmesi ve ulusal-uluslararası tanıtım stratejilerinin güçlendirilmesi gibi konular öne çıkmaktadır. Sonuç olarak Sinop, doğal ve kültürel değerlerini koruyarak doğru planlama ve etkili tanıtım ile Karadeniz'in en önemli doğa turizmi merkezlerinden biri olma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Sinop, Doğa turizmi, Korunan alanlar, Karadeniz

A Study on Natural Tourism Resource Values: The Case of Sinop

Abstract

Sinop Province, located in the northern part of the Black Sea Region, is a significant tourism destination distinguished by its natural and cultural richness. As the northernmost point of Türkiye, the province offers a unique combination of cultural heritage and natural beauty, having hosted various civilizations throughout history. With its long coastline, pristine coves, waterfalls, caves, lakes, nature parks, and highlands, Sinop possesses substantial potential for nature-based tourism. Notable sites such as Hamsilos Cove, Erfelek Tatlıca Waterfalls, İnaltı Cave, and the Boyabat Basalt Cliffs serve as attractive destinations for both domestic and international visitors.

This study provides a comprehensive analysis of Sinop's nature tourism potential through literature review, official reports, and on-site field observations. The findings reveal that despite its rich natural diversity and climate suitable for year-round tourism, the province faces several challenges in terms of infrastructure, promotion, and sustainability. In particular, the limited capacity of accommodation facilities, deficiencies in transportation and directional infrastructure, and the inadequacy of digital promotional activities hinder the region from receiving the attention it deserves in the tourism sector.

The research was conducted with the aim of evaluating Sinop's nature tourism potential within the framework of sustainability principles and developing concrete recommendations for the future. In this context, key issues include accurate planning of carrying capacity, enhancing local community participation in tourism, encouraging environmentally friendly investments, and strengthening national and international promotion strategies. Consequently, Sinop has the potential to become one of the leading nature tourism centers of the Black Sea Region by preserving its natural and cultural assets through proper planning and effective promotion.

Keywords: Sinop, Nature Tourism, Protected Areas, Black Sea

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, hikmethaberal@kastamonu.edu.tr

Sürdürülebilir Turizme Yeni Bir Bakış Açısı: Hedonizmden Ödomanizme

Ufuk Can YILMAZ¹

Selva ATINÇ²

Hasan Tahsin KAVLAK^{3*}

Özlem ALTUNÖZ⁴

Öz

Turizm üretim ve tüketimi eş zamanlı olan bir hizmet sektörüdür. Ancak sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi ve uygulanması için ortaya atılan fikirler, pratik ve teorik uygulamalar hatta hukuki düzenlemeler genellikle turizm işletmelerine yöneliktir. Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi'nin turizm işletmelerine sürdürülebilir turizm sertifikası uygulaması, Green Key uygulaması, mavi bayrak uygulaması gibi birçok uygulama bu duruma örnek gösterilebilir. Turizm işletmelerinin aksine tüketici konumundaki turistlere yönelik çok kısıtlı uygulamalar bulunmaktadır. Bu uygulamaların da çoğunlukla turizm eğitimi, çevresel farkındalık oluşturma gibi uygulamalar olduğu gözlemlenmiştir. Üretim ve tüketimin eş zamanlı olmasından dolayı turist davranışlarında sürdürülebilir turizme yönelik sorumlu tüketici davranışlarının yeterince ele alındığı düşünülmektedir. Doğrudan haz almak amacıyla gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinin hedonizmden ödomanizme doğru kayması gerekmektedir. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı; turistlerin hedonizm ve ödomanizme karşı bakış açılarını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda yapay zekâ programı ile yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile veriler toplanmıştır. Bu mülakatta turizmde tüketim, hedonik eğilimler, ödomanik eğilimler ve sürdürülebilir turizm için inovatif fikirlere dönük sorular yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular; ödomanik davranışların sürdürülebilir turizm için önemli olduğunu ve kısıtlı tüketim ile haz alınan turizm deneyimlerinin yaşanabileceğini göstermiştir. Ayrıca hedonizmin çoğunlukla gösterişçi tüketim davranışlarını beslediği ödomanizmin ise gerçekten haz almaya odaklandığı yönünde görüşler ortaya çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen bu bulgulara istinaden turistlerin hedonik davranışlardan ödomanik davranışlara doğru yönelmelerini sağlayacak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir turizm, hedonizm, ödomanizm, turist davranışı

A New Perspective on Sustainable Tourism: From Hedonism To Eudaimonism

Abstract

Tourism is a service sector in which production and consumption occur simultaneously. However, ideas, practical and theoretical applications, and even legal regulations proposed for the development and implementation of sustainable tourism are generally oriented towards tourism enterprises. Examples of this include the Global Sustainable Tourism Council's certification programs for tourism businesses, such as the Green Key and Blue Flag initiatives. In contrast to tourism enterprises, there are very limited applications targeting tourists as consumers. Most of these applications have been observed to focus primarily on tourism education and raising environmental awareness. Due to the simultaneity of production and consumption, responsible consumer behaviors towards sustainable tourism in tourist behavior have not been sufficiently addressed. Tourism activities, which are primarily carried out for immediate pleasure, need to shift from hedonism towards eudaimonism. Within this context, the aim of this study is to identify tourists' perspectives on hedonism and eudaimonism. For this purpose, data were collected through semi-structured interviews with artificial intelligence program. In this interview, AI were asked questions related to consumption in tourism, hedonic tendencies, eudaimonic tendencies, and innovative ideas for sustainable tourism. The findings indicate that eudaimonic behaviors are important for sustainable tourism and that tourism experiences with limited consumption can still provide pleasure. Additionally, the results revealed that hedonism often fuels conspicuous consumption behaviors, whereas eudaimonism focuses more on genuine enjoyment. Based on these findings, recommendations were developed to encourage tourists to shift from hedonic behaviors towards eudaimonic behaviors.

Keywords: Sustainable tourism, hedonism, eudaimonism, tourist behavior

¹ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: yilmaz.ufukcan@ogr.hbv.edu.tr

² Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: atinc.selva@ogr.hbv.edu.tr

³Sorumlu yazar: Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi Rekreasyon Yönetimi Bölümü Dr. Öğr. Üyesi, e-mail: htkavlak@sinop.edu.tr

⁴İskenderun Teknik Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Prof. Dr., e-mail: ozlemaltunoz@hotmail.com

Yerel Halkın Turistten Kurtulma Çabası: Vijilantizm

Selva ATINÇ¹

Ufuk Can YILMAZ²

Hasan Tahsin KAVLAK^{3*}

Özlem ALTUNÖZ⁴

Öz

Turizm sektörü, kültürlerarası etkileşimin ve sosyal ilişkilerin kuvvetli ve sürekli olduğu dinamik bir sektördür. Turizm hareketliliğine katılan turistlerin destinasyona ekonomik, sosyal, kültürel vb. birçok katkısı olduğu gibi yine ekonomik, sosyal ve kültürel birçok zararı da dokunabilmektedir. Bu zararların engellenmesi, yönetilmesi veya onarılması hususları devletin turizm sektöründeki birincil öncelikleri arasında yer almalıdır. Aksi takdirde taşıma kapasitesinin aşılması ve destinasyonların turizm faaliyetlerinin zarara uğraması hatta yok olması kaçınılmaz olabilir. Burada önemli olan noktalardan birisi sosyal taşıma kapasitesidir. Turistlerin yerel halk ile olan etkileşimi zaman geçtikçe yerel halk tarafından katlanılmaz bir hal alarak turiste şiddet veya baskı yapma davranışına dönüşebilir. Hindistan’da turistlerin çocuk kaçıran kişiler olarak algılanıp halk tarafından linç edilmesi gibi istenmeyen durumlar gerçekleşebilir. Bu noktada bu araştırma sosyal taşıma kapasitesi azalan destinasyonlarda yerel halkın turiste yönelik saldırgan ve baskıcı davranışlarını daha net anlamlandırmak için ortaya atılan vijilantizm kavramının turizmdeki yansımalarına odaklanmaktadır. Vijilantizm; hukuki yetkileri olmamasına karşın adaleti sağlamak amacıyla devlet gücünün yetersiz kaldığı yerlerde ancak devleti yok etme amacı olmadan gerçekleştirilen, bireysel ya da kolektif şiddet veya baskı davranışları olarak tanımlanan bir kavramdır. Devlet yaptırımları ile sosyal taşıma kapasitesini aşmış ancak bu duruma herhangi bir çözüm getirilemeyen destinasyonlarda yerel halkın planlı veya plansız bir biçimde turiste karşı uyguladığı şiddet ya da baskıcı davranışları vijilantizm olarak değerlendirilebilir. Bu noktada vijilantizm, vijilantizm türleri ve özellikleri dikkate alınarak turizmdeki fenomenolojik karşılıkları sağlanmaya çalışılmış, kavramın turizmde kullanılabilirliğine dönük bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal taşıma kapasitesi, destinasyon yönetimi, vijilantizm

Local People's Efforts To Get Rid of Tourists: Vigilantism

Abstract

The tourism sector is a dynamic field characterized by strong and continuous intercultural interaction and social relationships. While tourists participating in tourism mobility contribute economically, socially, and culturally to the destinations they visit, they may also cause adverse impacts in these same areas. Preventing, managing, or mitigating such negative effects should be among the primary responsibilities of the state within the tourism sector. Otherwise, the exceeding of carrying capacity and the subsequent degradation or even disappearance of tourist destinations may become inevitable. One of the critical aspects in this context is **social carrying capacity**. Over time, the interaction between tourists and local residents may become intolerable for the local community, potentially leading to aggressive or oppressive behaviors toward tourists. In extreme cases, incidents such as the public lynching of tourists mistakenly perceived as child abductors—as has occurred in India—may arise. This study focuses on the concept of **vigilantism**, which has been proposed to better understand the aggressive and oppressive behaviors of local residents toward tourists in destinations where social carrying capacity is diminishing. Vigilantism refers to individual or collective acts of violence or coercion, carried out without legal authority but in the perceived pursuit of justice, particularly in contexts where the state's capacity to enforce law and order is deemed insufficient. Importantly, these actions are not intended to undermine or overthrow the state. In destinations where the social carrying capacity has been exceeded and no effective state intervention has been implemented, violent or coercive acts by the local population—whether planned or spontaneous—can be interpreted as forms of **tourism-related vigilantism**. This study seeks to conceptualize the phenomenon of vigilantism within the context of tourism by examining its types and characteristics, and to evaluate the applicability of the concept as a theoretical tool for understanding tourist-local conflicts in overburdened destinations.

¹ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: atinc.selva@ogr.hbv.edu.tr

² Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: yilmaz.ufukcan@ogr.hbv.edu.tr

³ Sorumlu yazar: Sinop Üniversitesi Turizm Fakültesi Rekreasyon Yönetimi Bölümü Dr. Öğr. Üyesi, e-mail: htkavlak@sinop.edu.tr

⁴İskenderun Teknik Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Prof. Dr., e-mail: ozlemaltunoz@hotmail.com

Sinop Nokulu İle Sinop Kestanesinin Bütünleşmesi: Yöresel Bir Gastronomik Turistik Ürün Önerisi

Uğur KİLİNÇ¹

Türkan DEDE²

Öz

Yöresel gastronomik ürünler, bir bölgenin kültürel kimliğini ve turistik cazibesini güçlendiren önemli unsurlardan birisidir. Türkiye'nin Karadeniz bölgesinde yer alan Sinop hem geleneksel hamur işleri hem de kestane üretimi ile öne çıkan bir şehirdir. Sinop nokuluda yöresel gastronomik ürün olarak yer almaktadır. Çünkü Sinop kültüründe geçmişten beri yapılan yöreye özgü bir lezzet olmasına rağmen her turistin mutlaka deneyimlediği aradığı bir ürün haline gelmemiş ayrıca tanıtım ve pazarlamada eksik kalmıştır. Bu çalışmanın amacı Sinop'a özgü nokul ve kestanesinin birleştirilmesiyle yeni bir gastronomik ürün tasarımı yaparak yöresel tatların korunmasına, yenilikçi dokunuşların eklenmesine, turistik sunumun modernize edilmesi ve bölgesel gastronomi turizmine katkı sağlayabilecek bir ürün geliştirmektir. Ayrıca turistik çekiciliğin artırılmasına katkı sağlayabilecek yenilikçi bir ürün olarak tasarlanmıştır. Geleneksel nokul tarifi (1 kilo un, 3 yumurta, iki su bardağı sıvıyağ, 1 su bardağı yoğurt, üç su bardağı su, 1 tatlı kaşığı tuz, 1 yaş maya, 1 çay bardağı susam, 1 kabartma tozu, içine: 3 su bardağı çekilmiş ceviz, 2 su bardağı şeker, 1 su bardağı sıvı yağı, 2 çorba kaşığı tereyağı), bir diğer önemli ürün olan kestane püresi ile zenginleştirilerek yeni bir dolgu hazırlanmış ayrıca sunum önerileri turistik çekiciliğe uygun biçimde tasarlanmıştır. Geliştirilen ürün, duyu analizi sürecine tabi tutularak ve katılımcıların görüş ve önerileri bulgular kısmında paylaşılacaktır. Bu çalışma, Sinop'un iki özgü lezzetinin birleşiminin sayesinde yöresel kimlik vurgusunun artırılması yönünde bir adım olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sinop Nokulu, Sinop Kestanesi, Yöresel Ürün, Ürün geliştirme.

The Fusion of Sinop Nokul and Sinop Chestnut: Developing a Local Gastronomic Touristic Product

Abstract

Local gastronomic products are among the key elements that strengthen a region's cultural identity and enhance its touristic appeal. Located in the Black Sea Region of Türkiye, Sinop stands out with its traditional pastries and chestnut production. Although *Sinop Nokul* is considered a local gastronomic product, it has not yet become a must-try delicacy for tourists and has remained limited in terms of promotion and marketing despite its deep cultural roots.

The purpose of this study is to design a new gastronomic product by combining *nokul*, a pastry unique to Sinop, with chestnut, another significant regional product. This approach aims to preserve local flavors, enrich them with innovative touches, modernize their touristic presentation, and contribute to the development of regional gastronomy tourism. In this context, the traditional *nokul* recipe (1 kg flour, 3 eggs, 2 cups vegetable oil, 1 cup yogurt, 3 cups water, 1 teaspoon salt, 1 fresh yeast, 1 teacup sesame, 1 baking powder; filling: 3 cups ground walnuts, 2 cups sugar, 1 cup vegetable oil, 2 tablespoons butter) has been enriched with chestnut puree to create a novel filling. Furthermore, presentation suggestions tailored to enhance touristic appeal have been developed.

The designed product will undergo sensory analysis, and participants' opinions and evaluations will be presented in the findings section. This study is regarded as a step toward strengthening regional identity through the combination of two authentic flavors of Sinop, while also contributing to the promotion of gastronomic tourism.

Keywords: Sinop Nokul, Sinop Chestnut, Local Product, Product Development

¹ Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Turizm Fakültesi, ugurkilinc@mehmetakif.edu.tr

² Sorumlu yazar: Lisansüstü Öğrenci, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, dedeturkan2077@gmail.com

Elmadağ Renkliköy Projesinin Sürdürülebilir Turizm Kapsamında İncelenmesi: Saha Gözlemleri ve Değerlendirmeler

Buse KARADAŞ KAYA¹

Ayşe Selin DÜLGER²

Öz

Elmadağ ilçesinde uygulamaya konulan Renkliköy Projesi, sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı mahallelerin yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen ve aynı zamanda kırsal turizme yeni bir ivme kazandırmayı amaçlayan bir girişim olarak öne çıkmaktadır (Başkent Gazete, 2024). Proje, yaklaşık 390.000 m² büyüklüğündeki bir alan ile 300 haneyi kapsamakta olup klasik kentsel dönüşüm uygulamalarından farklı olarak “renkssel dönüşüm” yaklaşımıyla ele alınmıştır. Bu bağlamda, mahalle dokusu; renkli cephe boyamaları, duvar resimleri ve şiir panoları aracılığıyla estetik bir görünüme kavuşturulmuştur. (Anadolu Ajansı, 2025). Son yirmi yıl içerisinde “sürdürülebilirlik” kavramı, en sık başvurulan ve en yaygın kullanılan terimlerden biri hâline gelmiştir. Günümüzde neredeyse her alan bu kavramla ilişkilendirilmektedir. Kentlerden ekonomilere, kaynak yönetiminden iş dünyasına, geçim stratejilerinden kalkınma modellerine kadar pek çok unsur “sürdürülebilir” olarak tanımlanmaktadır (Scoones, 2007). Sürdürülebilir turizm ise, bir destinasyonun sahip olduğu doğal, kültürel ve sosyal değerleri bozmadan gelecek nesillere aktarılmasını hedefleyen bir yaklaşım olarak tanımlanabilmektedir (Garda ve Temizel, 2016). Sürdürülebilir turizmin amacı; doğal kaynakların, kültürel değerlerin, ekolojik süreçlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasını sağlarken aynı zamanda bireylerin ekonomik, sosyal ve estetik gereksinimlerini karşılayabilecek bir yönetim anlayışı geliştirmektir (Gedik, 2024). Çalışmanın amacı, projenin sürdürülebilir turizm ilkeleri kapsamında incelenmesi ve yerinde yapılan saha gözlemleriyle uzun vadeli turist çekme potansiyelinin değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş, doküman analizi ve saha gözlemleri birlikte kullanılmıştır. Sürdürülebilir turizmin temel boyutları olan çevresel, sosyal, ekonomik, kültürel ve kurumsal açılardan değerlendirme yapılmıştır. Bulgulara göre proje, çevresel açıdan mevcut yapıları onararak yeni yapılaşma baskısını azaltıp kamusal yeşil alanlar oluşturarak rekreasyonel imkânlar sunmaktadır. Ancak enerji, su verimliliği ve atık yönetimi gibi konularda henüz sürdürülebilir uygulamalar sınırlıdır. Sosyal açıdan kadın kooperatiflerinin kurulması, yerel pazarların açılması ve halkın katılımıyla toplumsal sahiplenme güçlenmiştir (Cumha Haber Ajansı, 2025). Ekonomik açıdan, festival ve etkinlikler aracılığıyla kısa vadede bölgeye canlılık kazandırılmış; el sanatları, tarım ürünleri ve Angora tavşanı yetiştiriciliği gibi unsurlar turizme çeşitlilik katmıştır (Bizim Ankara, 2025). Ancak saha gözlemleri, uzun vadede turist akışının sürdürülebilirliği için konaklama imkânları, ulaşım kolaylığı ve hizmet kalitesinin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Kültürel açıdan kent müzesi ve köy konağı gibi mekânlar, yerel mirası görünür kılarken Angora tavşanının yeniden yetiştirilmesi, biyokültürel bir değer olarak projeye özgünlük kazandırmıştır. Kurumsal açıdan ise projenin belediye öncülüğünde yürütülmesi, halkla iletişim ve katılımcı süreçlerle desteklenmesi yönetsel sürdürülebilirliği artırmaktadır (Elmadağ Belediyesi, 2023). Genel olarak, saha gözlemleri projenin kısa vadede cazibe merkezi oluşturduğunu, ancak uzun vadeli turizm için düzenli kültürel etkinlik takvimine, çevresel sürdürülebilirlik uygulamalarına ve performans izleme mekanizmalarına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak Renkliköy Projesi, Ankara kırsalında sürdürülebilir turizm için örnek teşkil eden yenilikçi bir girişimdir. Başarısının kalıcı olabilmesi, çevresel, ekonomik ve kültürel sürdürülebilirlik boyutlarında yapılacak stratejik geliştirmelerle mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Elmadağ, Renkliköy Projesi, Sürdürülebilir Turizm, Yerel Kalkınma

Analysis of The Elmadağ Renkliköy Project Within the Scope of Sustainable Tourism: Field Observations and Evaluations

Abstract

The Renkliköy Project, implemented in the Elmadağ district, stands out as an initiative aiming to improve the quality of life in socio-economically disadvantaged neighborhoods while simultaneously providing new momentum to rural tourism (Başkent Gazete, 2024). Covering approximately 390,000 m² and 300 households, the project differs from conventional urban transformation practices by adopting a “color-based transformation” approach. In this context, the neighborhood fabric has been enhanced aesthetically through colorful façade paintings, murals, and poetry panels (Anadolu Agency, 2025). Over the past two decades, the concept of “sustainability” has become one of the most frequently referenced and widely applied terms. Today, almost every field is associated with this concept, ranging from cities to economies, resource management to business, and livelihood strategies to development models (Scoones, 2007). Sustainable tourism, in this sense, can be defined as an approach that seeks to preserve the natural, cultural, and social values of a destination without deterioration while transferring them to future generations (Garda & Temizel, 2016). The purpose of sustainable tourism is to develop a management approach

¹ Sorumlu yazar: Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Ankara, karadas.buse@hbv.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Ankara, ayse.dulger@hbv.edu.tr

that ensures the protection of natural resources, cultural values, ecological processes, and biodiversity while simultaneously meeting the economic, social, and aesthetic needs of individuals (Gedik, 2024). The aim of this study is to examine the project within the framework of sustainable tourism principles and to evaluate its potential for attracting tourists in the long term through on-site field observations. A qualitative research design was adopted, combining document analysis and field observations. The evaluation was conducted across the fundamental dimensions of sustainable tourism—environmental, social, economic, cultural, and institutional. Findings indicate that environmentally, the project reduces new construction pressures by renovating existing structures while providing recreational opportunities through the creation of public green spaces. However, sustainable practices remain limited in terms of energy, water efficiency, and waste management. Socially, the establishment of women’s cooperatives, local markets, and community participation have strengthened collective ownership (Cumha News Agency, 2025). Economically, festivals and events have provided short-term vitality to the region, while handicrafts, agricultural products, and Angora rabbit breeding have contributed to tourism diversification (Bizim Ankara, 2025). Field observations, however, reveal that in order to ensure the sustainability of tourist flows in the long term, improvements are needed in accommodation facilities, transportation accessibility, and service quality. Culturally, the city museum and village mansion have made local heritage more visible, and the reintroduction of Angora rabbit breeding has added uniqueness to the project as a biocultural value. Institutionally, the project’s leadership by the municipality, supported by public engagement and participatory processes, has enhanced managerial sustainability (Elmadağ Municipality, 2023). Overall, field observations reveal that while the project has created a short-term attraction center, long-term tourism development requires a regular cultural event calendar, stronger environmental sustainability practices, and performance monitoring mechanisms. In conclusion, the Renkliköy Project constitutes an innovative initiative serving as a model for sustainable tourism in Ankara’s rural areas. Its long-term success will depend on strategic improvements in environmental, economic, and cultural sustainability dimensions.

Keywords: Elmadağ, Renkliköy Project, Sustainable Tourism, Local Development

İklim Değişikliğinin Genç Kuşak Turistlerin Seyahat Motivasyonları ve Davranışları Üzerindeki Etkileri

Ayşe Selin DÜLGER¹

Buse KARADAŞ KAYA²

Ayşe COLLINS³

Öz

İklim değişikliğinin gün geçtikçe artan etkileri hem çevresel koşulları hem de bireylerin psikolojik algılarını ve davranış kalıplarını değiştirebilmektedir. Özellikle genç kuşaklar (Y ve Z kuşakları), iklim krizinin etkilerine karşı daha yüksek farkındalık ve kaygı düzeyine sahip olabilmektedirler. Bu davranışsal ve psikolojik eğilimlerin, tüketim alışkanlıkları ve özellikle de seyahat tercihleri üzerinde belirleyici bir rol oynadığı düşünüldüğünde, bu araştırmanın amacı, iklim değişikliğinin genç kuşak turistlerin seyahat motivasyonları ve davranışları üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak iklim kaygısının seyahat motivasyonları üzerindeki etkileri ile çevresel tutumun olası aracı rolünü test etmek amacıyla anket aracılığıyla veriler toplanacaktır. Hipotezler yapısal eşitlik modellemesi ile test edilecek ve buna ek olarak, Y ve Z kuşakları arasındaki farklılıklar incelenecektir. Araştırma bulgularının, iklim değişikliğinin genç kuşak turistlerin seyahat motivasyonları ve davranışları üzerindeki etkilerini ortaya koyarak mevcut turizm politikalarının güncellenmesi açısından katkı sağlaması beklenmektedir. Bununla birlikte, sürdürülebilir turizm uygulamalarının geliştirilmesine ve destinasyon yönetiminde genç kuşakların beklentilerinin dikkate alınmasına yönelik yol gösterici olması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevresel tutum, iklim değişikliği, iklim değişikliği kaygısı, genç kuşak, seyahat motivasyonu

The Effects of Climate Change on the Travel Motivations and Behaviors of Younger Generation Tourists

Abstract

The increasing effects of climate change can alter both environmental conditions and individuals' psychological perceptions and behavioral patterns. Younger generations (Generations Y and Z) in particular may have higher levels of awareness and concern about the effects of the climate crisis. Considering that these behavioral and psychological tendencies play a decisive role in consumption habits and especially travel preferences, the aim of this study is to examine the effects of climate change on the travel motivations and behaviors of young tourists. To this end, data will be collected through a survey using quantitative research methods to test the effects of climate anxiety on travel motivations and the possible mediating role of environmental attitudes. Hypotheses will be tested using structural equation modeling, and in addition, differences between Generation Y and Generation Z will be examined. The research findings are expected to contribute to the updating of current tourism policies by revealing the effects of climate change on the travel motivations and behaviors of young generation tourists. Furthermore, it is anticipated that the findings will provide guidance for the development of sustainable tourism practices and the consideration of the expectations of the younger generation in destination management.

Keywords: Environmental attitude, climate change, climate change concern, younger generation, travel motivation

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Ankara, ayse.dulger@hbv.edu.tr

² Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Ankara, karadas.buse@hbv.edu.tr

³ Doç. Dr., Bilkent Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü, Ankara, collins@bilkent.edu.tr

Mikrogravitede Gastronomi: Teknolojik ve Kültürel Yaklaşımlar

Aysun GARGACI KINAY¹

Repa KUSTIPIA²

Öz

Bu çalışma, mikrogravite koşullarında şekillenen gastronomi anlayışını teknolojik inovasyonlar ve kültürel dinamikler çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Uzay ortamında yemek üretimi, sunumu ve tüketimi; 3D baskı teknolojileri, yapay zekâ destekli menü planlama sistemleri ve alternatif protein kaynakları gibi araçlarla yeniden tasarlanmaktadır. Ancak bu teknik gelişmelerin, astronotların duyuşal, psikolojik ve kültürel gereksinimlerini karşılamada tek başına yeterli olmayabileceği düşünülmektedir.

Bu kapsamda çalışmada, yalnızca teknik uygulamalar değil, aynı zamanda yemeğin kültürel kimlik, sosyal etkileşim ve duyuşal tatmin boyutları da değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, uzayda beslenmeye yönelik yaklaşımın yalnızca fonksiyonel değil, aynı zamanda insan deneyimini bütüncül biçimde ele alan çok disiplinli bir yapıya sahip olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu çalışma, gelecekte yapılacak saha temelli araştırmalar için bir kuramsal çerçeve sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mikrogravite, uzay gastronomisi, 3D yazıcı, kültürel kimlik, duyuşal algı

Gastronomy in Microgravity: Technological and Cultural Approaches

Abstract

This paper explores the evolving concept of gastronomy under microgravity conditions by examining both technological innovations and cultural dimensions. In space environments, the production, presentation, and consumption of food are being redefined through the use of 3D food printing, AI-assisted menu planning, and alternative protein sources. However, these advancements alone may not fully address the sensory, psychological, and cultural needs of astronauts during extended missions.

Accordingly, this study incorporates not only technical solutions but also examines food as a medium of cultural identity, social interaction, and multisensory satisfaction.

In conclusion, the study emphasizes that food systems designed for space missions should not be purely functional but should embrace a multidisciplinary framework that addresses the complexity of the human experience. The paper offers a theoretical perspective that may guide future empirical research on the socio-cultural aspects of space gastronomy.

Keywords: Microgravity, Space gastronomy, 3D food printer, Cultural identity, Sensory perception

¹ Sorumlu yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, aysungargaci34@hotmail.com.

² RD, Center for Study Indonesian Food Anthropology (CS-IFA) - Indonesia, rkustipia@gmail.com

Mobil Uygulamalarla Turizm Pazarlaması: Öğrencilerin Görüşleri ve Eğilimleri

Filiz Özlem ÇETİNKAYA¹

Öz

Turizm endüstrisindeki pazarlama stratejileri, teknolojik gelişmelerin etkisiyle yeniden şekillenmiş ve seyahat deneyimleri de bu dönüşüm doğrultusunda farklı bir form kazanmıştır. Özellikle mobil teknolojiler, turistik ürünlerin pazarlanmasında yeni bir dönemin kapılarını aralamış, tüketicilere rezervasyondan fiyat karşılaştırmasına, kampanya takibinden deneyim paylaşımına kadar geniş bir kullanım alanı sunmuştur. Bu bağlamda genç nüfusun, özellikle üniversite öğrencilerinin, mobil cihazlara erişim düzeyi ve bu cihazları etkin kullanım alışkanlıkları, onların mobil pazarlamaya yönelik tutumlarının araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin mobil pazarlama uygulamalarına ilişkin tutumları ve eğilimleri incelenmiştir. Araştırmada kullanılan anket formu, öğrencilerin mobil pazarlama mesajlarını bilgi kaynağı olarak görme düzeylerini, eğlenceli veya güven verici bulup bulmadıklarını, satın alma kararlarına etkisini, ilgi alanına yönelik mesajlara verdikleri önemi, yanıltıcı içerik veya zaman kaybı gibi olumsuz algılarını ve izin alma konusundaki hassasiyetlerini ölçmeye yönelik ifadelerden oluşmaktadır. Ayrıca öğrencilerin demografik özellikleri, sosyal medya kullanım alışkanlıkları, mobil reklamlarla karşılaştıklarında verdikleri tepkiler ve mobil uygulamaları hangi amaçlarla kullandıkları da değerlendirilmiştir. Elde edilen bulguların, mobil pazarlama uygulamalarına dair genç tüketici kitlesinin çok boyutlu tutumlarını ortaya koyarak hem literatürdeki boşluğun doldurulmasına katkı sağlaması hem de turizm işletmelerinin mobil pazarlama stratejilerini öğrenci kitlesi gibi stratejik grupları dikkate alarak yeniden yapılandırılmalarına ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mobil pazarlama, tüketici tutumları, üniversite öğrencileri, turizm pazarlaması, dijital davranış

Tourism Marketing with Mobile Applications: Students' Opinions and Tendencies

Abstract

Marketing strategies in the tourism industry have been reshaped under the influence of technological advancements, and travel experiences have consequently taken on a new form. In particular, mobile technologies have opened a new era in the marketing of tourism products, offering consumers a broad spectrum of services ranging from reservations and price comparisons to campaign tracking and experience sharing. In this context, the high level of access to mobile devices among young people—especially university students—and their habitual use of such technologies make it essential to explore their attitudes toward mobile marketing. This study examines university students' attitudes and tendencies toward mobile marketing applications. The survey instrument employed in this research included items designed to measure students' perceptions of mobile marketing messages as sources of information, their views on whether these messages are entertaining or trustworthy, their influence on purchase decisions, the importance they attach to messages tailored to their interests, as well as their negative perceptions such as misleading content, time consumption, and concerns about lack of consent. Additionally, the questionnaire collected data on students' demographic characteristics, social media usage habits, reactions to mobile advertisements, and purposes for using mobile applications. The findings are expected to provide insights into the multidimensional attitudes of young consumers toward mobile marketing applications, contributing to the academic literature while also guiding tourism enterprises in restructuring their mobile marketing strategies by considering university students as a strategic target group.

Keywords: Mobile marketing, consumer attitudes, university students, tourism marketing, digital behavior

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Çiçekdağı MYO, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, Kırşehir, f.cetinkaya@ahievran.edu.tr

Narcissist Leader and Outcomes in the Organization: A Review of Analysis of Effects of Narcissist Leadership on Turnover Intentions

Tehreem Naeem BUTT¹

Aman Ullah²

Abstract

In any organization, leaders are essential because team members rely on them for guidance on policy and behavior. This research is centered on the correlation between employee behavior and leader narcissism, as per the social exchange theory. The motivation of employees is significantly impacted by leader narcissism, as evidenced by the analysis of questionnaires. This study has significant theoretical and practical implications, as it is the first to empirically verify the stated relationship in this under-researched area.

Keywords: Narcissist Leader, Work Alienation, Turnover Intentions, Organizational Politics

---

¹ International Islamic University Islamabad, tehreemnaeembutt@gmail.com

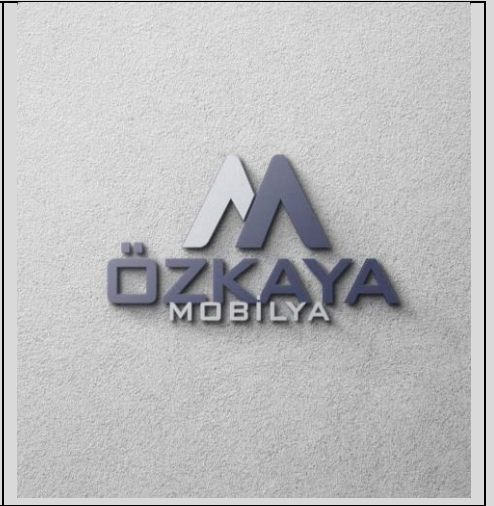
² Corresponding author: School of business and finance Henan University Kaifeng City China, ramanktk45@gmail.com

ULUSLARARASI TURİZMDE ALTERNATİF EĞİLİMLER VE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR KONGRESİ

SPONSORLARIMIZ

MORE
INFO

turizmkongre.sinop.tr

www.sinop.edu.tr

sinopuniversity

sinop üniversitesi

e- ISBN: 978-625-96460-3-9

Korucuk Mahallesi, Selanik Caddesi No: 21-5700

Sinop/ Türkiye

<https://turizmkongre.sinop.edu.tr/>